

eman ta zabal zazu

Universidad
del País Vasco

Euskal Herriko
Unibertsitatea

PSIKOLOGIA
FAKULTATEA
FACULTAD
DE PSICOLOGÍA

OSASUN PSIKOLOGIA OROKORRA MASTERRA

2024/2026

AURKIBIDEA

1. MASTERREKO BATZORDE AKADEMIKOA.....	4
2. GAITASUNAK.....	4.
3. IKASKETA-PLANA	5.
4. AZTERKETA EGUNAK.....	13
5. IRAKASGAIK 2024-2025.....	14
6. KANPOKO PRAKTIKAK.....	15
PROZEDURA.....	
IKASLEEK EGIN BEHARREKOAK.....	
EBALUAZIOA.....	
OSASUN ZENTROEN EDO ZERBITZUEN EZAUGARRIAK.....	
MEMORIA EGITEKO IRIZPIDEAK.....	
7. MASTER AMAIERAKO LANA.....	25
EDUKIAREN DESKRIBAPEN LABURRA.....	
IRAKASGAIAREN GAITASUNAK.....	
EZAUGARRI OROKORRAK, IZENA-EMATEA ETA DEFENTSA.....	
MASTER AMAIERAKO LANAK ANTOLATZEKO GIDA.....	
EBALUAZIO IRIZPIDEAK.....	
ZUZENDARI IZATEKO IRAKASLEAK ETA PROPOSATUTAKO GAIK.....	
8. IRAKASLEAK	42
9. ERANSKINAK.....	47

1. MASTERREKO BATZORDE AKADEMIKOA

Kargua	Izena	Telefonoa	E-maila
Batzordeburua	Salaberria, Karmele	943 015635	mcarmen.salaberria@ehu.eus
Batzordekidea	Aliri, Jone	943 018382	jone.aliri@ehu.eus Praktiketako dekanordea
Batzordekidea	Etxeberria, Igone	943 018950	igone.etxeberria@ehu.eus

Idazkaritza: 943018248/ 943018297 / psikologia.fak.opomasterra@ehu.eus

Psikologia Fakultatea.Tolosa Hiribidea 70 / 20018 Donostia.

<https://www.ehu.eus/eu/web/psikologia-fakultatea/>

<https://www.ehu.eus/eu/web/master/osasun-psikologia-orokorreko-masterra>

2. GAITASUNAK

- Osasun integralaren kontzeptua barneratu, garatu eta praktikan jarri, osasunaren osagai biopsikosozialei leku eginda, OMEk finkatutako jarraibideekin bat etorrita.
- Giza portaeraren izaera psikologikoa eta hartan eragina izan dezaketen gizarte-eta biologia-faktoreak ongi ezagutu.
- Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.
- Osasun- eta gaixotasun-arazoei lotutako faktore psikosozialak eta biologikoak ongi ezagutu, bereziki buru-osasunarekin zerikusia dutenak.
- Osasun- eta gaixotasun-arazoei lotutako faktore psikosozialak ongi ezagutu.
- Osasun Psikologia Orokorraren esparruan eta osasun-arazoekin lotutako faktore psikologikoetan ebaluazio eta esku-hartze ereduak ongi ezagutu, baita haietatik eratortzen diren teknikak eta prozedurak ere, portaeraren nahasmenduei aurre egiteko.
- Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoei, familiekin eta erizainekin.
- Giza portaeraren eta osasun-arazoekin lotutako faktore psikologikoen ebaluazio psikologikoaren prozesua planifikatu, gauzatu eta, hala behar duenean, ikuskatu, haien ebaluazioa zehaztu ahal izateko.
- Txosten psikologikoak egin hartzaileentzat, modu egokian.
- Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar bada, ikuskatu eta ebaluatu.

- Ikerketaren esparruko lan-hipotesiak egin, eta informazioa kritikoki jaso eta baloratu, arazoak konpontzeko, metodo zientifikoa aplikaturik.
- Informazio klinikoaren iturriak erabili eta kritikoki aztertu.
- Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabili lanean.
- Norberaren eta komunitatearen osasun psikologikoa zaintzeko sustapen- eta heziketa-jarduerak egin.
- Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.
- Espainiako osasun-esparruan indarrean dagoen arautegia ezagutu.
- Jarduera profesionalean bioetikaren oinarriak eta gogoeta egiteko metodoa aplikatu, eta osasun-arloko profesional gisa jardun, osasun-arloko lanbideak arautzeko azaroaren 21eko 44/2003 Legean xedatutakoari jarraiki.
- Osasun-arloko langileen betebeharrak eta erantzukizunak ezagutu, gaixoen datu pertsonalen babesari eta informazioaren isilpekotasunari dagokienez.
- Osasun-arloko psikologo nagusiaren jardun-esparrua ezagutu eta dagokion profesional espezialistarengana bidaltzen jakin.
- Enpresa bat osatzeko, abiarazteko eta kudeatzeko ezinbestekoak diren jarduerak ezagutu, baita forma juridikoak eta haiei atxikiriko lege-, kontabilitate- eta zerga-betebeharrak ere.
- Lana kalitatearen eta etengabeko hobekuntzaren ikuspuntutik garatu, lan profesional arduratsua izateko behar-beharrezkoa den autokritika egiteko gaitasunarekin.

Oharra: Irakasgai bakoitzaren informazio zehatza masterreko web orrian topa daiteke:
<http://www.ehu.eus/es/web/master-psicologia-general-sanitaria/aurkezpena>

3. IKASKETA PLANA

Ikasketa planak 90 kreditu ditu: horietatik 45 nahitaezko irakasgaiei dagozkie; 3, hautazko irakasgaiei; 30, kanpoko praktikei; eta 12, Master Amaierako Lanari (MAL). Bi ikasturte akademiko suposatzen du.

Bai nahitaezko irakasgaiek bai hautazkoek aurrez aurreko eskola magistralak eta ikasgelako praktikak dituzte. Gainera, hainbat prestakuntza-jarduera proposatzen dira: azalpeneko eskolak, txosten-idazketak, irakurketak, baliabideen maneiua, proiektuen aurkezpena eta defentsa, kasu praktikoaren ebazpena eta talde-lana.

Kanpoko praktikak erakunde publikoetan edo pribatuetan egingo dira.

Master Amaierako Lana masterrean landutako irakasgaietatik hartutako edozein gairi buruzko lan zientifiko bat izango da, ikasitakoa agerian utziko duen lan bat egin, aurkeztu eta defendatzea. Osasun orokorra hobetzea helburu duen prebentzio eta interbentzio psikologiko eta psikosozialeko jarduerari lotutako gaitasun profesionala eta/edo ikerketa-gaitasuna erakutsi behar da.

Ondoren ikasketa plana azaltzen da, beltzez gai bakoitzaren koordinatzailea.

OINARRIZKO MODULUA

❖ Osasuneko psikologo orokorraren jarduera profesionala 3 ECTS	Irakaslea	Irakaslea	Kredituak
1. Psikologia klinikoa eta osasun psikologia orokorra: jardun esparruen mugatzea.	Ainize Sarrionandia	Ainize Sarrionandia	0,5
2. Psikologia, medikuntza orokorra, psikiatria, erizaintza eta gizarte lanaren alorretako profesionalen jardun esparruen mugatzea.			0,5
3. Etika, bioetika eta deontologia profesionala. Erantzukizun zibila eta penala jarduera profesionaletan.	Oscar Díaz (0,4) Ainize Sarrionandia (0,8) Mónica Gallo (0,4)	Irati Aizpurua	1,6
4. Osasun profesional gisa jardutea (osasun lanbideak antolatzeke azaroaren 21eko 44/2003 Legea)	Mónica Gallo	Irati Aizpurua	0,1
5. Enpresaren forma juridikoak. Lege, kontabilitate eta zerga izaerako betebeharrak			0,3

❖ Ebidentzian oinarrituriko psikologia metodoak. 3 ECTS	Irakaslea	Irakaslea	Kredituak
1. Hautatzeko irizpide zientifikoak eta ebidentzian oinarritutako programen dokumentazio iturriak.	Anabel Vergara	Nerea Lertxundi	1
2. Esku-hartze programen (tratamendua eta prebentzioa) eta ebidentzian oinarritutako jarduera profesionalaren oinarri zientifikoak.	Anabel Vergara (0,5) Nekane Balluerka (0,5)	Arantxa Gorostiaga	1
3. Ebidentzian oinarritutako esku-hartze programak (tratamendua eta prebentzioa) ezartzeko estandar metodologikoak.	Nekane Balluerka	Arantxa Gorostiaga (0,5) Nerea Lertxundi (0,5)	1

MODULU ESPEZIFIKOA

❖ <i>Psikopatologiaren aurrerapenak.</i> 5 ECTS.	Irakaslea	Irakaslea	Kredituak
1. Egokitasun nahasmenduak.	Monika Salgueiro	Monika Salgueiro	1
2. Mendekotasun kimikoak eta psikologikoak.	Manu Machimbarrena	Manu Machimbarrena	1
3. Elikadura nahasmenduak.	Iñigo Ochoa	Izaskun Marañon	1
4. Nortasunaren nahasmenduak.		Jose Martin Amenabar	1
5. Antsietate nahasmenduak eta gogo aldar-tearenak.	Monika Salgueiro		1

❖ <i>Psikologia eta osasun ebaluazioaren aurrerapenak.</i> 5 ECTS.	Irakaslea	Irakaslea	Kredituak
1. Garapen berriak ebaluazio psikologikoan eta osasunaren ebaluazioan: "Screening" eta norberaren diagnosi txostenak, elkarrizketa egituratuak, ebaluazio psikologikorako tresnak.	Paula Elosua (0,5) Leire Aperribai (0,7)		1,2
2. Ebaluazio psikologikoa eta gaixotasun fisikoa.	Igone Etxeberria		1
3. Auzitegiko ebaluazio psikologikoa.	Oscar Díaz	Aitor Murillo	0,8
4. Kasuen azterketa eta txostenak egitea.	Leire Aperribai (0,5) Itziar Alonso (1,5)		2

❖ Osasuna sustatzea eta gaixotasunaren prebentzioa 5 ECTS.	Irakaslea	Irakaslea	Kredituak
1. Osasunerako hezkuntza programak.	Edurne Maiz		0,5
2. Ohitura ez osasungarrii (tabakismoa, alkoholismoa eta drogak, gizentasuna eta abar) aurrea hartzeko programak.	Edurne Maiz (0,5) Eneko Sansinenea (1)		1,5
3. Emozio positiboak edukitzeko eta auto-estimua hobetzeko programak eta pentsamendu eta emozio negatiboak kudeatzeko programak	José Ignacio Pérez		1,5
4. Gizarte trebetasunetan, komunikazioan, bulkadei aurre egiteko eta kontrolatzeko estrategietan trebatzeko programak			1,5

❖ Ebidentzian oinarritutako tratamendu psikologikoak. 6 ECTS	Irakaslea	Irakaslea	Kredituak
1. Tratamendu psikologikoak: sarrera	Alex Muela		0,4
2. Osasun mentalaren esparruan enpirikoki balioztutako tratamenduak			2
3. Osasun fisikoaren hobekuntzarako esku hartze psikologikoa	Maidier Sierra (0,4) Naiara Mimentza (0,4) Xabier Arrazola (0,4)	-----	1,2
4. Prozesu terapeutikoa psikologia klinikoan	Karmele Salaberria		1,2
5. Enpirikoki balioztutako tratamenduak osasun mentalean: aplikazio kliniko zehatzak			1,2

❖ Esku-hartzea familiaren esparruan. 5 ECTS.	Irakaslea	Irakaslea	Kredituak
1. Gurasotasun positiboari buruzko programak eta babesteko faktoreen garapena.	Enrique Arranz	Patricia Macia (0,8) Miriam Gallarín (0,4)	1,2
2. Bikotekideen arteko gatazketan esku hartzeko programak eta familia bitartekaritza eta orientazioa	Iñigo Ochoa	Miriam Gallarín	1,4
3. Haurren beharriari erantzuteko arazo larriak dituzten familiei laguntza psikologikoa emateko programak.	Iñasi Arruabarrena	Miriam Gallarín	1,2
4. Osasun mentala duten pertsonen familiakoei laguntza psikologikoa emateko programak.	Olatz Ormaechea	Olatz Ormaechea	0,8
5. Saio klinikoak: eskatutako ebaluaziorako prozedurak, azalpen hipotesien ezarpena eta esku hartzeko plan baten garapena.	Enrique Arranz	Miriam Gallarín	0,4

❖ Indarkeria eta biktimizazio egoeretako esku-hartzea. 4 ECTS.	Irakaslea	Irakaslea	Kredituak
1. Bikotekideen arteko indarkeriaren ebaluazioa, prebentzioa eta tratamendua	Belen Sarasua (0,5) Irene Zubizarreta (0,5)	-----	1
2. Ebaluazioa, prebentzioa eta tratamendu psikologikoa haurren eta nerabeen kontrako sexu indarkeria dagoenean.	Iñasi Arruabarrena	Irune Corres	1
3. Berdinen arteko indarkeriaren ebaluazioa, prebentzioa eta tratamendua.	Manu Machimbarrena		1,6
4. Saio klinikoak: eskatutako ebaluaziorako prozedurak, azalpen hipotesien ezarpena eta esku hartzeko plan baten garapena.			0,4

❖ Haur eta gazteen ebaluazioa eta esku-hartzea. 5 ECTS.	Irakaslea	Irakaslea	Kredituak
1. Haur eta nerabeen klinika: gerturatze berriak ebaluazioan eta tratamenduan	Andone Sistiaga		0,4
2. Haurren nahasmenduen tratamendua	Bárbara Torres	Andone Sistiaga (0,8) Ainara Andiarena (1,2)	2
3. Nerabeen nahasmenduetan esku hartzea	Bárbara Torres (1) Goretti Soroa (1,2)	Ainara Andiarena (1) Goretti Soroa (1,2)	2,2
4. Saio klinikoak: eskatutako ebaluaziorako prozedurak, azalpen hipotesien ezarpena eta esku-hartzeko plan baten garapena.	Andone Sistiaga		0,4

❖ Zahartzaroaren ebaluazioa eta esku-hartzea. 4 ECTS.	Irakaslea	Irakaslea	Kredituak
1. Osasuna eta zahartzea. Bizi kalitatea zahartzaroan. Erretiroari eta afektibotasun galerei aurre egitea.	Javier Yanguas (0,4) Izarne Lizaso (0,2)		0,6
2. Zaharren nahaste emozionalen ebaluazioa, prebentzioa eta tratamendua.	Izarne Lizaso		1
3. Zaharren narriadura kognitiboaren ebaluazioa, prebentzioa eta esku-hartze goiztiarra.	Igone Etxeberria		1
4. Esku-hartze psikologikoen programak (tratamendua eta prebentzioa) zaintzaileekin.	Igone Etxeberria		1
5. Saio klinikoak: eskatutako ebaluaziorako prozedurak, azalpen hipotesien ezarpena eta esku-hartzeko plan baten garapena.	Nerea Galdona		0,4

HAUTAZKO MODULUA

Garapen berriak osasun psikologia orokorrean. 3 ECTS.

Hautazko irakasgaiaren edukiak aldaketak izan ditzake denborarekin. Masterreko batzorde akademikoak aukeratuko ditu edukiak, kontuan izanik gizarte eskerak, fakultateko adituak eta masterraren irakaskuntzan parte har lezaketen kanpo adituak.
Hautazko irakasgaiak gaztelania hutsean ematen dira.

❖ Nuevos desarrollos en PGS I. 3 ECTS. Intervención en crisis humanitarias, colectivas y personales	Irakaslea	Kredituak
1. Organización del Apoyo Psicológico con múltiples víctimas y desastres.	César San Juan	2
2. Reacciones habituales ante situaciones críticas o catastróficas.		
3. Habilidades, técnicas y estrategias para el apoyo psicológico inmediato.		
4. Intervención en Situaciones específicas de Crisis y Colectivos Vulnerables: El caso de personas refugiadas de guerra.		
5. El proceso de duelo.	Patxi Izagirre	1
6. Intervención terapéutica en el proceso de duelo.		

❖ Nuevos desarrollos en PGS II. 3 ECTS. Programas de tratamiento en la adolescencia	Irakaslea	Kredituak
1. Tratamiento trastornos de la conducta alimentaria	Joana Gómez	0,4
2. Tratamiento Trastorno límite de la personalidad y autolesiones	Joana Gómez	1,1
3. Intervención en consumo de sustancias	Ione Bretaña	0,5
4. Intervención en adicciones comportamentales	Ione Bretaña	1,0

4.AZTERKETEN EGUTEGIAK

PRIMERA CONVOCATORIA/LEHENENGO DEIALDIA

ASIGNATURA / IRAKASGAIA	TALDEA	EGUNA /FECHA	ORDUA HORA
Psikopatologiaren aurrerapenak Avances en psicopatología	31 01	Azaroak 4 4 de noviembre	9,00
Psikologia eta osasun ebaluazioaren aurrerapenak Avances en evaluación psicológica y de la salud	31 01	Azaroak 6 6 de noviembre	9,00
OPO jarduera profesional Práctica profesional	31 01	Abenduak 16 16 de diciembre	9,00
Indarkeria eta biktimizazio egoeretako esku-hartzea Intervención en situaciones de violencia y victimización	31 01	Abenduak 18 18 de diciembre	9,00
Ebidentzian oinarritutako psikologia metodoak Métodos de la psicología basada en la evidencia	31 01	Otsailak 12 12 de febrero	9,00
Ebidentzian oinarritutako tratamendu psikologikoak Tratamientos psicológicos basados en la evidencia	31 01	Otsailak 14 14 de febrero	9,00
Osasuna sustatzea eta gaixotasunaren prebentzioa Promoción de la salud y prevención de la enfermedad	31 01	Martxoak 26 26 de marzo	9,00
Esku-hartzea familia arloan Intervención en el ámbito familiar	31 01	Martxoak 28 28 de marzo	9,00
Haur eta gazteen ebaluazioa eta esku-hartzea Evaluación e intervención infanto-juvenil	31 01	Maiatzak 19 19 de mayo	9,00
Zahartzaroaren ebaluazioa eta esku-hartzea Evaluación e intervención en la vejez	31 01	Maiatzak 21 21 de mayo	9,00
Intervención en crisis humanitarias, colectivas y personales	01	3 de junio	9,00
Programas de tratamiento en la adolescencia	01	3 de junio	9,00

BIGARREN DEIALDIA: Ekainaren hirugarren astea, ekainak 16-20

SEGUNDA CONVOCATORIA: tercera semana de junio, 16-20 de junio

5.IRAKASGAIAK: 2024-2025 irakaskuntza gidak

Osasuneko psikologo orokorraren jarduera profesionala

Ebidentzian oinarritutako psikologia metodoak

Psikopatologiaren aurrerapenak

Psikologia eta osasun ebaluazioaren aurrerapenak

Osasuna sustatzea eta gaixotasunaren prebentzioa

Ebidentzian oinarritutako tratamendu psikologikoak

Esku-hartzea familiaren esparruan

Indarkeria eta biktimizazio egoeretako esku-hartzea

Haur eta gazteen ebaluazioa eta esku-hartzea

Zahartzaroaren ebaluazioa eta esku-hartzea

Nuevos desarrollos en PGS I: Intervención en crisis humanitarias, colectivas y personales

Nuevos desarrollos en PGS II: Programas de tratamiento en la adolescencia

GEHIGARRI BEZALA AZALTZEN DIRA ASIGNATUREN FITXAK IRAKASKUNTZA GIDAREN
BUKAERAN

6.KANPOKO PRAKTIKAK

Kanpoko praktiken bidez ikasleek aukera dute Osasun Psikologiaren labidean murgiltzeko, eta, hartara prestakuntza bidean dauden profesional legez arituta eta gainbegiratzeko egokiarekin, praktikan jartzeko Gradu eta Masterreko lehen urteko prestakuntza teorikoan eta praktikoan eskuratutako jakintzak eta gaitasunak.

Kanpoko praktikak bigarren mailako lehenengo seihilekoan egiten dira. Guztira 750 ordu dira (30 ECTS); 600 ordu praktiketako zentroan bertan egin beharrekoak, eta 150 ordu, praktiketako zentrotik kanpoko lanak egiteko, adibidez, praktiken memoria egiteko.

Praktikak baimendutako osasun zerbitzuetan egiten dira; zerbitzuok osasun zentroyen zerrendan erregistratuta egon behar dute eta hitzarmena izan behar dute sinatuta Euskal Herriko Unibertsitatearekin. Ikasleak zerbitzu berean lortu ahal izango ditu 30 kredituak, edo gehienez ere bi zerbitzutan txandaka arituz (haietako bakoitzean 15 kreditu eginez).

PROZEDURA

Ikasleek begirale bat izango dute praktiketako zentroan, eta Fakultatean Masterreko irakasle batek tutore lanak egingo ditu. Praktiken azken ebaluazioa Unibertsitateko tutoreak egingo du, kontuan hartuta begiralearen ebaluazio txostena eta ikasleak kanpoko praktiken inguruan egindako memoria.

Begiralearen eginkizunak dira ikaslea praktiketara gidatzea, praktikak gainbegiratzea, ikaslearen azken ebaluazioko txostena egitea eta tutoreari bidaltzea. Gainera, begiraleak ikaslearen jarduerak gainbegiratu eta gidatuko ditu, ikasleari gero eta erantukizun eta autonomia handiagoa emanda. Begiraleak praktiketako zentroko beste osasun langile batzuen laguntza izan dezake, baina profesional horiek ezin izango dituzte begirleari berari dagozkion lanak egin.

Tutorearen eginkizunak dira osasun zerbitzuko begiralearekin eta ikaslearekin harremanetan jartzea praktikak noiz hasiko diren zehazteko; ikaslearen lanak eta bilakaera gainbegiratzea; praktiekan kalifikazioa jartzea oinarri hartuta begiralearen balorazioa eta ikasleak egindako memoria.

Praktikak egin ahal izateko ikaslea asignaturan matrikulatuta egon behar du eta Masterreko lehenengo ikasturtea egina izan behar du. Ezingo da "kanpo praktikak" asignaturan matrikulatuta egon master amaierako lanaz gain, beste bi asignatura gainditu gabe dituenean (asignaturen kreditu kopurua kontutan hartu gabe).

Ondoren prozedura deskribatzen da eta praktiketako plazen esleipena:

- Masterreko lehenengo ikasturtearen otsailean informazio bilera bat egiten da, bertan ikasleari eskatzen zaio bere lehentasunak azaltzea eta zein probintzitan egin nahi dituen praktikak esatea.
- Ekainean, praktiketako zentroen katalogoa publikatzen da eta ikasleak aurreinskribapena egin behar du GAUR-en 15 plaza edo zentru aukeratuaz eta bere desioen arabera zerrendatuaz.
- Ekaina-Uztailea bitartean plazak esleitzen dira ikaslearen batzbestekoaren arabera.
- Uztailean ikaslea kanpo praktiketan matrikulatu behar da.

Praktiketako zentroak banatzeko, ikasleak Masterreko lehen mailan izandako batez besteko nota hartuko da kontuan. Ikasleak berak aukeratu du osasun zentroa lehentasuna zehaztuta, eta gero batez besteko notaren arabera banatuko dira plazak. Hortaz, batez besteko handiena daukan ikasleari hurrenkeran lehenengo aukeratutako plaza esleituko zaio, hurrengo notarik handienari bere aukeren artean libre dagoen lehenengoa eta abar. Praktika guztiak esleitu ondoren, ikasleari jakinaraziko zaio zein zentrotan egin behar dituen praktikak eta nor den tutorea. Bestalde, tutoreari jakinarazko zaio zein ikasleren tutore izango den eta osasun zentro bakoitzeko begiralea nor izango den, eta tutoreak harremanetan jarri beharko du berekin, praktikak noiz hasiko diren zehazteko.

Ikaslea aldian-aldina batuko pda praktiketako zentroko begiralearekin eta psikologia fakultateko tutorearekin, praktiken nondik norakoak gainbegiratzeko. Tutoretza horiek banan banakoak izan daitezke edo taldean egin daitezke.

IKASLEEK EGIN BEHARREKOAK

Praktikak egingo diren zentro motaren arabekoak izango badira ere, Osasun Psikologia Orokorraren Masterreko ikasleek prestakuntzaren alorrean egin ahal izango dituzten jarduerak jarraian adierazten diren hauek jaso ahal izango dituzte beren baitara; betiere, kanpoko tutorearen baimenarekin eta haren ikuskaritzapean:

- Erabiltzaileei harrera egin, eta historia klinikoa egiteko datuak jaso.
- Ebaluazio-saioen, esku-hartze psikologiko, kliniko eta asistentzialen eta erabiltzaileentzako berrelikadurazko saioren plangintza, behaketa eta analisisa egin eta horietan zuzenean parte hartu (ispilu bidez edo gela barnean), banaka, familiarrean edo taldean.
- Ebaluazio-prozesuetan edo esku-hartze psikologiko, kliniko eta asistentzialetan hirugarren iturrien informazioa bildu.
- Esku-hartze psikologiko, kliniko eta asistentzialaren ebaluazioari edo/eta bilakaerari buruzko txostenak egin.
- Esku-hartze psikologiko, kliniko eta asistentzialaren ebaluazio eta ikuskaritza klinikoko saioretan parte hartu.

- Praktikak egiteko zentzoko klinika/laguntza-taldearen koordinazio- eta planifikazio-bileretan parte hartu.
- Koordinazio-bileretan parte hartu, beste zerbitzuetako profesionalekin.
- Praktikak egiteko zentzok antolatutako prestakuntza-jardueretan (tailerrak, mintegiak etab.) parte hartu.
- Praktikak egiteko zentzok garatutako ikerketa-proiektuetan elkarlanean jardun.
- Materialak bilatu, ikuskatu eta aztertu.
- Masterrera finkatutako gaitasunak lortzen laguntzen duten beste antzeko jardura batzuk.

Ikaslea praktiketako zentzokaren ordutegi eta funtzionamendura moldatu beharko da begiralearen aginduak jarraituz.

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

- Osasun integralaren kontzeptua barneratu, garatu eta praktikan jarri, osasunaren osagai biopsikozozialei leku eginda, OMEk finkatutako jarraibideekin bat etorrira.
- Jardura profesionalean bioetikaren oinarriak eta gogoeta egiteko metodoa aplikatu, eta osasun-arloko profesional gisa jardun, osasun-arloko lanbideak arautzeko azaroaren 21eko 44/2003 Legean xedatutakoari jarraiki.
- Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoeekin, familiarekin eta erizainekin.
- Kritikoki aztertu eta informazio klinikoaren iturriak erabili.
- Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabili laneko egitekoetan.
- Txosten psikologikoak egin hartzaileentzat, modu egokian.
- Osasun-arloko psikologo nagusiaren jardun-esparrua ezagutu eta dagokion profesional espezialistarengana bidaltzen jakin.
- Lana kalitatearen eta etengabeko hobekuntzaren ikuspuntutik garatu, lan profesional arduratsua izateko behar-beharrezkoa den autokritika egiteko gaitasunarekin.
- Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.
- Giza portaeraren eta osasun-arazoekin lotutako faktore psikologikoen ebaluazio psikologikoaren prozesua planifikatu, gauzatu eta, hala behar duenean, ikuskatu, haien ebaluazioa zehaztu ahal izateko.
- Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu.
- Norberaren eta komunitatearen osasun psikologikoa zaintzeko sustapen- eta heziketa-jarduerak egin.

EBALUAZIOA

Kanpoko praktiken ebaluazioan begiraleak (ebaluazioaren %70) eta Fakultateko tutoreak (ebaluazioaren %30) hartzen dute parte.

Batetik, begiraleak ikaslearen ebaluazio txostena beteko du. Txostenean zehatz jasota ageriko da balorazioa, hain zuzen ere ondokoei buruzkoa: laneko oinarrizko egitekoak, gaitasun profesionalak, jarrera, ezagutzak eta zeharkako gaitasunak. Txostena tutoreari bidali behar zaio.

Bestetik, psikologia fakultateko tutoreak kanpoko praktiken memoria ebaluatuko du. Ikasleak gehienez hilabeteko epea izango du memoria aurkezteko, praktika aldia amaitzen denetik kontatzen hasita.

Kanpoko praktiken egonaldian arazoren bat egongo balitz, ikasleak fakultateko tutoreari komunikatu beharko dio, eta honek egin beharrekoak baloratuko ditu eta praktiketako dekanordeari komunikatu behar den edo ez baloratuko du.

Ikasleak memoria entregatu ondoren, praktiken ebaluazio txostena bete behar du, bere esperientzia baloratuaz. Ebaluazio hau garrantzitsua da masterraren antolamendua eta funtzionamendua hobetzeko.

OSASUN ZENTROEN EDO ZERBITZUEN EZAUGARRIAK

Kanpoko praktikek bete beharreko irizpideak ekainaren 12ko ECD/1070/2013 Ministro Aginduan daude deskribatuta (latalean, 44952.orrialdean). Agindu horren bidez zehaztu ziren Osasun Psikologia Orokorreko Masterra titulu ofiziala egiaztatzeko baldintzak.

<https://www.boe.es/boe/dias/2013/06/14/pdfs/BOE-A-2013-6412.pdf>

Masterreko kanpoko praktikak egiteko aukera emango duten osasun zentro edo zerbitzuek dagokien autonomia erkidegoko osasun zentro, zerbitzu eta establezimenduen erregistroan osasun zentro gisa baimenduta eta erregistratua egon beharko dute.

Era berean, kanpoko praktikak emateko, masterraren ardura duten unibertsitateek hitzarmena sinatu beharko dute osasun zentro edo zerbitzuekin, unibertsitateen eta osasun erakundeen arteko itunen araubidearen oinarri orokorrak ezartzen dituen ekainaren 28ko 1558/1986 Errege Dekretuan xedatutakoaren arabera. Hitzamen hori ez da beharrezkoa izango osasun zenroa edo zerbitzua masterra ematen duen unibertsitateari atxikita badago.

Kanpoko praktiken hitzarmena sinatu ahal izateko, osasun zentro edo zerbitzuek gutxieneko jarduera tasaren baldintzak bete beharko dituzte, irakaskuntzako helburuak beteko direla bermatzeko adinakoa izan beharko baitu tasa horrek: gutxienez 400 kontsulta urtean eta horietatik 80 kontsulta berriak. Era berean, kanpoko praktiketako

ikasleen eta gainbegirale gisa jardungo duen pertsonaren arteko ratioa gehienez ere 10/1 izango da.

Garatu beharreko praktika klinikoarekin bat datozen baliabide material espezifikoak:

- Historia klinikoen artxiboa: konfidentziasuna bermatuz gorde eta erabili behar dira.
- Kasuen eta asistentzia jardueraren erregistro informatizatua.
- Liburutegia: laguntza kliniko-terapeutikorako oinarrizko testuen gutxienez kopuru bat eta/edo datu iturri digitaletarako sarbidea.
- Miaketa psikologikorako tresnak (testa) eta haztapen klinikorako tresnak (eskalak).
- Ereku fisikoak: prestakuntza jardura espezifikoak egiteko erabilean anitzeko instalazioak edukitzea.

Antolamendua, barne kudeaketa eta kalitatearen kontrola:

- Barne antolamenduari buruzko arauak, idatziak eta ezagunak, eta bereziki osasun zentro edo zerbitzuen arteko koordinazioari buruzkoak, halakorik balego.
- Urteko programazioa helburuen arabera.
- Jardueren urteko memoria.
- Oinarrizko protokoloak, eguneratuak, aplikazio diagnostiko eta terapeutikokoak.
- Aldizkako bilerak: aldizkako saio klinikoak (gutxienez 1 hilean).

Jardueraren adierazleak:

- Giza baliabideak: gutxienez bi psikologo Osasun Psikologia Orokorreko Masterra dutenak, Psikologia klinikoko espezialitatekoak, edo, bein behinekoz, gizarte ekonomiari buruzko martxoaren 29ko 5/2011 Legearen 6.xedapen gehigarriaren 2. Apartatua adierazitakoaren arabera osasun jarduerak egiteko erregistratutako psikologoak direnak.
- Zentroan ezarritako jardura programen esparruko laguntza programak/jardura arautuak. Honako hauetako batzuk hartu ahal izango dira kontuan:
 - Ebaluazio psikologikoko programak
 - Esku-hartze psikologikoko programak
 - Programa espezifikoak: adikzioak, bikote terapia, adinekoen portaera nahasmenduei arreta, haur eta gazteen portaera nahasmenduei arreta, patologia kronikoak dituzten pazienteentzako laguntza psikologikoa, etab.

Kanpoko praktiken antolaketa, jarraipena eta ebaluazioa:

- Praktiketako profesionalen jarraipena eta ebaluazioa egiteko izendatutako tutoreak prozedura jakin baten arabera izendatu eta aldian-aldian berrakreditatzen dira.

- Kanpoko praktikak garatzeko banakako plan espezifikoa.
- Praktiken erregistro dokumentatua eta banakakoa.
- Jarduera praktikoaren ebaluazio arrazoitua.

Ikasleak praktikak egiteko aukera izango du katalogotik kanpo dagoen zentru batetan, prozedura honi esleipen zuzena deitzen zaio. Hala ere, gomendatzen da Fakultateak hitzarmenik ez duen zentroetan praktikak egin ahal izateko kontutan hartzea zentro hauek bete behar dituzten irizpideak. Ondorioz ikasleak ziurtatu behar du zentroak Ministeritzako aginduan (ekainaren 12ko ECD/1070/2013) ezarritako irizpideak betetzen dituztela.

Ikasleak zentru berri bat aurkitzen badu praktikak egiteko (esleipen zuzena) ondorengo prozedura jarraituko da:

- Praktiketako dekanordeak ematen duen txostena betetzea.
- Txostena bete ondoren pdf formatuan gordetzea, eskakizunaren ziurtagiria edukitzeko eta hau praktiketako dekanordeari komunikatzea.
- Ikasleak jasotako datuak praktiketako dekanordeak gainbegiratu behar ditu. Zuzenak badira hitzarmena sinatuko da UPV/EHU-ren eta zentroaren artean eta zuzenean esleituko da plaza.

KANPOKO PRAKTIKEN MEMORIA EGITEKO ORIENTABIDEAK

MEMORIA ENTREGATZEKO ERA

Praktiken memoria paperean aurkeztuko zaio barruko tutoreari. Komeni da ikasleak kopia bat gordetzea.

Normalean, eta barruko tutoreak bestelako eperik ezarri ezean, praktikak amaitu eta hilabeteko epearen barruan aurkeztu behar da.

FORMATUA

Praktiken memoria da barruko tutoreak kanpoko praktikak kalifikatzeko erabiliko dituen irizpideetako bat. Edukia nahiz forma baloratuko ditu. Kontuan izango du noraino izan den gai ikaslea memoria bat ondo osatzeko, sintaxi eta ortografia zuzenaz idatzia, eta hartzaileari egokitua. Era berean, baloratuko du ikaslea gai izan den ideiak txukun antolatzeke eta argitasunez eta ondo laburbilduta azaltzeko.

Memoriak formatu hau izan beharko du:

- Gehienez, 25 orri izango ditu, alde bakarrean idatzita, kontuan hartu gabe azala, aurkibidea eta eranskinak.
- Paperean (DIN-A4) eta koadernatua aurkeztu beharko da.
- Ordenagailuz egin beharko da (ez eskuz).
- Ezaugarri hauek izan beharko ditu: Times New Roman, 12 puntu, 1.5eko lerroarte, 2.5 cm-ko marjinak.

- Siglak lehen aldiz aipatzean, esanahia adierazi beharko da.
- Grafikoek, irudiek eta taulak zenbakia eta izenburua izan beharko dituzte.
- Aipu eta erreferentzia bibliografikoak APA estilo arauen arabera egin beharko dira.

EDUKIA

Hemen aurkeztuko dugun edukien gidoia orientaziorako baino ez da. Edukia egokitu daiteke barruko tutoreak ematen dituen jarraibideen arabera, ikasleak praktikak egin dituen arloaren eta zerbitzuaren arabera eta bertan egin dituen jarduera zehatzen arabera.

Hala ere, Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitateko Ikasleen Kanpoko Praktika Akademikoen Araudiaren arabera, memoriak eduki hauek izan beharko ditu, gutxienez:

- a) Ikaslearen datu pertsonalak.
- b) Praktikak egin dituen erakunde kolaboratzailearen izena eta lekua.
- c) Ikasleak betetako zereginen azalpen zehatza, praktika egin duen erakundeko sailen izenak eta deskribapena.
- d) Egindako atazen balorazioa, unibertsitatean eskuratutako ezagutzak eta gaitasunak kontuan hartuta.
- e) Praktikan aurkitutako arazoaren zerrenda, eta horiek konpontzeko erabilitako prozedura.
- f) Praktikei esker ikasitakoaren azalpena.
- g) Praktiken ebaluazioa eta hobetzeko iradokizunak.

EGITURA

AZALA	<p>Honako hauek jarri behar dira:</p> <ul style="list-style-type: none">• Izenburua• Praktiken lekua• Praktiken lekuan izandako begiralearen izen-abizenak• Praktiken hasiera eta bukaerako data• Fakultateko tutorearen izen-abizenak• Ikaslearen izen-abizenak, NANA, maila, sinadura• Memoriaren data <p><i>Enpresa edo erakundeko begiraleak memoria irakurri eta ontzat jo badu, haren sinadura ere azalduko da azalean.</i></p>
AURKIBIDEA	<p>Orri zenbakiak agertu beharko dira.</p>
SARRERA	<p>Praktikak non eta noiz egin diren jakiteko gutxieneko informazioa (tokia, hilabeteak, ordu kopurua) emango du, eta edukiaren azalpen labur bat egingo du. (gehienez orri bat)</p>
PRAKTIKEN LEKUAREN DESKRIBAPENA	<ul style="list-style-type: none">• Oinarrizko datuak: izena, helbide osoa, jabetza eta abar.• Praktiken lekua erakunde handiago baten zati bada, eman erakundearen helburuen eta antolaketaren berri.• Praktiken lekuaren organigrama.• Ezaugarri nagusiak: helburuak, balizko bezeroak, bertara heltzeko bideak, eskainitako programa edo zerbitzuak, esku hartzen duten lan talde eta profesionalak eta abar.• Beste zerbitzu eta gune batzuekiko harremana eta koordinazioa. Bestelako informazio jakingarria. (gehienez 4 orri)

<p>EGINDAKO JARDUERAK (gehienez 10 orri)</p>	<p>Praktiketan egindako jardueren laburpena (EZ da deskribapen xehe-xehea egin behar, egindako lanaren ikuspegi orokorra eman baino): lekua, ikasleari jarduera bakoitzerako zehaztutako helburuen deskribapena eta denboraren banaketa. Ikasteko eta bibliografian sakontzeko jarduerak ere aipatu behar dira.</p> <p>Praktikan zehar tratua izandako edo lan egindako zerbitzu edo profesionalak (bertako begiralea barne).</p>
<p>BALORAZIO PERTSONALA (gehienez 10 orri)</p>	<p>Praktikei esker ikasitakoak: Adibidez, 23mail23 daitezke erabiltzaileekiko eta beste profesional batzuekiko harremanetan eskuratutako trebetasun teknikoak; erakundeaz eta lan egin duen programez ikasitakoa, edo harremanen bat eduki duen beste erakunde, administrazio eta abarrez ikasitakoa; prozedurez eta baliabideen koordinazioaz ikasitakoa; edo erabiltzaileen benetako ezaugarriez ikasitakoa, espezializatorako aukera posible gisa. Ikasteko eta bibliografian sakontzeko jarduerak ere aipatu behar dira.</p> <p>Praktikan aurkitutako arazoen zerrenda eta horiek konpontzeko erabilitako prozedura.</p> <p>Autoebaluazioa: Honako hauek azter daitezke autoebaluazioan: praktiketan zehar egindako ibilbidea (adibidez: usteak, jarrera); lan arlo horretan 23mail23n egiteko trebetasun eta gaitasun profesionalak; edo, norberaren prestakuntzan bete beharko liratekeen hutsuneak, arlo horretan lan egin nahi izanez gero.</p> <p>Esperientziaren baliagarritasuna ikaslearen etorkizun profesionalerako.</p> <p>Hobetzeko iradokizunak</p> <p>Bestelako oharrak eta iradokizunak</p> <p>Praktiken balorazio orokorra</p>
<p>ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK</p>	<p>(APA estilo araei jarraiki)</p>
<p>ERANSKINAK</p>	<ul style="list-style-type: none"> • “Praktiketako asistentzia erregistroa”, behar bezala beteta (ikus eredu). • Gehitu daitezke egunerokoak (autoerregistroak), historia klinikoaren ereduak, memoria ereduak, argazkiak eta praktika guneko bestelako dokumentazioa, baldin eta begiraleak baimena sinatu badu.

BEGIRALEAK IKASLEAREN AZKEN MEMORIA GAINBEGIRATZEA

Erakunde edo enpresako begiraleak eskubidea dauka, nahi badu, memoria gainbegiratu eta egoki deritzen zuzenketak proposatzeko, ikasleak aurkeztu baino lehen. Hori dela eta, komeni da begiraleari galdetzea behar besteko aurrerapenaz. Edonola ere, komeni da ikasleak begiraleari eskatzea memoria gainbegira dezan.

Ikasleak eranskin gisa egunerokoak (autoerregistroak) gehitu baditu, historia klinikoaren ereduak, memoria ereduak, argazkiak edo enpresa edo erakundeko bestelako dokumentazioa, begiralearen baimen sinatua ere gehitu beharko du eranskin horietako bakoitzerako.

DATU PERTSONALEN BABESA

Memorian ezin da sartu enpresa edo erakundeko paziente/bezero/erabiltzaileen datu pertsonalik, edo haiek identifikatzeko balio dezakeen bestelako datu edo informaziorik.

KONFIDENTZIALTASUNA (eranskina)

KANPO BEGIRALEAREN TXOSTENA (eranskina)

KANPOKO PRATIKEN EBALUAZIOA (eranskina)

PRAKTIKETAKO ASISTENTZIA ERREGISTROA (eranskina)

7. MASTER-AMAIERAKO LANA

EDUKIAREN DESKRIBAPEN LABURRA

Masterraren helburua da ikasleak Osasuneko Psikologo Orokorraren jardueraren alorrean beharrezko kalitate tekniko eta giza kalitatearekin lan profesionala gauzatu ahal izateko gaitasunak edukitzea, eta baita jarduera horrekin lotutako ikerketari begira prestakuntza egokia edukitzea ere. Master-amaierako Lana (MAL) egitean eta defendatzean argi geratu behar du Osasuneko Psikologo Orokorraren arlo aplikatuan, edo hala badagokio, ikerketarenean, ikasleek onura atera dutela eta lanean jardun dutela. Lan honek ikasleek lortutako trebetasun eta gaitasun guztiak irudikatzen ditu; esan nahi baita, prestakuntza-prozesu osoan lortutako heldutasuna eta maila zientifiko-teknikoa.

MALn, ikasleak erakutsi beharko du baduela gaitasun profesionala edo ikerketagaitasuna, osasun integrala hobetzeko prebentzio edo esku-hartze psikologiko eta psikosozialeko jarduerarekin lotuta.

Lan zientifiko baten egitura izango du eta masterreko zeinahi irakasgairi buruzkoa izango da. Proiektu edo lan zientifiko bat egin, aurkeztu eta defendatzea du helburu, eta bertan ikasleak masterrean eskuratutako ezagutzak eta gaitasunak adierazi behar ditu.

MALaren gai espezifikoa ikasleak berak aukeratzen du, masterreko irakasleek eman edo proposatutakoen artean. Ikasleak lan mota hauen artean aukera dezake:

- Kasu praktikoak aztertu eta ebaluazio psikologikoko txostenak prestatzea.***
- Esku-hartze indibidual edo kolektibo bat diseinatzea, eta hori ebaluatzeko metodologia.
- Ikerketa aplikatu bat egitea (edo ikerketa proiektu bat) datu enpirikoekin, masterreko moduluetako gai baten gainean, Osasun Psikologiaren eremuan.***
- Gai garrantzitsu baten errebisio teoriko bat egin osasunaren psikologiaren eremuan

Master Amaierako Lana Osasun Psikologia Orokorraren alorrean espezializatzeko prestakuntzaren azken urratsa da. Ikasleak ahoz azaldu behar du epaimahai baten aurrean, hark ebalua dezan. Defentsa publikoa da, eta epaimahaia masterreko hiru irakasleek osatzen dute.

***Gizakiekin, haien lagin biologikoekin edo datu pertsonalekin egiten diren lan guztiak **Gizakiekin lotutako ikerketarao etika batzordeak (GIEB)** ebaluatu behar ditu. Batzordeak aldeko txostena eman beharko du proiektua hasi baino lehen, planteamenduak baldintza metodologiko, etiko eta legalak betetzen dituela ziurtatzeko. Zuzendari/tutorearentzat eta ikasleentzat, batzordeak egin beharreko ebaluazioak atzerapen ekar dezaka MALa hasteko orduan. Ikusi:

<https://www.ehu.eus/documents/2458096/2528821/TFGinforme CEISH Cast.pdf>

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

- Osasun integralaren kontzeptua barneratu, garatu eta praktikan jarri, osasunaren osagai biopsikosozialei leku eginda, OMEk finkatutako jarraibideekin bat etorrira.
- Jarduera profesionalean bioetikaren oinarriak eta gogoeta egiteko metodoa aplikatu, eta osasun-arloko profesional gisa jardun, osasun-arloko lanbideak arautzeko azaroaren 21eko 44/2003 Legean xedatutakoari jarraiki.
- Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoekin, familiekin eta erizainekin.
- Kritikoki aztertu eta informazio klinikoaren iturriak erabili.
- Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabili laneko egitekoetan.
- Txosten psikologikoak egin hartzaileentzat, modu egokian.
- Ikerketaren esparruko lan-hipotesiak egin, eta informazioa kritikoki jaso eta baloratu, arazoak konpontzeko, metodo zientifikoa aplikaturik.
- Osasun-arloko psikologo nagusiaren jardun-esparrua ezagutu eta dagokion profesional espezialistarengana bidaltzen jakin.
- Lana kalitatearen eta etengabeko hobekuntzaren ikuspuntutik garatu, lan profesional arduratsua izateko behar-beharrezkoa den autokritika egiteko gaitasunarekin.
- Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alar anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.
- Osasun-arloko langileen betebeharrak eta erantzukizunak ezagutu, gaixoen datu pertsonalen babesari eta informazioaren isilpekotasunari dagokienez.
- Giza portaeraren izaera psikologikoa eta hartan eragina izan dezaketen gizarte- eta biologia-faktoreak ongi ezagutu.
- Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.
- Osasun- eta gaixotasun-arazoei lotutako faktore psikosozialak ongi ezagutu.
- Osasun- eta gaixotasun-arazoei lotutako faktore psikosozialak eta biologikoak ongi ezagutu, bereziki buru-osasunarekin zerikusia dutenak.
- Osasun Psikologia Orokorren esparruan eta osasun-arazoei lotutako faktore psikologikoetan ebaluazio eta esku-hartze ereduak ongi ezagutu, baita haietatik eratortzen diren teknikak eta prozedurak ere, portaeraren nahasmenduei aurre egiteko.
- Giza portaeraren eta osasun-arazoei lotutako faktore psikologikoen ebaluazio psikologikoaren prozesua planifikatu, gauzatu eta, hala behar duenean, ikuskatu, haien ebaluazioa zehaztu ahal izateko.

- Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu.
- Enpresa bat osatzeko, abiarazteko eta kudeatzeko ezinbestekoak diren jarduerak ezagutu, baita forma juridikoak eta haiei atxikiriko lege-, kontabilitate- eta zerga-betebeharrak ere.
- Espainiako osasun-esparruan indarrean dagoen arautegia ezagutu.
- Norberaren eta komunitatearen osasun psikologikoa zaintzeko sustapen- eta heziketa-jarduerak egin.

MASTER AMAIERAKO LANERAKO IZENA EMATEA ETA LANAREN DEFENTSA

Lanaren luzera eta ezaugarri formalak: Lanak 30 eta 50 orri bitartean izango ditu. Gehienez ere 50 orri izango ditu (erreferentzia bibliografikoak eta eranskinak kontuan hartu barik). Gomendatzen dugu honako ezaugarriok erabiltzea: lerroartea: 1,5; letra tipoa: Times New Roman; tamaina: 12 puntu.

Zuzendaria: Masterreko Batzorde akademikoak tutore bat emango dio ikasle bakoitzari Master Amaierako lana egiteko. Tutorea nahitaez izango da Masterreko partaidea eta irakasle doktorea, baina EHU-ko lan kontratuduna edo bertako funtzionarioa ere. MAL-ak zuzendarikide bat izan dezake, masterreko beste irakasle bat edo bertako irakasle izan gabe, izateko barne irizpideak betetzen dituen irakasle bat hain zuzen.

Matrikula egiteko baldintzak: MAL-eko matrikula 2.ikasturtetik aurrera egin daiteke, masterra amaitzeko behar diren kreditu guztiak matrikulatu behar direlarik horretarako. Bigarren ikasturtearen hasieran (urria inguruan), ikasleek idazkaritzan jakinarazi beharko dute MAL-aren izenburua eta zuzendariaren izena.

Defentsarako baldintzak: Oro har, MALa defendatu eta ebaluatu ahal izateko, egiaztatu egin beharko da ikasleak ikasketa planeko gainerako gai guztiak gaindituta dituela da eta, hortaz, MALari dagozkion kredituak izan ezik, masterreko titulua lortzeko beharrezkoak diren gainerako kreditu guztiak dituela.

Hala ere, Masterraren Batzorde Akademikoak erabaki dezake, egoki joz gero, MALa defendatzea eta ebaluatzea masterreko titulua lortzeko beharrezkoak diren gainerako kredituak gainditu baino lehenago, betiere ikasleak eskatzen badu eta ikasketa planeko gainerako irakasgai guztietarako matrikula egina badauka.

Defentsarako deialdiak (epaimahaiak): 1. Deialdia ohikoa maiatzaren azkeneko astean izango da (maiatzak 26-30), eta 2. Deialdia ez ohikoa uztailaren lehenengo astean (uztailak 1-4). Bien artean gutxienez 30 eguneko tartea egongo da.

Lana entregatzeko data: Master amaierako lanaren defentsa baino hiru aste lehenago, ikasleak psikologia.fak.masterrak@ehu.eus bidaliko du bere lana.

Defentsa: ekitaldi publikoa denez, ikaskideak joan daitezke defentsara. Ikasle bakoitzak 10-15 minutu izango ditu aurkezpen bat egiteko PowerPoint erabiliz, eta minutu batzuk epaimahaikideekin eztabaidatzeko.

Ikasleak tutorearekin batera adostu beharko ditu gutxienez bi zirriborro emateko egutegia eta zein deialdira aurkezten nahi duen (GAUREn eskatuko du).

MASTER AMAIERAKO LANAK ANTOLATZEKO GIDA

AZALA: Lanaren izenburua eta ikaslearen eta zuzendariaren izenak (dokumentu idatzian zuzendariak bere izena ez jartzeko eska dezake).

LABURPENA: Egindako lanaren datu nagusiak bildu behar ditu. Luzera: 300-500 hitz.

GAKO HITZAK ETA GJHak: Lanaren edukiarekin lotura zuzena duten 5 gako hitz adieraziko dira gehienez, bai eta MALak garapen jasangarriko zer helbururi (GJH) egiten dion edo dien ekarpena ere, helburu bakoitzerako argudo esaldi bat idatzita. Helburuen zerrenda osoa hemen:

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible>

Gutxienez GJH 1 eta gehienez 3.

OHAR OROKORRA: Gizakiekin egindako ebaluazio, esku-hartze eta/edo ikerketak behar dituzten MALetan, nahitaezko baldintza etikoak bete beharko dira.

Ahal den eanean, hizkuntza inklusiboa erabiliko da eta siglen edo akronimoen gehiegizko erabilera mugatuko da irakurketa zaildu ez dezan.

KASU PRAKTIKOAK AZTERTU ETA EBALUAZIO PSIKOLOGIKOKO TXOSTENAK PRESTATZEA

KASUAREN TESTUINGURUA: Kasuaren testuingurua zehaztu behar da (hezkuntza, testuinguru kliniko-osasunekoak), nork eragindakoa den ebaluazioa...

PERTSONAREN ETA FAMILIAREN DATUAK: ebaluatua izango den pertsonaren izena eta harekin bizi diren guztien izenak, bai eta haien datu sozio-demografikoak ere: adina, ikasketa maila, lanbidea, maila sozio-ekonomiko-kulturala... (Atal hau egitean bete beharko dira dagozkion arau etikoak, adibidez ebaluatutako pertsonaren eta bere familiakoen izenak inisialez emango dira).

EBALUAZIOAREN HELBURUAK: Ebaluazioa eskatzeko arrazoiak, arazoak edo sintomak. Faktore eragileak.

BESTELAKO ARAZO EDO SINTOMAK Elkarrizketetan edo historia klinikoan azaldu diren bestelako arazo edo sintomak, diagnostikoa edo ebaluazioa eskatzeko garaian arrazoi edo arazotzat aipatu ez direnak.

FUNTZIONAMENDUA POSITIBO EDO EGOKIKO ARLOAK: Pertsonak egoki funtzionatzen duen arloak, eta eragin positiboa izan dezaketen testuinguruko faktoreak.

ERABILITAKO EBALUAZIOKO TEKNIKAK ETA LORTUTAKO EMAITZAK: Identifikatzea erabilitako tresna bakoitza (izena, egilea, argitalpenaren urtea), eta neurtzen dituen aldagaiak eta aldagai bakoitzeko puntuazio kuantitatibo estandarizatua (edo zuzena, tresna estandarizatuta ez badago), bai eta neurtutako aldagaien emaitzen interpretazioa ere.

EBALUAZIOAN IZANDAKO PORTAERA: Ebaluatutako pertsonak ebaluazio prozesuan izandako jokaera.

DIAGNOSTIKOA (ONDORIOAK)

- Lortutako emaitzetan oinarritutako diagnostikoa egitea.
- Diagnostikoa egitea sailkapen noseologikorako gaur egungo ereduak erabiliz (DSM/GNS). Hori osatu ahal izango da beste eredu batzuetan (psikodinamikoan, sistemikoan...) oinarritutako informazio diagnostiko esanguratsuekin.
- Diagnostikatutako trastorno edo arazoaren esparru kontzeptuala: Identifikatutako trastorno edo arazo zehatzaren informazioa: definizioa, eredu desberdinen arabera azalpen teorikoak.

GOMENDIOAK

- Antzemandako arazoak konpontzeko orientazio zehatzak.
- Esku-hartzearen xedeak, eta haiek lortzeko proposamen edo gomendioak. Adibidez, proposatzen da programa bat trebetasun sozialak, autoestimua, eta trebetasun kognitiboak/sormena lantzeko, emozioak identifikatu, ulertu eta erregulatzeko gaitasuna garatzeko, haserrea kontrolatzen ikasteko, depresio sentimenduak edo herxura gutxitzen ikasteko eta abar.

ERANSKINA: Diagnostikoa eta gomendioak egiteko erabilitako kasuaren material jatorrizko guztiak jaso behar ditu. Adibidez:

- Ebaluatutako pertsonaren baimen informatua.
- Diagnostiko edo ebaluazio prozesuan egindako elkarrizketak, behar bezala erregistraturik eta hitzez hitz transkribaturik.
- Egindako testak eta ebaluatuek emandako erantzunak.
- Erabilitako bestelako ebaluazio tresnak, eta haien emaitza zuzenak (irudiak, jokaera katalogoak, historial akademiko edo medikoa...).

ERREFERENTZIAK: Testuko erreferentzia bibliografiko guztiak APA-VII arauen arabera jaso behar dira.

Oharra: Ebaluatuko den pertsona edo taldea masterreko praktikak egiten diren zentroan edo testuinguru aplikatuetan (ebaluazio edo terapia psikologikoak egiten diren kontsulta edo zentroetan) egongo da.

ESKU HARTZE INDIBIDUAL EDO KOLEKTIBO BAT DISEINATZEA, ETA HORI EBALUATZEKO METODOLOGIA

ESKU HARTZE PROGRAMAREN EDO TRATAMENDUAREN OINARRI TEORIKOA

- Esku-hartzea diseinatu eta gauzatzeko arrazoiak.
- Esku-hartzeari lotutako kontzeptuen definizioa eta gaiaren azalpen teorikoak hainbat ereduren arabera.
- Gai horretan erabilitako beste programa/esku-hartze/tratamendu batzuen azterketa. Balidazio azterketa enpirikoak eta emaitzak.

ESKU-HARTZE PLANAREN EDO TRATAMENDUAREN DESKRIBAPENA

- Esku-hartzearen edo tratamenduaren helburu nagusiak eta zehatzak identifikatzea.
- Esku-hartze edo tratamenduaren helburuak lortzeko hainbat saio sistematizatzea. Sasoiek fitxa tekniko baten arabera egituratzea (helburuak, deskribapena, gogoetarako galderak, materialak, denbora...).
- Esku-hartze/tratamenduaren kronograma egitea.

EBALUAZIO METODOLOGIA ETA TRESNAK

Ebaluazio tresnen deskribapena, bai esku-hartzearen osteko ebaluazioa egitekoak. Tresna bakoitzerako zehaztu:

- Zein aldagai aztertzen duen: probak ebaluatuko dituen konstruktoen definizioa.
- Tresna ebaluatu, zuzendu eta interpretatzeko arauak.
- Azterlan psikometrikoak: baliagarritasuna, fidagarritasuna...

ERREFERENTZIAK: Testuko erreferentzia bibliografiko guztiak APA-VII arauen arabera jaso behar dira.

ERANSKINAK:

- Ebaluazio tresnen protokoloak (erantzun orriak, itemekin).
- Diseinatutako esku-hartze programa edo tratamendua.

Oharra: Esku-hartze programa edo tratamendua diseinatu behar da, baina ez da nahitaez aplikatu behar. Hala ere, lanak eduki behar du programa gauzatzeko behar den informazio guztia, eta bera ebaluatzeko tresnak aplikatu, zuzendu eta interpretatzekoa.

IKERKETA APLIKATU BAT EGITEA (EDO IKERKETA PROIEKTU BAT) DATU ENPIRIKOEKIN, MASTERREKO MODULUETAKO GAI BATEN GAINEAN, OSASUN PSIKOLOGIAREN EREMUAN

IKERKETAREN OINARRI TEORIKOAK

- Azterlanaren arrazoiak.
- Aztergaiari lotutako kontzeptuen definizioa eta azalpen teorikoak, hainbat ereduren arabera
- Aztergaiaren arloan aurretik egindako ikerketak: azterlan enpirikoak eta haien emaitzak.

AZTERLAN ENPIRIKOA

Azterlanaren helburu eta hipotesiak

Parte hartzaileak

- Azterlanean parte hartzen duten pertsonen ezaugarriak eman (sexua, adina, ikasketak, lanbidea...).
- Laginak hautatzeko prozedura azaldu.

Ikerketaren diseinua eta prozedura

- Ikerketaren diseinua: koerlazonala, esperimental...a
- Ikerketaren prozedura: Ikerketaren faseak, egindako atzak eta aplikatu berme etikoak (ebaluatuari jakinaren gaineko baimena eskatzea, ikerketaren mandatu etikoak betetzea...).

Ebaluazio metodologia eta tresnak

Aztertuko diren aldagaiak: aldagai sozio-demografikoen eta aztertuko diren aldagaien deskribapena eta definizioa.

Ebaluazio tresnen deskribapena:

- Zein aldagai aztertzen duen: probak ebaluatuko dituen konstruktoen definizioa.
- Tresna ebaluatu, zuzendu eta interpretatzeko arauak.
- Azterlan psikometrikoak: baliagarritasuna, fidagarritasuna...

EMAITZAK:

Datuen eta emaitzen analisia (azterlanean lortutako datuen eta emaitzen deskribapenen taulak), edo bildutako datuekin egingo diren analisietarako plan analitikoak.

ONDORIOAK ETA HAUSNARKETA

- Ondorioak. Hipotesiekin eta beste azterlan batzuekin alderatzea. Emaitzen azalpena eta haien gaineko gogoeta.
- Azterlanaren ekarpenak. Ikerketaren mugak. Irekitako ikerketa ildoak.

ERANSKINAK

- Ebaluazio tresnen protokoloak (erantzun orriak, itemekin).
- Ebaluatutako pertsonaren baimen informatuak.

ERREFERENTZIAK: Testuko erreferentzia bibliografiko guztiak APA-VII arauen arabera jaso behar dira.

Oharra: Ikasleak ikerketa diseinatu behar du, baina ez du zertan enpirikoki gauzatu. Hala ere, lanean jaso behar da ikerketa egiteko behar den informazio guztia, bai eta ikerketaren ebaluaketarako tresnak erabili, zuzentzeko eta interpretatzeko informazioa ere.

AZTERKETA TEORIKOA EGITEA OSASUNAREN PSIKOLOGIAREN ARLOKO GAI GARRANTZITSU BATEZ

OINARRI TEORIKOAK

- Azterlanaren arrazoiak.
- Aztergaiari lotutako kontzeptuen definizioa eta azalpen teorikoak, eredu teoriko desberdinen arabera.
- Aztergaiaren arloan aurretik egindako ikerketak: Azterketa enpirikoak eta emaitzak.

HELBURUAK

Azterketa teorikoak Osasunaren Psikologiaren arloko gai garrantzitsu bati buruzkoak izan behar dira, eta askotariko helburuak izan ditzakete:

- 1) Arazo edo trastorno bat ebaluatzeko tresnen azterketa teorikoak.
- 2) Edozein adin taldetan (umeak, nerabeak, helduak, adinekoak...) arazo edo trastorno bat prebenitzeko edo tratatzeko esku-hartze edo tratamenduen azterketa teorikoak.
- 3) Bestelako azterketa teorikoak: kontzeptuenak, metodoenak eta abar.

PROZEDURA

Azterketa egiteko prozeduraren, faseen eta jardueren deskribapen zehatza (Errebisio sistematikoak, metaanalisiak...).

EMAITZAK:

Ebaluazio tresnei buruzko azterketak: emaitzen atalean jaso behar dira aukeratutako ebaluazio tresnak. Bakoitzaren fitxa teknikoa egin behar da, honako ezaugarri hauek jasorik:

- Zein aldagai aztertzen duen: probak ebaluatzen dituen konstruktoen definizioa.
- Tresna erabili, zuzendu eta interpretatzeko arauak.
- Azterlan psikometrikoak: baliagarritasuna, fidagarritasuna...

Esku-hartze edo tratamenduei buruzko programen azterketak: Emaitzen atalean programen informazio zehatza eman behar da, adibidez egileak, argitalpenaren urtea, programaren helburuak, teknikak, jarduerak, ebaluazio tresnak, programa edo tratamendua balidatzean lortutako emaitzak.

ERANSKINAK

- Ebaluazio tresnen protokolo guztiak (itemen orriak).

ERREFERENTZIAK: Testuko erreferentzia bibliografiko guztiak APA-VI arauen arabera jaso behar dira.

EBALUAZIO IRIZPIDEAK: epaimahaiaren ebaluazio irizpideak

Ebaluazioaren ardatzak	Ebaluazio parametro zehatzak	Puntuazioa
<p>AURKEZTUTAKO LANAREN MEMORIA (0-7 puntu)</p>	<p>EDUKIAREN ALDERDIAK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aztergaiaren garrantzia. 2. MALaren egitura, egindako lanaren tipologiaren arabera: irakaskuntza gidan proposatutako antolakuntzarekiko egokitzapena (ikus irakaskuntza gidaren eskemak). <ul style="list-style-type: none"> ➤ Kasu praktikoak egitea, eta ebaluazio txosten psikologikoak prestatzea. ➤ Norbanako edo taldeko esku-hartze bat diseinatzea, baita hura ebaluatzeko metodologia ere. ➤ Ikerketa aplikatu bat (edo ikerketa proiektu bat) egitea datu enpirikoez baliatuta, Masterreko moduluetan sartutako gai bati buruz, Osasunaren Psikologiaren arloan. ➤ Osasunaren Psikologiaren arloan garrantzitsua den gai baten azterketa teorikoa egitea. 3. Azterketa teorikoaren egokitasuna. 4. Metodologia, diseinu eta prozeduraren egokitasuna, egindako MAL motaren arabera. 5. Eskuratutako emaitzen eta ondorioen interpretazioaren egokitasuna. <p>MALaren edukiaren egokitasuna baloratzea: 0-6 eskala</p>	
	<p>ALDERDI FORMALAK</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lanaren edukiaren aurkibide zehatza aurkeztea. 2. Idazkera argia eta koherentea izatea. 3. Txukuntasun tipografikoa eta ortografikoa. 4. APA-VI arauak errespetatzea bibliografian, egileen aipuetan eta kalitate zientifikoko txosten akademiko baten aurkezpenari dagozkion alderdi guztietan. <p>MALaren egokitasun formala baloratzea: 0-1 eskala</p>	

Ebaluazioaren ardatzak	Ebaluazio parametro zehatzak	Puntuazioa
<p>DEFENTSA – LANAREN AZALPENA</p> <p>(3 puntu)</p>	<p>1. Azalpenaren kalitatea: egituraketa, jariotasuna, ahozko adierazpena, aurreikusitako denborarekiko egokitasuna.</p> <p>2. Erabilitako multimedia baliabideen kalitatea (Power Pointeko aurkezpena, PRECI, bideoaren erabilera...)</p> <p>3. Zehaztasuna, epaimahaiko kideek egindako galderari erantzutean.</p> <p style="text-align: center;">Aurkezpena baloratzea: 0-3 eskala</p>	
<p>Puntuazioa guztira</p>		

Bestalde MAleko zuzendariren batek, zuzendu duen lanaren inguruan LOTESLEA EZ den txosten bat bidali nahiko balu, lana baloratu duen epaimahaiari, ondorengo galdetegia erabiliz egin dezake.

ZUZENDARIEK MALAK EBALUATZEKO GALDE SORTA

Tutoretzapean izandako ikaslea:

Zuzendaria:

Ebaluazioaren ardatzak	Ebaluaziorako parametro zehatzak	Puntuazioa eta informazio kualitatiboa
<p>AMAIERAKO MALaren MEMORIA (0-7 puntu)</p>	<p>EDUKIAREN ALDERDIAK (0-6 puntu).....</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ikertutako gaiaren garrantzia. 2. MALaren egitura egindako lanaren tipologia kontuan hartuta: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ikasketen gidaliburuan planteatutako antolamendura egokitu izana (ikus ikasketen gidaliburuko eskemak): Kasu praktikoak egin eta ebaluazioaren txosten psikologikoak prestatu. ➤ Bakarka edo taldean esku hartze bat diseinatu den, baita hori ebaluatzeke metodologia ere. ➤ Ikerketa aplikatu bat diseinatu den datu enpirikoak erabiliz (edo ikerketa proiektu bat), masterraren moduluetan sartutako gaiez osasunaren psikologiaren eremuan. ➤ Gai garrantzitsu baten errebisio teoriko bat egin den osasunaren psikologiaren eremuan. 3. Berrikuspen teorikoaren egokitasuna. 4. Metodologia, diseinu eta prozeduraren egokitzapena egindako MAL motaren arabera. 5. Lortutako emaitzak eta ondorioak egoki interpretatu diren. 	
	<p>ALDERDI FORMALAK (0-1 puntu)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lanaren edukiari buruzko aurkibide zehaztua. 2. Erredakzio argia eta koherentea. 3. Txukuntasun tipografikoa eta ortografikoa. 4. APA-VI arauak. 	
<p>MALaren PROZESUA (0-3 puntu)</p>	<p>PROZESUAREN BALORAZIOA (0-3 puntu)</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Helburuak jarri, lana planifikatu, eta denboran egoki garatzen du. 7. Jarrera positiboa lana egiteko zuzendariak emandako jarraibideen aurrean. 	

	8. Izandako tutoretza zerbitzu kopurua (aurrez aurrekoak, telefonoz, Skype...) 9. Ikaslearen autonomia	
Zuzendariak MALari buruz egindako balorazio globala (lanaren amaierako prozesua eta kalitatea (0-10 puntu))		

ZUZENDARI IZATEKO IRAKASLEAK ETA PROPOSATUTAKO GAIAK

PROFESORADO	TEMAS
Alonso, Itziar	<ul style="list-style-type: none"> - Intervenciones basadas en la teoría del apego - Salud mental en mujeres: perspectiva de género - Salud mental: perspectiva de las familias - Ingesta emocional y otros mecanismos de regulación emocional - Dificultades en las relaciones de pareja <p>EUSKERA / CASTELLANO / INGLÉS</p>
Amenabar, José Martín	<ul style="list-style-type: none"> - Maltrato infantil - Violencia de género - Violencia y psicopatología - Trastornos de la personalidad - Parafilias <p>EUSKERA / CASTELLANO</p>
Andiarena, Ainara	<ul style="list-style-type: none"> - Trastornos del neurodesarrollo - Evaluación y rehabilitación neuropsicológica <p>EUSKERA / CASTELLANO / INGLÉS</p>
Aperribai, Leire	<ul style="list-style-type: none"> - Adimen gaitasun handien ebaluazioa: antzematea eta identifikazioa - Adimen gaitasun handiko haur eta gazteen ongizatea - Adimen gaitasun handiko helduen ongizatea - Adimen gaitasun handiko pertsonen nortasun ezaugarriak - Generoa eta Osasuna <p>EUSKERA / CASTELLANO / INGLÉS</p>
Arruabarrena, Ignacia	<ul style="list-style-type: none"> - Maltrato infantil en la familia - Violencia sexual a niños, niñas y adolescentes - Conducta antisocial y delictiva en la infancia y adolescencia <p>CASTELLANO</p>

PROFESORADO	TEMAS
Balluerka, Nekane	<ul style="list-style-type: none"> - Ebaluazio psikologikoko tresnen kulturen arteko egokitzapena - Elaboración y adaptación intercultural de instrumentos de evaluación psicológica - Diseño y evaluación de intervenciones cognitivas y socioemocionales para prevenir el deterioro cognitivo en personas cognitivamente frágiles - Kognitiboki hauskorrak diren pertsonen narriadura kognitiboa prebenitzeko esku-hartze kognitibo eta sozioemozionalen diseinua eta ebaluazioa <p>-EUSKERA / CASTELLANO</p>
Bretaña, Ione	<ul style="list-style-type: none"> - Apego y violencia de pareja íntima - Resolución de conflictos de pareja a través de la terapia focalizada en las emociones desde la perspectiva del apego <p>EUSKERA/CASTELLANO</p>
Corres, Irune	<ul style="list-style-type: none"> -Bizipen kaltegarriak (tratu txarrak) pairatu izan dituzten haur eta gazteen arreta (prebentzioa eta eskuhartzea) -Garapen sozioemozionala edota kognitiboa eta haur babesgabetasuna -Eskola inklusiboa eta garapen sozioemozionala eta kognitiboa <p>EUSKERA / CASTELLANO</p>
Etxeberria, Igone	<ul style="list-style-type: none"> -Aldagai psikosozialak eta pertsona nagusiak -Epe luzeko zaintzak <p>EUSKERA / CASTELLANO / INGLÉS</p>
Elosua, Paula	<ul style="list-style-type: none"> -Psikometriaren ekarpenak ebaluazio psikologikoan (test sortzea, egokitzea, erabiltzea, ebaluatzea) -Ebaluazio psikologikoa eta teknologia berriak <p>EUSKERA / CASTELLANO</p>
Gallarín, Miriam	<ul style="list-style-type: none"> - Relaciones familiares y desarrollo psicológico infanto-juvenil; resiliencia. - Agresividad en la adolescencia. - Perspectiva de género: progenitores y crianza; género y bienestar psicológico en la infancia y en la adolescencia. - Desprotección infantil; trauma. <p>EUSKERA / CASTELLANO</p>
Gomez, Joana	<ul style="list-style-type: none"> - Intervenciones basadas en mindfulness - Trastornos de alimentación y alimentación emocional en adolescentes <p>CASTELLANO/EUSKERA</p>

PROFESORADO	TEMAS
Gorostiaga, Arantsa	<ul style="list-style-type: none"> - Aldagai psikologikoak neurtzeko tresnen egokitzapena - Adaptación de instrumentos para la medición de variables psicológicas <p>EUSKERA / CASTELLANO</p>
Lertxundi, Nerea	<ul style="list-style-type: none"> - Adaptación al euskera de instrumentos para la evaluación psicológica - Ebaluazio psikologikoa burutzeko tresnak euskerara egokitzea <p>EUSKERA / CASTELLANO / – codirigidos con Arantxa Gorostiaga</p> <ul style="list-style-type: none"> - Desarrollo neuropsicológico: factores de riesgo y factores protectores (Proyecto INMA) <p>EUSKERA / CASTELLANO / INGLÉS</p>
Lizaso, Izarne	<ul style="list-style-type: none"> - Osasun psikologikoa adineko pertsonetan - Zahartze aktiboa eta bizi-kalitatea <p>EUSKERA / CASTELLANO</p>
Macia, Patricia	<ul style="list-style-type: none"> - Familia-testuingurua, garapen psikologikoa eta osasun mentala - Atxekimendu-harremanak eta garapenaren psikopatologia <p>CASTELLANO/EUSKERA</p>
Machimbarrena, Juan Manuel	<ul style="list-style-type: none"> - Acoso y ciberacoso escolar - Uso problemático de las nuevas tecnologías en adolescentes <p>EUSKERA / CASTELLANO / INGLÉS</p>
Maiz, Edurne	<ul style="list-style-type: none"> - Terapias de tercera generación: Terapia de Aceptación y Compromiso (ACT) y mindfulness - Psicología de la alimentación y hábitos de vida saludable - Obesidad y neofobia alimentaria <p>EUSKERA / CASTELLANO / INGLÉS</p>
Muela, Alexander	<ul style="list-style-type: none"> - Prevención del suicidio - Estrés postraumático - Terapia asistida por animales - Mindfulness - Tratamientos basados en el apego - Terapia centrada en la compasión <p>EUSKERA / CASTELLANO / INGLÉS</p>

PROFESORADO	TEMAS
Ochoa de Alda, Iñigo	<ul style="list-style-type: none"> - Competencias Familiares y bienestar psicológico en niños y adolescentes (adopción, acogimiento familiar y/o acogimiento residencial) - Resiliencia y Regulación emocional en menores en situaciones de riesgo Psico-social. - Experiencias adversas en la Infancia y Trauma complejo CASTELLANO
Pérez Fernández, José Ignacio	<ul style="list-style-type: none"> -Psikologia klinikoa eta osasunaren psikologia -Psicología clínica y de la salud EUSKERA / CASTELLANO / INGLÉS
Salaberria Irizar, Karmele	<ul style="list-style-type: none"> - Tratamientos psicológicos empíricamente validados en psicología clínica y psicología de la salud - Enpirikoki sustatutako tratamendu psikologikoak osasunaren psikologian eta psikologia klinikoan EUSKERA / CASTELLANO
Salgueiro, Monika	Psicopatología en personas adultas Conducta suicida Adicciones tóxicas Patología dual CASTELLANO
San Juan Guillen, César	<ul style="list-style-type: none"> - Psicología jurídica, forense, criminal - Intervención en crisis humanitarias CASTELLANO
Sansinenea Méndez, Eneko	<ul style="list-style-type: none"> - Recuperación personal y adicciones - Prevención de recaídas - Técnicas psicoterapéuticas e intervención en adicciones - Aplicaciones de la Entrevista Motivacional EUSKERA / CASTELLANO
Sarrionandia Peña, Ainize	<ul style="list-style-type: none"> - Adimen emozionala: esku-hartzea eta erlazioa beste aldagai batzuekin / Inteligencia emocional: intervención y relación con otras variables. - Gurasotasunak dakarren burnouta (parental burnout) / Burnout parental EUSKERA / CASTELLANO
Sistiaga Berrondo, Andone	<ul style="list-style-type: none"> - Trastornos del neurodesarrollo - Evaluación neuropsicológica - El psicólogo general sanitario en las enfermedades neuromusculares / Osasun psikologo orokorra gaitz neuromuskularretan EUSKERA / CASTELLANO / INGLÉS – posibilidad de codirección

PROFESORADO	TEMAS
Soroa Martínez, Goretti	<ul style="list-style-type: none"> - Creatividad aplicada a salud mental infanto-juvenil: Juego, Arte y Emociones. - TDAH: mindfulness y realidad virtual - Salud mental en mujeres: perspectiva de género <p>EUSKERA / CASTELLANO</p>
Torres Gómez de Cádiz, Bárbara	<ul style="list-style-type: none"> -Bienestar y protección infantil: evaluación, prevención e intervención. -Apego y relaciones interpersonales: sus implicaciones para la salud y el funcionamiento adaptativo en niños, adolescentes y adultos. -Apego, mentalización y regulación emocional. -Regulación emocional, apego e ingesta emocional. -Intervenciones preventivas y terapéuticas basadas en el apego. -Mentalización (función reflexiva) y psicopatología -Tratamientos basados en la mentalización <p>CASTELLANO / INGLÉS</p>
Vergara Iraeta, Ana Isabel	<ul style="list-style-type: none"> - Adaptación intercultural de instrumentos para la medición de variables psicológicas <p>CASTELLANO</p>

NOMBRE	EMAIL	TELÉFONO	WEB
Aizpurua Alquezar, Irati (externo)	irati.aizal@gmail.com		
Alonso Arbiol, Itziar	itziar.alonso@ehu.eus	943 015654	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/128806/detalle?lang=es
Amenabar Beitia, José Martín	josemartin.amenabar@ehu.eus	943 018345	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/129589/detalle?lang=es
Andiarena Villaverde, Ainara	ainara.andiarena@ehu.eus	943 015688	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/130360/detalle?lang=es
Aperribai Unamuno, Leire	leire.aperribai@ehu.eus	943015656	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/130735/detalle?lang=es
Arranz Freijo, Enrique Bernardino	e.arranzfreijo@ehu.eus	943 015700	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/130981/detalle
Arrazola Etxeberria, Joxe Xabier (externo)	xabier.arrazolaetxeberrria@osakidetza.eus	943 007397	
Arruabarrena Madariaga, Ignacia	ignacia.arruabarrena@ehu.eus	943 018533	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/128170/detalle
Balluerka Lasa, Miren Nekane	nekane.balluerka@ehu.eus	943 018339	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/128249/detalle?lang=es
Bretaña Alberdi, Ione	ione.bretaña@ehu.eus	943 015982	
Corres Medrano, Irune	irune.corres@ehu.eus	943 015739	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/129885/detalle

NOMBRE	EMAIL	TELÉFONO	WEB
Díaz Nieto, Oscar	oscar.diazn@ehu.eus	943 018303	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/125468/detalle
Elosua Oriden, Paula	paula.elosua@ehu.eus	943 015693	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/128452/detalle?lang=es
Etxeberria Arritxabal, Igone	igone.etxeberrria@ehu.eus	943 018950	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/126533/detalle?lang=es
Galdona Erquicia, Nerea (externo)	galdonanerea@gmail.com		
Gallarín Enriquez, Miriam	miriam.gallarin@ehu.eus	943 015657	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/130292/detalle?lang=es
Gallo García, Mónica (externo)	monikagg7@yahoo.es		
Gomez Odriozola, Joana Maialen	joanamaialen.gomez@ehu.eus	943015982	
Gorostiaga Manterola, María Aranzazu	arantxa.gorostiaga@ehu.eus	943 015673	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/126173/detalle?lang=es
Izagirre Ormazábal, Patxi (externo)	pizagirre@cop.es	943 214947	
Lertxundi Iribar, Nerea	nerea.lertxundi@ehu.eus	943 015178	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/125416/detalle?lang=es
Lizaso Elgarresta, Izarne	izarne.lizaso@ehu.eus	943 015650	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/126776/detalle

NOMBRE	EMAIL	TELÉFONO	WEB
Machimbarrena Garagorri, Juan Manuel	juanmanuel.machimbarrena@ehu.eus	943 018344	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/126038/detalle?lang=es
Maiz Aldalur, Edurne	edurne.maiz@ehu.eus	943 018343	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/128576/detalle?lang=es
Marañón Guiñan, Izaskun (externo)	izasmara@hotmail.com	943 015659	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/130426/detalle
Macia Guerrero, Patricia	Patricia.macia@ehu.eus		
Mimentza Larrinaga, Naiara (externo)	nmimentza@aita-menni.org	943 794411	www.aita-menni.org
Muela Aparicio, Alexander	alexander.muela@ehu.eus	943 018310	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/126362/detalle?lang=es
Murillo Oiartzun, Aitor (externo)	aitor.muri@gmail.com		
Ochoa de Alda Mtnez. de Apellaniz, Iñigo	inigo.ochoadealda@ehu.eus	943 015261	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/125387/detalle?lang=es
Ormaetxea Ruiz, Olatz (externo)	centro-psicoterapia-navarra@hotmail.com		
Pérez Fernández, José Ignacio	joseignacio.perez@ehu.eus	943 015641	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/130900/detalle?lang=es
Salaberria Irizar, Karmele	mcarmen.salaberria@ehu.eus	943 015635	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/127033/detalle?lang=es

NOMBRE	EMAIL	TELÉFONO	WEB
Salgueiro Macho, Monika	monika.salgueiro@ehu.eus	943 015634	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/126397/detalle?lang=es
San Juan Guillen, César	cesar.sanjuan@ehu.eus	943 015664	https://www.ehu.eus/es/web/ivac/home
Sansinenea Méndez, Eneko	eneko.sansinenea@ehu.eus	943 015714	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/126930/detalle?lang=es
Sarasua Sanz, Belén (externo)	info@zutitu.com	94 4450760	www.zutitu.com
Sarrionandia Peña, Ainize	ainize.sarrionandia@ehu.eus	943015652	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/127243/detalle?lang=es
Sistiaga Berrondo, Andone	andone.sistiaga@ehu.eus	943 018382	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/125805/detalle?lang=es
Soroa Martínez Goretti	goretti.soroa@ehu.eus	943 015745	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/130769/detalle?lang=es
Torres Gómez de Cádiz Aguilera, Bárbara	barbara.torres@ehu.eus	943 018317	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/129985/detalle?lang=es
Vergara Iraeta, Ana Isabel	ana.vergara@ehu.eus	943 015685	https://ekoizpen-zientifikoa.ehu.eus/investigadores/130531/detalle?lang=es
Yanguas Lezáun, José Javier (externo)	javiyanguaslezaun@gmail.com		

NOMBRE	EMAIL	TELÉFONO	WEB
Zubizarreta Anguera, Irene (externo)	info@zutitu.com	94 4450760	www.zutitu.com

DIRECCIONES WEB DE DEPARTAMENTOS DE LA FACULTAD DE PSICOLOGÍA

Procesos Psicológicos Básicos y su Desarrollo: <https://www.ehu.eus/es/web/ppb>

Psicología Social y Metodología de las Ciencias del Comportamiento: <https://www.ehu.eus/es/web/gizarte-psikologia-saila>

Psicología Clínica y de la Salud y Metodología de Investigación: <https://www.ehu.eus/es/web/psikologia-klinikoa-eta-osasunaren-psikologia-eta-ikerketa-metodologia-saila/home>

9. ERANSKINAK

Kanpoko Praktikekin loturiko materiala

Asignaturen fitxak

Praktiketako asistentzia erregistroa / Registro de asistencia al centro de prácticas

IKASTURTEA / CURSO ACADÉMICO:

IKASLEA / ALUMNO/A:

Telefonoa / Teléfono:

Posta e / Email:

PRAKTIKETAKO ZENTROA / CENTRO DE PRÁCTICAS:

Hasiera data / Fecha inicio:

Amaiera data / Fecha final:

PRAKTIKETAKO BEGIRALEA / INSTRUCTOR/A DE PRÁCTICAS:

Telefonoa / Teléfono:

Posta e / Correo electrónico:

BARNEKO TUTOREA / TUTOR/A INTERNO:

Urtea / Año	Hilabetea / Mes	Ordu kop. / Horas
		Orduak, guztira: Total horas:

OHARRAK / COMENTARIOS (si los hubiere):

HILABETEA/MES:		HILABETEA/MES:		HILABETEA/MES:		OHARRAK/NOTAS:	
1.		1.		1.			
2.		2.		2.			
3.		3.		3.			
4.		4.		4.			
5.		5.		5.			
6.		6.		6.			
7.		7.		7.			
8.		8.		8.			
9.		9.		9.			
10.		10.		10.			
11.		11.		11.			
12.		12.		12.			
13.		13.		13.			
14.		14.		14.			
15.		15.		15.			
16.		16.		16.			
17.		17.		17.			
18.		18.		18.			
19.		19.		19.			
20.		20.		20.			
21.		21.		21.			
22.		22.		22.			
23.		23.		23.			
24.		24.		24.			
25.		25.		25.			Alumna/alumno:
26.		26.		26.			Ikaslea:
27.		27.		27.			Centro de
28.		28.		28.			Prácticas:
29.		29.		29.			Praktiketako
30.		30.		30.			Zentroa:
31.		31.		31.			Instructor/a:
							Begiralea:

COMPROMISO DE CONFIDENCIALIDAD Y DE EXPLOTACIÓN DE TRABAJOS

Con el presente documento, yo _____
con DNI/NIF _____, estudiante del Máster en Psicología General Sanitaria de la Facultad de Psicología de la Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU),

ME COMPROMETO A:

1. Respetar la confidencialidad de todos los datos que por cualquier medio (escritos, filmados, presenciados, etc.) lleguen a mi conocimiento durante la realización de mis prácticas en _____ (nombre institución, empresa), no desvelando ni reproduciendo en modo alguno ninguno de estos datos fuera del propio centro de prácticas o de las entrevistas con el correspondiente tutor académico de Facultad. Asumo que los datos anteriormente mencionados pueden referirse tanto a clientes, pacientes, usuarios, estudiantes, como a familiares de cualquiera de ellos e, igualmente, incluyen cualquier hecho observado por mí o narrado por el personal del centro de prácticas y que se refieren a estas personas. Especialmente, quedan incluidos los datos de carácter personal contenidos en ficheros automatizados o no de la institución o empresa de prácticas, en los términos previstos en la Ley Orgánica 15/1999, de 13 de diciembre, de protección de datos de carácter personal.

2. No hacer uso o explotación de los trabajos realizados en el centro de prácticas más allá de la propia Memoria de las actividades desarrolladas en las Prácticas Externas y del Trabajo Fin de Master, y que disfruten de la protección que les confieren la Ley de Propiedad Intelectual, aprobada por Real Decreto legislativo 1/1996, de 12 de abril, la Ley 20/2003, de 7 de julio, del Diseño industrial, la Ley 17/2001, de 7 de diciembre, de Marcas, a Ley 11/1986, de 20 de marzo, de Patentes, y demás disposiciones concordantes. Asumo

que cualquier otro posible uso del trabajo realizado en mi lugar de prácticas deberá ser expresamente autorizado por _____ (nombre institución, empresa).

3. Comportarme lo largo de mis prácticas y en relación con el personal de

(nombre institución o empresa)

de acuerdo con los principios establecidos por el Código Deontológico del Psicólogo.

Como prueba de la responsabilidad que asumo, firmo el presente documento en presencia de mi profesor/tutor de la Facultad de Psicología de la Universidad del País Vasco/Euskal Herriko Unibertsitatea (UPV/EHU),

San Sebastián,

de

de 20

Firma del estudiante de prácticas

INSTRUKTOREAREN AMAIERAKO TXOSTENA (OPOM) INFORME FINAL DEL INSTRUCTOR/A DE PRÁCTICAS (MPGS)

I.- DATU OROKORRAK DATOS GENERALES

Praktika zentroa
Centro de prácticas

Ikaslearen izen-deiturak
Nombre y apellidos del alumno/a

Tutorearen izen-deiturak
Nombre y apellidos del tutor/a interno/a

Instruktoarearen izen-deiturak
Nombre y apellidos del Instructor/a

II.- GARATUTAKO JARDUERAREN DESKRIBAPENA DESCRIPCIÓN DE LA ACTIVIDAD DESARROLLADA

Jarduera egin den Erakundearen saila
Departamento de la Entidad en la que se desarrolla

Praktika-aldiaren datak
Fechas de realización del periodo de prácticas

Hasiera
Inicio

Amaiera
Fin

Ordu-kopurua
Nº total de de horas

Jardueraren deskribapen laburra
Breve descripción de la actividad

III.- GARATUTAKO JARDUERAK ACTIVIDADES O TAREAS DESARROLLADAS

Garatutako jardueren deskribapena
Descripción de tareas desarrolladas

IV.- INSTRUKTOREAREN BALORAZIOA
VALORACION DEL INSTRUCTOR/A

A. Ikasleak praktika gunean egin dituen jarduera eta eginkizunak aintzat hartuta, balioetsi lehenengo eta behin honako alderdi hauek

Teniendo en cuenta las actividades y tareas desarrolladas por el alumno/a en su centro, evalúe en primer lugar los siguientes aspectos generales:

[1etik 5era bitarteko balorazioa, non 5 bikain den eta 1 eskas]

[Valoración del 1 al 5, donde 5 es excelente y 1 mal]

	1	2	3	4	5
1. Ikaslearen Formakuntza akademikoa/ Formación académica del alumno/a					
2. Ikasteko gaitasuna/ Capacidad de aprendizaje					
3. Lanaren antolakuntza/ Organización del trabajo					
4. Ahoz eta idatziz komunikatzeko trebetasuna*/ Habilidades de comunicación oral y escrita*					
5. Erantzukizun-zentzua/ Sentido de responsabilidad					
6. Egokitzeko erraztasuna/ Facilidad de adaptación					
7. Sormena eta ekimena/ Creatividad e iniciativa					
8. Inplikazio pertsonala/ Implicación personal					
9. Motibazioa/ Motivación					
10. Kritikak hartzeko modua/ Receptividad a las críticas					
11. Lanera bertaratzea eta puntualtasuna/ Asistencia y puntualidad					
12. Harremanak lan-ingurunearekin/ Relaciones con su entorno laboral					
13. Taldean lan egiteko gaitasuna/ Capacidad de trabajo en equipo					

*Ezintasun bategatik hitz egiteko zailtasunak dituzten ikasleen kasuan, trebetasun honetarako autonomia maila adierazi beharko da, baita baliabide tekniko eta/edo giza baliabideren bat behar duten ere

En el caso de alumnado con discapacidad que tenga dificultades en la expresión oral, deberá indicarse el grado de autonomía para esta habilidad y si requiere de algún tipo de recurso técnico y/o humano para la misma.

Egoki irizten diren beste alderdi batzuen aipamena

Mención de otros aspectos que se consideren oportunos

Ikaslearen kontratazioa gomendatuko zenuke?

¿Recomendaría la contratación de este alumno/a?

Azaldu
Especificar

B. Ondoren, adierazi zer neurritan bereganatu dituen ikasleak honako gaitasun hauek:

A continuación, señale en qué medida el alumno/a ha adquirido cada una de las siguientes competencias:

[1etik 5era bitarteko balorazioa, non 5 bikain den eta 1 eskas]

[Valoración del 1 al 5, donde 5 es excelente y 1 mal]

	1	2	3	4	5
<p>1. Osasun integralaren kontzeptua barneratu, garatu eta praktikan jarri, osasunaren osagai biopsikosozialei leku eginda, OMEk finkatutako jarraibideekin bat etorrira. Adquirir, desarrollar y poner en práctica un concepto de salud integral, en donde tengan cabida los componentes biopsicosociales de la misma, de acuerdo con las directrices establecidas por la OMS.</p>					
<p>2. Jarduera profesionalen bioetikaren oinarriak eta gogoeta egiteko metodoa aplikatu, eta osasun-arloko profesional gisa jardun, osasun-arloko lanbideak arautzeko azaroaren 21eko 44/2003 Legean xedatutakoari jarraiki. Aplicar los fundamentos de la bioética y el método de deliberación en la práctica profesional, ajustándose su ejercicio como profesional sanitario a lo dispuesto en la Ley 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias.</p>					
<p>3. Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoeekin, familiekin eta erizainekin. Mostrar habilidades de comunicación interpersonal y de manejo de las emociones adecuadas para una interacción efectiva con los pacientes, familiares y cuidadores en los procesos de identificación del problema, evaluación, comunicación del diagnóstico e intervención y seguimiento psicológicos.</p>					
<p>4. Kritikoki aztertu eta informazio klinikoaren iturriak erabili. Analizar críticamente y utilizar las fuentes de información clínica.</p>					
<p>5. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabili laneko egitekoetan. Utilizar las tecnologías de la información y la comunicación en el desempeño profesional.</p>					
<p>6. Txosten psikologikoak egin hartzaileentzat, modu egokian. Redactar informes psicológicos de forma adecuada a los destinatarios.</p>					
<p>7. Osasun-arloko psikologo nagusiaren jardun-esparrua ezagutu eta dagokion profesional espezialistarengana bidaltzen jakin. Conocer el marco de actuación del psicólogo general sanitario y saber derivar al profesional especialista correspondiente.</p>					
<p>8. Lana kalitatearen eta etengabeko hobekuntzaren ikuspuntutik garatu, lan profesional arduratsua izateko behar-beharrezkoa den autokritika egiteko gaitasunarekin. Desarrollar su trabajo desde la perspectiva de la calidad y la mejora continua, con la capacidad autocrítica necesaria para un desempeño profesional responsable.</p>					
<p>9. Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu. Saber comunicar y comunicarse con otros profesionales, y dominar las habilidades necesarias para el trabajo en equipo y en grupos multidisciplinares.</p>					

[1etik 5era bitarteko balorazioa, non 5 bikain den eta 1 eskas]

[Valoración del 1 al 5, donde 5 es excelente y 1 mal]

	1	2	3	4	5
<p>10. Giza portaeraren eta osasun-arazoekin lotutako faktore psikologikoen ebaluazio psikologikoaren prozesua planifikatu, gauzatu eta, hala behar duenean, ikuskatu, haien ebaluazioa zehaztu ahal izateko. Planificar, realizar y, en su caso, supervisar el proceso de evaluación psicológica del comportamiento humano y de los factores psicológicos asociados con los problemas de salud para establecer la evaluación de los mismos.</p>					
<p>11. Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu. Diseñar, desarrollar y en su caso supervisar y evaluar planes y programas de intervención psicológica, en función de la evaluación psicológica y de las variables individuales y sociales concurrentes en cada caso.</p>					
<p>12. Norberaren eta komunitatearen osasun psikologikoa zaintzeko sustapen- eta heziketa-jarduerak egin. Realizar actividades de promoción y de educación para la salud psicológica individual y comunitaria.</p>					

C. Azkenik, adieraz ezazu ikasleak praktika gune horretan egin dituen Praktiken balioespen orokorra eta behin betiko kalifikazioa.

Finalmente, realice una valoración global de las prácticas realizadas por el alumno/a en su centro, así como la calificación final del mismo.

	1	2	3	4	5
PRAKTIKAREN BALORAZIO GLOBALA VALORACIÓN GLOBAL DE LA PRÁCTICA					

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
BEHIN BETIKO KALIFIKAZIOA CALIFICACIÓN FINAL DEL ALUMNO/A										

OHOREZKO MATRIKULAREN GOMENDIOA
RECOMENDACIÓN DE MATRÍCULA DE HONOR

Marka ezazu baiezko kasuetan. Kontuan eduki 20tik bakarrik batek jaso dezakela
Marcar en caso afirmativo, teniendo en cuenta que 1/20 alumnos/as pueden recibirla

MASTER ETA GRADUKO KANPO PRAKTIKEN EBALUAKETA

EVALUACIÓN DE PRÁCTICAS EXTERNAS DE GRADO Y MASTER

Gradua *Grado*

Master

Ikaslearen izen abizenak <i>Nombre y apellidos del alumno</i>	
Ikasturtea <i>Curso académico</i>	
Praktiketako zentrua <i>Centro de prácticas</i>	
Kanpo tutore edo instruktorearen izena <i>Nombre del tutor/a externo/a o instructor/a</i>	
Praktiketako zentruko nota 10etik <i>Nota del centro de prácticas sobre 10</i>	
Barne tutorearen izena <i>Nombre del tutor/a interno/a</i>	
Praktiketako memoriaren nota 10etik <i>Nota de la memoria de prácticas sobre 10</i>	
Ohorezko matrikulara proposamena (BAI/EZ) eta justifikapena ¹ Propuesta de matrícula de honor (SI/NO) y justificación ¹	
Azken nota ² <i>Nota final</i> ²	
Oharrak ³ <i>Observaciones</i> ³	

En Donostia-San Sebastián a,

de 20

¹Soilik gehieneko puntuazioa lortu duten ikasleentzat / *Solo aquellos alumnos/as que tengan la puntuación máxima.*

²Azken Nota: Instruktorearen notak, azken notan %ko 70eko pisua izango du eta barne tutorearen ebaluaketak %ko 30a (praktiketako memoria). / *Nota final: Se calculará teniendo en cuenta que la nota del instructor o tutor externo tiene un peso del 70% sobre la nota final y la nota del tutor interno (la memoria de prácticas) un 30%.*

³Espazio hau erreserbatuta geratzen da barne tutoreak praktiketako zentruen egokitasun/desegokitasunaren inguruko impresioa azaltzeko. Espazio honetan jasoko da ere praktiketako zentruen kontaktuetan edo instruktoreen datuetan detektatu diren aldaketa edo akatsak (tfnoa, emaila...). *Espacio reservado para aquellos tutores/tutoras internos/as que consideren oportuno transmitir una impresión con respecto a la adecuación/inadecuación del centro de cara a la formación del alumnado. Asimismo se recogerá en este mismo espacio cualquier cambio o error que se haya detectado relacionado con el establecimiento/contacto con el centro (tfno., mail...) o datos de los/las instructores/as.*

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibertsitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503882 - Osasuneko Psikologo Orokorraren Jarduera Profesionala

ECTS kredituak: 3

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Psikologo klinikoarekin eta osasunaren arloko bestelako profesionalekin lotuta, Osasuneko Psikologo Orokorraren jardunbide- eta funtzio-arloak mugatzen dira. Printzipio etikoak eta deontologia profesionala. Enpresen forma juridikoak eta lege-, kontabilitate- eta zerga-betebeharrak.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Jarduera profesionalean bioetikaren oinarriak eta gogoeta egiteko metodoa aplikatu, eta osasun-arloko profesional gisa jardun, osasun-arloko lanbideak arautzeko azaroaren 21eko 44/2003 Legean xedatutakoari jarraiki.

Osasun-arloko psikologo nagusiaren jardun-esparrua ezagutu eta dagokion profesional espezialistarengana bidaltzen jakin.

Osasun-arloko langileen betebeharrak eta erantzukizunak ezagutu, gaixoen datu pertsonalen babesari eta informazioaren isilpekotasunari dagokienez.

Enpresa bat osatzeko, abiarazteko eta kudeatzeko ezinbestekoak diren jarduerak ezagutu, baita forma juridikoak eta haiei atxikiriko lege-, kontabilitate- eta zerga-betebeharrak ere.

Espainiako osasun-esparruan indarrean dagoen arautegia ezagutu.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

Osasunaren psikologo orokorraren funtzioak ezagutu
Ogibidea erregulatzen duten araudiak eta aplikazio arloak ezagutu
Etika eta deontologia ezagutu
Ezagutzak kasu praktikoetan aplikatu

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

- 1 Gaia. Psikologia Klinikoa eta Osasuneko Psikologia Orokorra: jardueraeremuaren mugaketa
- 2 Gaia. Psikologo, mediku orokor, psikiatra, erizain eta langile sozialen jarduera eremuen mugaketa
- 3 Gaia. Osasunaren arloko profesionalaren jarduera (Ley 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias).
- 4 Gaia. Etika, bioetika eta deontologia profesionala. Lan jardueraren erantzukizun zibil eta legala
- 5 Gaia. Erantzukizun zibil eta penala lan jardueran

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Proiektuen aurkezpena eta defentsa	9	100 %
Azalpenezko eskolak	9	100 %
Banakako lana	11,2	0 %
Irakurketak	11,2	0 %
Talde-lana	11,3	0 %
Iturriak eta baliabideak erabiltzea	11,3	0 %
Kasu praktikoaren ebazpena	12	100 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	9		21						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	13,5		31,5						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehieneko ponderazioa
Idatzizko azterketa	0 %	100 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Irakasgai honetan ebaluaketa galdera motzeko azterketa baten bitartez izango da.

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko.

Ebaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazioetan aldaketarik egin gabe, lanak, ebaluaketa frogak edo aurkezpenak modu birtualean egingo dira (Egela, BBC Collaborate, beste plataforma birtual batzuk…)

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Irakasgai honetan ebaluaketa galdera motzeko azterketa baten bitartez izango da.

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko.

Ebaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazioetan aldaketarik egin gabe, lanak, ebaluaketa frogak edo aurkezpenak modu birtualean egingo dira (Egela, BBC Collaborate, beste plataforma birtual batzuk…).

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Carrobes, J.A. (2012). Psicólogo Clínico y/o psicólogo general sanitario. Behavioral Psychology / Psicología Conductual, Vol. 20, Nº 2, 449-470.

Casado, R. y cols. La psicología clínica en Osakidetza. (2010). Norte de salud mental, vol. VIII, nº 37: 112-122.

Duro Martínez, J. C. (2004). Apuntes históricos: la psicología como profesión sanitaria. Infocop, número extraordinario, 7-13.

Echeburúa, E. Salaberría, K. de Corral, P. y Cruz-Sáez, M. (2012). Funciones y ámbitos de actuación del psicólogo clínico y del psicólogo general sanitario: Una primera reflexión. Behavioral Psychology / Psicología Conductual, 20 (2), 423-435

Remor, E., Arranz, P., y Ulla, S. (Eds.). (2003). El psicólogo en el ámbito hospitalario. Bilbao: Desclée de Brouwer.

Rizo, R. (2012). El psicólogo como profesional sanitario: La letra pequeña. Papeles del Psicólogo, 33(2), 109-115.

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

Chamarro, A. (Coord.) (2007) Ética del Psicólogo. Barcelona UOC.

<http://books.google.es/books?id=MM2Gro2Q1WsC&printsec=frontcover&dq=%C3%89tica+del+Psic%C3%B3logo&hl=es&sa=X&ei=47qxUYPrLuOX7Qb3roCwAg&ved=0CDsQ6AEwAA>

Colegio Oficial de Psicólogos de Madrid (2011) Ética y Deontología en la práctica psicológica.

<http://www.copmadrid.org/webcopm/recursos/guiaeticaydeontologia.pdf>

Comisión Deontológica Estatal del COP (2004) Ética y deontología para psicólogos. <http://www.cop.es/pdf/etica.pdf>

Asociación Española de Neuropsiquiatría-Profesionales de Salud Mental (AEN) (2008). El ejercicio profesional del Psicólogo Clínico en el Sistema Nacional de Salud. <http://www.aen.es/web/docs/infoGTPC.pdf>.

Asociación Española de Psicología Clínica y Psicopatología (AEPCCP). (2005). Informe sobre el reconocimiento del Título de Licenciado en Psicología como profesión sanitaria. Revista de Psicopatología y Psicología Clínica, 10, (3). 221-240.

Santiago, C., Sánchez, A., Torres M.A., (2008). El ejercicio profesional del Psicólogo Clínico en el Sistema Nacional de Salud. Cuaderno Técnico nº9. Asociación Española de Neuropsiquiatría-Profesionales de Salud Mental.

www.aen.es/web/docs/CTecnicos9.pdf

BOE de 22 de noviembre: Ley 44/2003 de ordenación de las profesiones sanitarias

BOE de 5 de octubre de 2005: Ley 33/2011, General de Salud Pública

Ezequiel Emanuel. ¿Qué hace que la investigación clínica sea ética? Siete requisitos éticos

Informe Belmont. (1978). Principios éticos y orientaciones para la protección de sujetos humanos en la experimentación - Septiembre.

Simón, P. (2006). Diez mitos en torno al consentimiento informado. An. Sist. Sanit. Navar. (Supl. 3):29-40.

CUADERNOS CEID: Aseguramiento del daño, El consentimiento informado en la investigación universitaria con seres humanos, Estudiantes de la UPV/EHU como sujetos de investigación y Periodos de conservación de datos personales en investigación biomédica

Ley de Investigación Biomédica (14/2007)

Gehiago sakontzeko bibliografia

DECRETO 247/2001, de 23 de octubre, por el que se constituyen, por segregación, los Colegios Oficiales de Psicólogos de Alava, Bizkaia y Gipuzkoa

<http://www.lehendakaritza.ejgv.euskadi.net/r48-bopv2/es/bopv2/datos/2001/11/0106136a.pdf>

Estatutos del Consejo General de Colegios Oficiales de Psicólogos <http://www.cop.es/pdf/Estatutos-Consejo-General-COP.pdf>

LEY 18/1997, de 21 de noviembre, de ejercicio de profesiones tituladas y de colegios y consejos profesionales.

<http://www.euskadi.net/bopv2/datos/1997/12/9706159a.pdf>

LEY 41/2002, de 14 de noviembre, básica reguladora de la autonomía del paciente y de derechos y obligaciones en materia de información y documentación clínica.

<http://www.boe.es/boe/dias/2002/11/15/pdfs/A40126-40132.pdf>

LEY 44/2003, de 21 de noviembre, de ordenación de las profesiones sanitarias.

<http://www.boe.es/boe/dias/2003/11/22/pdfs/A41442-41458.pdf>

Fuertes, J.C., Cabrera, J., Serrano, A. (2006). Esquemas en Ciencias Forenses y Derecho Sanitario. Madrid: Arán.

Godino, J. (2009). Manual de derecho básico para profesionales sanitarios. Madrid: Arán.

Gómez, M.C. (2008). La responsabilidad penal del médico. Valencia: Tiran Lo Blanch.

Belloch, A. y Olabarría, B. (1993). "El modelo biopsicosocial: un marco de referencia necesario para el psicólogo clínico". Clínica y Salud, 4, (2), 181-190.

Salvador Sánchez, I. (coord.) (2005). El observatorio de Salud Mental: Análisis de los recursos de Salud Mental en España. Revista de la Asociación Española de Neuropsiquiatría, 93. <http://www.aen.es/web/docs/RevAEN93.pdf>

Aldizkariak

Clínica y salud/ Clinical and Health, Colegio Oficial de Psicólogos

Revista Iberoamericana de psicología y salud

International Journal of Clinical Health Psychology

Anuario de Psicología Clínica y de la Salud

Health Psychology

Revista de la Psicología de la Salud

British Journal of Health Psychology

Journal of Health Psychology

Psychology, Health & Medicine.

Interneteko helbide interesgarriak

Consejo General de la Psicología de España. <http://www.cop.es/>

Colegio Oficial de Psicólogos de Araba <http://www.cop-alava.org/>

Colegio Oficial de Psicólogos de Bizkaia. <http://www.copbizkaia.org/castellano/index.php>

Colegio Oficial de Psicólogos de Gipuzkoa <http://www.copgipuzkoa.com/>

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibersitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503883 - Ebidentzian Oinarritutako Psikologia Metodoak

ECTS kredituak: 3

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Esku hartzeko programen eta ebidentzian oinarritutako jarduera profesionalaren oinarri zientifikoak. Dokumentazio-iturriak eta estandar metodologikoak aukeratzeko irizpide zientifikoak, ebidentzian oinarritutako esku-hartze programak ezartzeko.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Kritikoki aztertu eta informazio klinikoaren iturriak erabili.
Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak erabili laneko egitekoetan.
Ikerketaren esparruko lan-hipotesiak egin, eta informazioa kritikoki jaso eta baloratu, arazoak konpontzeko, metodo zientifikoa aplikaturik.
Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

- Aurkeztutako kasu klinikoaren izaera analizatu
- Datu-baseak eta informazio klinikoaren iturriak kontsultatu
- Nahaste baterako erabilitako tratamenduak eta haien ebidentzia mailak aurkitu eta konparatu
- Kasu kliniko batentzat tratamendu egokia hautatu
- Tratamendu zehatz batentzat ebidentzia izan daitezkeen artikuluko zientifikoak zein diren erabaki
- Artikulu zientifikoaren baliozkotasun ebidentziak aztertu
- Kasu kliniko baten analisiaren ondorioak idatzi eta defendatu
- Ikerketa helburu baten aurrean erabili beharreko analisi estatistiko prozedurak erabaki eta exekutatu
- Analisi estatistiko ezberdinen emaitzak interpretatu
- Egindako analisisietatik eratorritako ondorioak atera

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

1 Gaia. Ebidentzian oinarritutako programak hautatzeko irizpide zientifikoak eta dokumentazio iturri nagusiak

2 Gaia. Ebidentzian oinarritutako esku-hartze programen (tratamendua eta prebentzioa) eta praktika profesionalaren oinarri zientifikoak

3 Gaia. Ebidentzian oinarritutako esku-hartze programak (tratamendua eta prebentzioa) ezartzeko estandar metodologikoak

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Ordenagailuko praktikak	5,1	100 %
Proiektuen aurkezpena eta defentsa	6	100 %
Azalpenezko eskolak	9	100 %
Kasu praktikoen ebazpena	9,9	100 %
Banakako lana	11,2	0 %
Irakurketak	11,2	0 %
Talde-lana	11,3	0 %
Iturriak eta baliabideak erabiltzea	11,3	0 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	9		21						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	13,5		31,5						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehieneko ponderazioa
Azalpenak	30 %	50 %
Lan praktikoak	50 %	70 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Irakasgaian bi ebaluazio mota egongo dira:

1. EBALUAZIO JARRAITUA

Egin beharreko lan praktikoak, bi aktibitate mota izango dira: 1) Taldeka kasu kliniko baten analisia egingo da, ebidentzian oinarritutako tratamendu bat proposatuz eta tratamendu horren ebidentzia den artikulu zientifiko baten analisi metodologikoa eginez (%30). 2) Banakako ariketa ordenagailu gelan. Datuen analisia eta emaitzen interpretazioa barne hartzen dituen kasu praktiko baten ebazpena egin beharko da (40%).

Aurkezpenak: Aztertutako kasu klinikoaren taldeko aurkezpena eta defentsa (%30).

Irakasgaia gainditzeko, bi lan praktikoak eta aurkezpena gainditu beharko dira.

2. BUKAERAKO EBALUAZIOA

Azterketak bi zati izango ditu. 1) Irakasgaiko edukien inguruko banakako azterketa teoriko-praktikoa (%60). 2) Banakako ariketa ordenagailu gelan. Datuen analisia eta emaitzen interpretazioa barne hartzen dituen kasu praktiko baten ebazpena egin beharko da (40%). Irakasgaia gainditzeko, bi zatiak gainditu beharko dira.

Irakasgai honetan, banakako azterketara (edo ebaluazio jarraituaren kasuan, banakako ariketara) ez aurkeztea nahikoa da deialdiari uko egiteko.

EBALUAZIO JARRAITUA EGITEKO ASISTENTZIAREN IRIZPIDEA:

Ebaluazio jarraituan parte hartzeko, gutxienez %75eko asistentzia beharrezkoa izango da. Irizpide hau betetzen ez duten ikasleek, bukaerako ebaluaziora aurkeztu beharko dute.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Azterketak bi zati izango ditu. 1) Irakasgaiko edukien inguruko banakako azterketa teoriko-praktikoa (%60). 2) Banakako ariketa ordenagailu gelan. Datuen analisia eta emaitzen interpretazioa barne hartzen dituen kasu praktiko baten ebazpena egin beharko da (40%). Irakasgaia gainditzeko, bi zatiak gainditu beharko dira.

Ebaluazio jarraituan parte hartu eta taldeko aktibitateak gainditu dituzten ikasleek soilik azterketaren bigarren zatia egin beharko dute.

Taldeko aktibitateen kalifikazioa soilik ikasturte berean gordeko da.

Irakasgai honetan, banakako azterketara ez aurkeztea nahikoa da deialdiari uko egiteko.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Irakasgairako irakasle taldeak prestatu duen materiala.

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

- American Psychological Association. (2006). Evidence-based practice in psychology. *American Psychologist*, 61, 271-285.
- Balluerka, N. (2011). Planificación de la investigación. La validez del diseño. Amarú.
- Botella, J. eta Caperos, J.M. (2019). Metodología de investigación en psicología general sanitaria. Síntesis.
- Fernández Hermida, J. R. eta Pérez Alvarez, M. (2001). Separando el grano de la paja en los tratamientos psicológicos. *Psicothema*, 13(3), 337-344.
- Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS (3rd edition)*. Sage.
- Frías, M. D. eta Pascual, J. (2003). Psicología Clínica Basada en Pruebas: Efecto del tratamiento. *Papeles del Psicólogo*, 85.
- Pascual, J., Frías, M. D. eta Monterde, H. (2004). Tratamientos psicológicos con apoyo empírico y práctica clínica basada en la evidencia. *Papeles del Psicólogo*, 87.
- Sánchez-Meca, J. eta Botella, J. (2010). Revisiones sistemáticas y meta-análisis: Herramientas para la práctica profesional. *Papeles del Psicólogo*, 31(1), 7-17.
- Vázquez, C. eta Nieto, M. (2003). Psicología (clínica) basada en la evidencia (PBE): Una revisión conceptual y metodológica. Non: J. L. Romero (Ed.), *Psicópolis: Paradigmas actuales y alternativos de la psicología contemporánea*. Kairós.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- American Psychological Association. (2002a). Criteria for evaluating treatment guidelines. *American Psychologist*, 57, 1052-1059.
- American Psychological Association. (2002b). Criteria for practice guideline development and evaluation. *American Psychologist*, 57, 1048-1051.
- Fonseca-Pedrero et al. (2021). Tratamientos psicológicos empíricamente apoyados para adultos: Una revisión selectiva. *Psicothema*, 33(2), 188-197.
- Labrador, F. J. eta Crespo, M. (koor.)(2012). *Psicología clínica basada en la evidencia*. Pirámide.
- Labrador, F. J., Echeburúa, E. eta Becoña, E. (2000). *Guía para la elección de tratamientos psicológicos eficaces. Hacia una nueva psicología clínica*. Dykinson.
- Nathan, P. E., Gorman, J. M. eta Salkind, N. J. (2002). *Tratamiento de trastornos mentales. Una guía de tratamientos que funcionan*. Alianza.
- Pérez, M., Fernández-Hermida, J. R., Fernández, C. eta Amigo, I. (Ed.)(2003). *Guía de tratamientos psicológicos eficaces. Vol 1, 2 y 3*. Pirámide.

Aldizkariak

- Psicothema: www.psicothema.es
American Psychologist: <http://www.apa.org/pubs/journals/amp/index.aspx>

Interneteko helbide interesgarriak

- American Psychological Association - Evidence-Based Practice in Psychology:
<http://www.apa.org/practice/resources/evidence/index.aspx>
Biblioteca Cochrane plus: <https://www.cochranelibrary.com/es/>
Website on Research-Supported Psychological Treatments: <http://www.psychologicaltreatments.org/>
Evidence-based mental health treatment for children and adolescents:
<http://effectivechildtherapy.com/>

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibersitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503884 - Psikopatologiaren Aurrerapenak

ECTS kredituak: 5

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Psikopatologiaren arloko azken aurrerapenak aztertzen dira, gaur egun garrantzi handikoak diren nahasmendu zenbait ondo aztertuta; esate baterako, egokitze-nahasmenduak, mendetasun kimiko eta psikologikoak, elikadura-jokaeraren nahasmenduak, nortasun-nahasmenduak, dementziak, antsietate eta egoera animikoaren nahasteak.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Osasun integralaren kontzeptua barneratu, garatu eta praktikan jarri, osasunaren osagai biopsikosozialei leku eginda, OMEk finkatutako jarraibideekin bat etorrira.
Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.
Giza portaeraren izaera psikologikoa eta hartan eragina izan dezaketen gizarte- eta biologia-faktoreak ongi ezagutu.
Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.
Osasun- eta gaixotasun-arazoei lotutako faktore psikosozialak eta biologikoak ongi ezagutu, bereziki buru-osasunarekin zerikusia dutenak.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

Conocer en profundidad los siguientes trastornos: trastornos adaptativos, adicciones químicas y psicológicas, trastornos de la conducta alimentaria, trastornos de personalidad, trastornos del estado de ánimo y trastornos de ansiedad.
Saber cómo aplicar el enfoque biopsicosocial a la psicopatología.
Manejar un lenguaje psicopatológico adecuado que permita la comunicación y el trabajo interdisciplinar.
Aplicar los conocimientos a casos prácticos

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

- 1 Gaia. Egokitze-nahasteak
- 2 Gaia. Menpekotasun kimiko eta psikologikoak
- 3 Gaia. Elikadura jokabidearen nahasteak
- 4 Gaia. Nortasunaren nahasteak
- 5 Gaia. Antsietate eta egoera animikoaren nahasteak

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Azalpenezko eskolak	15	100 %
Talde-lana	25	0 %
Banakako lana	25	0 %
Irakurketak	25	0 %
Kasu praktikoaren ebazpena	35	100 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	15		35						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	22,5		52,5						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehieneko ponderazioa
-------	------------------------	-----------------------

Lan praktikoak	30 %	30 %
Test motako azterketa	70 %	70 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Azterketa galdera motza edo aukera anitzekoekin

Testuen irakurketa, eta beraien alderdi esanguratsuen laburpena eta iritzi pertsonala

Klasean egindako aurkezpenak eta aukerazko lanak baloratu daitezke

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko

Bai etengabeko ebaluazioan parte hartzeko, bai lan praktikoa entregatu ahal izateko, gutxienez %75eko asistentzia beharko da. Baldintza hori betetzen ez duten ikasleek azken ebaluazioa egin beharko dute.

Ebaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazioetan aldaketarik egin gabe, lanak, ebaluaketa frogak edo aurkezpenak modu birtualean egingo dira (Egela, BBC Collaborate, beste plataforma birtual batzuk…)

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Azterketa galdera motza edo aukera anitzekoekin

Testuen irakurketa, eta beraien alderdi esanguratsuen laburpena eta iritzi pertsonala

Klasean egindako aurkezpenak eta aukerazko lanak baloratu daitezke

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko

Ebaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazioetan aldaketarik egin gabe, lanak, ebaluaketa frogak edo aurkezpenak modu birtualean egingo dira (Egela, BBC Collaborate, beste plataforma birtual batzuk…)

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

BELLOCH, A., SANDÍN, B. y RAMOS, F. (Eds.) (2024). Manual de psicopatología (4ª Edic.). Madrid: McGraw-Hill. 2 volúmenes.

Caballo, V.E., Salazar, I.C. y Carrobbles, J.A. (Eds.) (2014). Manual de psicopatología y trastornos psicológicos. Madrid: Pirámide, 2ª edic.

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

Asociación Psiquiátrica Americana (2014). Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales (DSM-5). Barcelona: Elsevier (original, 2013).

Asociación Psiquiátrica Americana (2014). DSM-5: Breviario. Criterios diagnósticos. Barcelona: Elsevier (original, 2013).

Belloch, A., Sandín, B. y Ramos, F. (Eds.) (2020). Manual de psicopatología (3ª edic.). Madrid: McGraw-Hill. 2 volúmenes.

ORGANIZACIÓN MUNDIAL DE LA SALUD (2018). Trastornos mentales y del comportamiento (CIE-11). Versión on line en castellano. <https://icd.who.int/es>

Eguíluz, I. y Segarra, R. (Eds.) (2012). Introducción a la psicopatología. Una visión actualizada (3ª edic.). Madrid: Panamericana.

Freud, S. Duelo y melancolía Obras completas

Ey, H; Bernard, P Brisset, CH (1975) Tratado de psiquiatría. Toray Masson, Barcelona

Jarne, A. y Talarn, A. (2011). Manual de psicopatología clínica. Barcelona: Herder.

Lemos, S. (2000). Psicopatología (2ª edic.). Madrid: Síntesis.

Maganto, C. y Garaigordóbil, M. (2013). Factores de riesgo asociados a los trastornos de conducta alimentaria. San Sebastián: Ediciones Zorroaga.

O.M.S. C.I.E. 10 (1992) Trastornos mentales y del comportamiento. Meditor. Madr.

Obiols, J.E. (Ed.). (2008). Manual de psicopatología general. Madrid: Biblioteca Nueva.

Pérez Fernández, M. (2005). Glosario básico de psicopatología. Salamanca: Amarú.

Gehiago sakontzeko bibliografia

Cruz-Sáez, M.S., Pascual, A., Salaberría, K. y Echeburúa, E. (2015). Risky eating behaviors and beliefs among adolescent girls. Journal of Health Psychology, 20 (2), 154-163.

- Cruz-Sáez, M.S., Pascual, A., Salaberría, K., y Echeburúa, E. (2015). Normal-weight and overweight female adolescents with and without extreme weight-control behaviours: Emotional distress and body image concerns. *Journal of Health Psychology*, 20 (6), 730-740.
- Gradillas, V. (1998). *Psicopatología descriptiva. Signos, síntomas y rasgos*. Madrid: Pirámide.
- Maganto, C. (2011a). Trastornos de conducta alimentaria en niños y adolescentes. En Mª T. González (Coord.), *Psicología clínica de la infancia y adolescencia* (pp. 105-147). Madrid: Pirámide
- Maganto, C. (2011b). Factores de riesgo o vulnerabilidad asociados a los trastornos de la conducta alimentaria. *INFOCOP. Revista de Psicología*, 52, 8-12.
- Organización Mundial de la Salud (1992). *Trastornos mentales y del comportamiento (CIE-10)*. Madrid: Méditor.
- Vallejo Ruiloba, J. (Ed.) (2011). *Introducción a la psicopatología y la psiquiatría (7ª edic.)*. Barcelona: Elsevier.

Aldizkariak

Revista de Psicopatología y Psicología Clínica
Psicología Conductual
Revista de Psiquiatría y Salud Mental
Clínica y Salud
Ansiedad y Estrés
Adicciones
Journal of Personality Disorders
Freudiana
International Journal of Eating Disorders
European Eating Disorders Review
Pliegues

Interneteko helbide interesgarriak

Egokitze nahasteak (dolua): <http://www.krisalida.com/>
Trauma: <http://www.sepsiq.org/file/Royal/Trastorno%20por%20Estres%20Postrauma%C3%ADtico.pdf>
Menpekotasun kimikoak <http://www.socidrogalcohol.org/>
Ludopatia: <http://www.juego-patologico.org/>
Dementziak:
http://portal.guiasalud.es/web/guest/catalogo?p_p_id=3&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-5&p_p_col_count=1&_3_struts_action=%2Fsearch%2Fsearch
Elikaduraren jokabidearen nahasteak: <http://adaner.org/>
<http://www.enfemenino.com/consejos/como-superar-la-anorexia-d20305c270669.html>
<http://www.webconsultas.com/categoria/salud-al-dia/bulimia>
Nortasunaren mugako nahastea: <http://usuarios.discapnet.es/border/>

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibersitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503885 - Psikologia eta Osasun Ebaluazioaren Aurrerapenak

ECTS kredituak: 5

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Psikologia- eta osasun-ebaluazioan garapen berriei heltzen zaie ("screening", elkarrizketak, ebaluazio psikopatologikorako tresnak...). Ebaluazio psikologikoa, gaixotasun fisikoetan (gaixotasun neuropsikologikoak, fibromialgia...). Auzitegiko ebaluazio psikologikoa. Kasuen azterketa eta txostenak egitea.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Osasun integralaren kontzeptua barneratu, garatu eta praktikan jarri, osasunaren osagai biopsikosozialei leku eginda, OMEk finkatutako jarraibideekin bat etorrira.

Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoei, familiekin eta erizainekin.

Txosten psikologikoak egin hartzaileentzat, modu egokian.

Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.

Giza portaeraren izaera psikologikoa eta hartan eragina izan dezaketen gizarte- eta biologia-faktoreak ongi ezagutu.

Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.

Osasun- eta gaixotasun-arazoei lotutako faktore psikosozialak eta biologikoak ongi ezagutu, bereziki buru-osasunarekin zerikusia dutenak.

Osasun Psikologia Orokorraren esparruan eta osasun-arazoekin lotutako faktore psikologikoetan ebaluazio eta esku-hartze ereduak ongi ezagutu, baita haietatik eratortzen diren teknikak eta prozedurak ere, portaeraren nahasmenduei aurre egiteko.

Giza portaeraren eta osasun-arazoekin lotutako faktore psikologikoen ebaluazio psikologikoaren prozesua planifikatu, gauzatu eta, hala behar duenean, ikuskatu, haien ebaluazioa zehaztu ahal izateko.

Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

-Ikasleak gai izango dira elkarrizketa psikologiko bat garatzeko, berme psikometrikoak dituzten ebaluazio-tresnak hautatzeko (testa), eta tresna hauek aplikatu, zuzendu eta interpretatzeko, ebaluazio psikologiko bat burutu al izateko.

-Ikasleek ebaluazio psikologikoa egiteko prozesuaren faseak eta zereginak aplikatuko dituzte, eta, ikasgaia amaitzean, gai izango dira haur, nerabe eta/edo helduei ebaluazio psikologikoa egiteko, hainbat eremutan (klinikoan, auzitegi-medikuntzan, eskolan, ospitalean, etab).

-Ikasleak gai izango dira egindako ebaluazio psikologikoaren emaitzak jasotzen dituen txosten psikologikoa idazteko.

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

1 Gaia. Garapen berriak ebaluazio psikologikoan eta osasunaren ebaluazioan: "screening" eta norberaren diagnosi-txostenak, elkarrizketa egituratuak, ebaluazio psikopatologikorako tresnak.

2 Gaia. Ebaluazio psikologikoa eta gaixotasun fisikoa

3 Gaia. Auzitegiko ebaluazio psikologikoa.

4 Gaia. Kasuen azterketa eta txostenak egitea.

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Proiektuen aurkezpena eta defentsa	10	100 %
Azalpenezko eskolak	15	100 %
Banakako lana	18,7	0 %

Irakurketak	18,7	0 %
Talde-lana	18,8	0 %
Iturriak eta baliabideak erabiltzea	18,8	0 %
Kasu praktikoen ebazpena	25	100 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	15		35						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	22,5		52,5						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehieneko ponderazioa
Idatzizko azterketa	50 %	60 %
Lan praktikokoak	40 %	50 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Eduki teoriko eta praktikoen inguruan azterketa galdera motza edo aukera anitzekoekin.

Gelan ekintza praktikokoak: kasuen ebaluazio psikologikoen azterketa, elkarrizketak egin…

Lan praktikokoak: ebaluazio psikologikoan erabiltzen diren tresnen azterketa, kasuen azterketa psikologikoaren txostenak egin.

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko.

Bai ebaluazio jarraian parte hartzeko bai lan praktikokoak entregatu ahal izateko, %75eko gutxieneko asistentzia beharrezkoa izango da. Baldintza hau betetzen ez duten ikasleek bukaerako ebaluazioa egin beharko dute.

Ebaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazioetan aldaketarik egin gabe, lanak, ebaluaketa frogak edo aurkezpenak modu birtualean egingo dira (Egela, BBC Collaborate, beste plataforma birtual batzuk…).

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Eduki teoriko eta praktikoen inguruan azterketa galdera motza edo aukera anitzekoekin.

Gelan ekintza praktikokoak: kasuen ebaluazio psikologikoen azterketa, elkarrizketak egin…

Lan praktikokoak: ebaluazio psikologikoan erabiltzen diren tresnen azterketa, kasuen azterketa psikologikoaren txostenak egin.

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko.

Ebaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazioetan aldaketarik egin gabe, lanak, ebaluaketa frogak edo aurkezpenak modu birtualean egingo dira (Egela, BBC Collaborate, beste plataforma birtual batzuk…).

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Irakasgairako irakasle taldeak prestatu duen materiala kasu praktikokoekin erlazionatutakoa.

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

- Asociación Psiquiátrica Americana (2014). Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales (DSM-5). Barcelona: Elsevier (original, 2013).
- Caballo, V. (2005). Manual para la evaluación clínica de los trastornos psicológicos: estrategias de evaluación, problemas infantiles y trastornos de ansiedad. Madrid: Pirámide.
- Caballo, V. (2006). Manual para la evaluación clínica de los trastornos psicológicos. Trastornos de la edad adulta e informes psicológicos. Madrid: Pirámide.
- Fernández-Ballesteros, E.G. (2006). La psicología criminal en la práctica pericial forense. En M.A. Soria, y D. Saiz. Psicología criminal. Madrid: Pearson.
- Fernández-Ballesteros, R. (2011). Evaluación psicológica. Conceptos, métodos y estudio de casos. Madrid: Pirámide.

- Garaigordobil, M. (2009). Evaluación Psicológica: Fundamentación General, metodológica y programación docente. Vol. 1 y 2. Donostia-San Sebastián: Zorroaga S.L.
- Hebben, N., y Milberg, W. (2011). Fundamentos para la evaluación neuropsicológica. México: Manual Moderno.
- Lichtenberger, E.O., Mather, N., Kaufman, N.L., y Kaufman, A.S. (2006). Claves para la elaboración de informes de evaluación. Madrid: TEA.
- Muñoz, M. (2003). Manual práctico de evaluación psicológica clínica. Madrid: Síntesis.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- Amigo, I. (2012). Manual de Psicología de la Salud. Madrid: Pirámide.
- Alonso Tapia J. (2004). Evaluación psicológica: coordinadas, procesos y garantías. Madrid: UAM Ediciones.
- Buela-Casal, G., Caballo, V., y Sierra, J.C. (1996). Manual de evaluación en psicología clínica y de la salud. Madrid: Siglo XXI.
- Cohen, J., y Swerdlik, M. (2001). Pruebas y evaluación psicológicas. México: McGraw-Hill.
- Fernández-Ballesteros, R., Márquez, M.O., Vizcarro, C., y Zamarrón, D. (2011). Buenas prácticas y competencias en evaluación psicológica. Madrid: Pirámide.
- Garaigordobil, M. (1998). Evaluación Psicológica: Bases teórico-metodológicas, situación actual y directrices de futuro. Salamanca: Amarú.
- García-López, L. J. (2013). Trastorno de Ansiedad Social. Madrid: Pirámide.
- Kaplan, R., y Saccuzzo, D. (2006). Pruebas Psicológicas: principios, aplicaciones y temas. México: Thompson.
- Lezak, M. D. (2012). Neuropsychological assessment (5 ed.). New York: Oxford University Press.
- Moreno, C. (2003). Evaluación psicológica. Concepto, proceso y aplicación en las áreas del desarrollo y de la inteligencia. Madrid: Sanz y Torres.
- Muñoz, M., Roa, A., Pérez, E., Santos-Olmo, A., y de Vicente, A. (2002). Instrumentos de evaluación en salud mental. Madrid: Pirámide.
- Urbina, S. (2007). Claves para la evaluación con tests psicológicos. Madrid: TEA.
- Urra, J. (2009). Dilemas éticos de los psicólogos jurídicos. Formación Continuada a Distancia FOCAD, 4,1. Madrid: Consejo General de Colegios Oficiales de Psicólogos.
- Pérez, M., Fernández-Hermida, J. R., Fernández, C. y Amigo, I. (Eds.)(2003). Guía de tratamientos psicológicos eficaces. Vol 1, 2 y 3. Madrid: Pirámide.

Aldizkariak

- Anuario de Psicología jurídica
- Applied Psychological Measurement
- Assessment and Diagnosis in Child Psychopathology
- Behavior Research Methods, Instruments and Computers
- Bulletin of the International Tests Commission
- Cuadernos de Neuropsicología
- Evaluation & Health Professions
- Evaluation Review
- Journal of Consulting and Clinical Psychology
- Journal of Personality Assessment
- Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment
- Measurement and Evaluation in Guidance
- Revista Iberoamerica de Diagnóstico y Evaluación Psicológica
- Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment
- Psychological Assessment: A Journal of Consulting and Clinical Psychology.
- Brain Behavior and Immunity
- Journal of Psychosomatic Research
- Psychosomatic Medicine.

Interneteko helbide interesgarriak

- Anuario de Psicología jurídica: <http://www.copmadrid.org/webcopm/resource.do>
- Revista Papeles del Psicólogo: <http://www.papelesdelpsicologo.es>
- Psiquiatría: <http://www.psiquiatria.com>
- Empresa de elaboración y distribución de pruebas psicológicas: <http://www.teaediciones.com>
- Empresa de elaboración y distribución de pruebas psicológicas: <http://www.pearsonpsychcorp.es/>
- Psicología General: <http://www.psicologia.com>
- International Association of Applied Psychology: <http://www.iaapsy.org>
- Test & Products: <http://www.ets.org>
- American Psychological Association: <http://www.apa.org/science/programs/testing/index.aspx>
- Herramientas construcción de tests: www.test.com
- Colegio Oficial de Psicólogos: <http://www.cop.es/>

Sociedad Europea de Psicología de la Salud: <http://www.ehps.net/>
Asociación Americana de Psicología: <http://www.apa.org/>
Sociedad para la investigación en Psiconeuroinmunología: <https://www.pnirs.org/index.cfm>
La Psiconeuroinmunología (Jay Quinlan): http://www.nfnlp.com/psychoneuroimmunology_quinlan.htm
Psiconeuroinmunología (Centro Cousins): <http://www.semel.ucla.edu/cousins>
Academia de Medicina Psicosomática: <http://www.apm.org/>
Sociedad Americana de Medicina Psicosomática: <http://www.psychosomatic.org/home/index.cfm>

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibersitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503886 - Osasuna Sustatzea eta Gaixotasunaren Prebentzioa

ECTS kredituak: 5

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Osasunerako hezkuntza-programak, osasuntsuak ez diren ohiturei aurre egiteko programak (tabakismoa, alkoholismoa eta droga-mendekotasuna), emozio positiboak eskuratzeko eta buruestimua, gizarte-trebetasunak, bulkaden kontrola, pentsamendu negatiboen gobernua eta emozio negatiboen gobernua hobetzeko programak.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Osasun integralaren kontzeptua barneratu, garatu eta praktikan jarri, osasunaren osagai biopsikosozialei leku eginda, OMEk finkatutako jarraibideekin bat etorrira.

Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.

Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.

Osasun- eta gaixotasun-arazoei lotutako faktore psikosozialak ongi ezagutu.

Osasun Psikologia Orokorraren esparruan eta osasun-arazoei lotutako faktore psikologikoetan ebaluazio eta esku-hartze ereduak ongi ezagutu, baita haietatik eratortzen diren teknikak eta prozedurak ere, portaeraren nahasmenduei aurre egiteko.

Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu.

Norberaren eta komunitatearen osasun psikologikoa zaintzeko sustapen- eta heziketa-jarduerak egin.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

Irakasgai hau arrakastaz amaitzen denean, ikasleok honako gaitasun hauek bereganatuko dituzte:

IE1. Osasunari lotutako faktore biologiko eta psikosozialak identifikatu eta ulertzea, baita osasun arazoei -berezi osasun mentalarekin- lotzen direnak (G1, G2, G4).

IE2. Osasunerako hezkuntza-programak eta haien eraginkortasunari buruzko ebidentzia enpirikoak taldeka kritikoki baloratzea, bai eta emaitzak aurkeztu eta gainerako ikaskideekin eztabaidatzea (G2, G5).

IE3. Ohitura osasungarriak garatzeko, gaixotasunari aurre egiteko eta ongizate psikologiko eta soziala sustatzeko esku-hartzeak diseinatu eta ezartzea, bai eta haien eraginkortasuna ebaluatzea (G5, G6, G7).

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

1 Gaia. Osasunerako hezkuntza programak.

2 Gaia. Ohitura ez osasungarri (tabakismoa, alkoholismoa eta drogak, gizentasuna, eta abar) aurre hartzeko programak.

3 Gaia. Emozio positiboak edukitzeko eta auto-estimua hobetzeko programak eta pentsamendu eta emozio negatiboak kudeatzeko programak.

4 Gaia. Gizarte trebetasunetan, komunikazioan, bulkadei aurre egiteko eta kontrolatzeko estrategietan trebatzeko programak.

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Azalpenezko eskolak	15	100 %
Proiektuen aurkezpena eta defentsa	15	100 %
Iturriak eta baliabideak erabiltzea	18,7	0 %
Talde-lana	18,7	0 %
Banakako lana	18,8	0 %
Irakurketak	18,8	0 %
Kasu praktikoen ebazpena	20	100 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	15		35						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	22,5		52,5						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehieneko ponderazioa
Idatzizko azterketa	50 %	60 %
Lan praktikoa	40 %	50 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Azterketa galdera ireki laburrekin (folio erdi batean erantzutekoak).

Gainbegiraturako lan praktikoa bat. Ikasgaiarekin lotutako hesku-hartzeko programa baten diseinua edo eta programa baten ebaluazio kritiko bat egitea.

Bai ebaluazio jarraituan parte hartzeko, bai lan praktikoa entregatu ahal izateko, gutxienez eskolen % 75eko bertaratzea beharko da. Baldintza hori betetzen ez duten ikasleek azken ebaluaziora aurkeztu beharko dute. Ebaluazio horrek galdera irekiak eta zati praktikoa bat izango ditu.

Evaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazioetan aldaketarik egin gabe, lanak, evaluaketa frogak edo aurkezpenak modu birtualean egingo dira eGela eta Teams plataformen bitartez.

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Deialdi honetarako baldintzak ohiko deialdirako berberak izango dira.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Becoña, E. (2002) Bases científicas de la Prevención de las Drogodependencias. Madrid: Plan Nacional sobre Drogas. Disponible en: http://www.pnsd.msssi.gob.es/Categoria2/publica/pdf/Bases_cientificas.pdf
Maganto, C. y Maganto, J. M. (2010). Cómo potenciar las emociones positivas y afrontar las negativas. Madrid: Pirámide.
Mayordomo, S., Zlobina, A., Igartua, J. J. y Páez, D. (2003). Persuasión y cambio de actitudes. En D. Páez et al. (Eds.). Psicología Social, Cultura y Educación. Madrid: Pearson Educación.
Roca, E. (2005). Cómo mejorar tus habilidades sociales. Programa de asertividad, autoestima e inteligencia emocional. Valencia: ACDE.

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

Caballo, V. E. (2000). Manual de evaluación y entrenamiento de las habilidades sociales. Madrid: Siglo XXI.
Páez, D., Ubillos, S. y León, M. (1996). Evaluación del cambio de actitudes y conductas ante el sida. En N. Basabe, D. Páez, R. Usieto, H. Paicheler, J.C. Deschamps (eds.), El desafío social del Sida (pp. 113-134). Madrid: Fundamentos, CESA.
United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), (2013). International Standards on Drug Prevention. Disponible en: http://www.unodc.org/documents/prevention/prevention_standards.pdf
Vázquez, C., y Hervás, C. (Eds.). (2008). Psicología positiva aplicada. Bilbao: Desclée de Brouwer.

Gehiago sakontzeko bibliografia

Acero, A. (2004) Guía práctica para una prevención eficaz. Madrid: ADES. Disponible en: http://www.pnsd.msssi.gob.es/Categoria2/publica/pdf/prevencion_eficaz.pdf
Cyrulnik, B. (2002). Los patitos feos: la resiliencia, una infancia infeliz no determina la vida. Barcelona: Gedisa.
Ellis, A. (1999). Controle su ira antes de que ella le controle a usted: cómo dominar las emociones destructivas. Barcelona: Paidós.
Fernández-Abascal, E. G. (2008). Emociones positivas. Madrid: Pirámide.
Fernández-Berrocal, P., Extremera, N., Palomera, R., Ruíz-Aranda, D., Salguero, J. M. y Cabello, R. (2011). Inteligencia Emocional: 20 años de investigación y desarrollo. Santander: Fundación Marcelino Botín. Disponible en: <http://emotional.intelligence.uma.es/documentos/2libro-FernandezCoords2011-20anos.pdf>
Igartua, J. J. (2011). Tabaco y publicidad: la eficacia persuasiva de las apelaciones al miedo. En U. Cuesta, T. Menéndez

y A. Ugarte (Coords.), Comunicación y salud. Nuevos escenarios y tendencias (pp. 167-194). Madrid: Editorial Complutense.

Mayordomo, S., Ubillos, S., Páez, D. y Sánchez, F. (2002). Sesgos cognitivos y explicaciones asociadas como factores determinantes de las conductas sexuales de riesgo: apuntes en el diseño de programas de educación sexual. Publicación Oficial de la Sociedad Española Interdisciplinaria del SIDA, SEISIDA, 13, 3, 254-254.

Roberts, G. (et al.) (2001). Preventing Substance Use Problems among Young People. A compendium of Best Practices. Health Canada. Disponible en: http://www.hc-sc.gc.ca/hc-ps/alt_formats/hecs-sesc/pdf/pubs/adp-apd/prevent/young-jeune-eng.pdf

Aldizkariak

Adicciones

<http://www.adicciones.es>

Addiction Research and Theory

<http://informahealthcare.com/art>

American Journal of Public Health

<http://ajph.aphapublications.org>

European Journal of Public Health

<http://eurpub.oxfordjournals.org>

Journal of Positive Psychology

<http://www.tandfonline.com/loi/RPOS#.UbiDGYFultU>

Prevention Science Journal

<http://www.preventionresearch.org/prevention-science-journal/>

Interneteko helbide interesgarriak

Gipuzkoa aprendizaje emocional y social

<http://emozioak.net/index.php/es.html>

Inteligencia emocional. Facultad de Psicología de la Universidad de Málaga

<http://emotional.intelligence.uma.es>

Laboratorio de ciencias del afecto. Universidad Autónoma de Madrid

<http://www.scientia-affectus.es/>

Plan Nacional sobre Drogas

www.pnsd.msssi.gob.es

Prevención basada en la evidencia

www.prevencionbasadaenlaevidencia.net

Psicología positiva. Centro de Psicología Positiva de la Universidad de Pennsylvania- Instituto de Psicología Positiva

<http://psicologiapositiva.org>

Society for Prevention Research

www.preventionresearch.org

World Health Organization

<http://www.who.int/en>

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibersitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503888 - Esku-hartzea Familia Arloan

ECTS kredituak: 5

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Gurasotasun positiboari buruzko programak eta babesteko faktoreen garapena. Bikote arteko gatazketan esku hartzeko eta familia-bitartekaritza eta -orientazioa eskaintzeko programak. Haurren beharrezan erantzuteko arazo larriak dituzten familiei laguntza psikologikoa emateko programak. Buru-gaixoen familiakoei laguntza psikologikoa emateko programak.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoei, familiekin eta erizainekin.

Txosten psikologikoak egin hartzaileentzat, modu egokian.

Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.

Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.

Osasun Psikologia Orokorraren esparruan eta osasun-arazoei lotutako faktore psikologikoetan ebaluazio eta esku-hartze ereduak ongi ezagutu, baita haietatik eratortzen diren teknikak eta prozedurak ere, portaeraren nahasmenduei aurre egiteko.

Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu.

Norberaren eta komunitatearen osasun psikologikoa zaintzeko sustapen- eta heziketa-jarduerak egin.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

Conocimiento exhaustivo de los parámetros definitorios de la Parentalidad Positiva

Identificar y manejar programas eficientes sobre: parentalidad positiva, intervención en conflictos de familia y apoyo psicológico a familias con dificultades en cubrir las necesidades de los menores a su cargo.

Diferenciar las distintas tipologías de desprotección infantil.

Identificar los factores de riesgo, protectores y consecuencias de la desprotección infantil.

demostrar el manejo de herramientas para la valoración de la gravedad de las situaciones de desprotección infantil, particularmente para la valoración de aspectos psicológicos y relacionales.

Aplicar herramientas psicológicas eficaces para afrontar situaciones de conflicto familiar y de pareja.

Proponer alternativas relacionales adecuadas para el bienestar psicológico del sistema familiar.

Saber cómo resolver situaciones de conflicto familiar y validar sus recursos potenciales

Aplicar los conocimientos teóricos a casos prácticos

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

- 1 Gaia. Gurasotasunaren programak eta babes-faktoreen garapena.
- 2 Gaia. Esku-hartze programak bikote-gatazketan eta familia-bitartekaritzan eta -orientazioan.
- 3 Gaia. Laguntza psikologiko programak haur-beharrizanak betetzeko zailtasun handidun familientzako.
- 4 Gaia. Laguntza psikologiko programak buru-nahastedun pertsonen familientzako.
- 5 Gaia. Saio klinikoak.

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Azalpenezko eskolak	15	100 %
Proiektuen aurkezpena eta defentsa	15	100 %
Iturriak eta baliabideak erabiltzea	18,7	0 %
Talde-lana	18,7	0 %
Banakako lana	18,8	0 %
Irakurketak	18,8	0 %
Kasu praktikoaren ebazpena	20	100 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	15		35						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	22,5		52,5						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehieneko ponderazioa
Idatzizko azterketa	0 %	100 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Ebaluazioa gehienez 3 ordu iraungo duen aurrez-aurreko idatzizko azterketa bidez egingo da. Irakasle bakoitzak aurrez jakinaraziko du zein izango den azterketan sartu ahalko den materiala. Azterketak hiru edo lau zati edukiko ditu (gaitegiaren eta irakaslegoaren arabera), eduki teoriko edota kasu praktikoen inguruko galdera ireki edota itxiekin. Ikasleak galdera bakoitzari erantzuteko gehienezko tarteak edukiko ditu. Azterketa gaitzuztat hartzeko, atal bakoitza gaitzuztea beharrezkoa izango da. Atal bakoitzaren kalifikazioaren ponderazioa kreditu kopuruaren arabera kalkulatu da.

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko.

Ebaluaketa osasun-aginduz modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazio berdinak mantenduko lirateke, baina modu birtualean egingo litzateke ebaluazioa eGela eta momentuan erabilgarria den plataformaren bidez.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Ebaluazioa gehienez 3 ordu iraungo duen aurrez-aurreko idatzizko azterketa bidez egingo da. Irakasle bakoitzak aurrez jakinaraziko du zein izango den azterketan sartu ahalko den materiala. Azterketak hiru edo lau zati edukiko ditu (gaitegiaren eta irakaslegoaren arabera), eduki teoriko edota kasu praktikoen inguruko galdera ireki edota itxiekin. Ikasleak galdera bakoitzari erantzuteko gehienezko tarteak edukiko ditu. Azterketa gaitzuztat hartzeko, atal bakoitza gaitzuztea beharrezkoa izango da. Atal bakoitzaren kalifikazioaren ponderazioa kreditu kopuruaren arabera kalkulatu da.

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko.

Ebaluaketa osasun-aginduz modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazio berdinak mantenduko lirateke, baina modu birtualean egingo litzateke ebaluazioa eGela eta momentuan erabilgarria den plataformaren bidez..

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Irakasleek “ad hoc” prestatutako materialak, besteak beste, irakasgai landuko diren ariketa praktikokoak

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

- Anderson, C. (1988). Esquizofrenia y familia. Buenos Aires: Amorrortu.
- Grupo 5 (2011). Rehabilitación psicosocial de personas con enfermedad mental crónica. Madrid: Grupo5.
- Intebi, I. (2009). Intervención en casos de maltrato infantil. Colección Documentos Técnicos, 03. Dirección General de Políticas Sociales, Cantabriako Gobernua.
<http://www.serviciosocialescantabria.org/uploads/documentos%20e%20informes/Intervencion%20en%20casos%20de%20maltrato%20infantil.%20Noviembre%202009.pdf>
- López, F. (2008). Necesidades en la infancia y en la adolescencia. Respuesta familiar, escolar y social. Madrid: Pirámide.
- Monografikoa: Psychosocial Intervention (2012) Evidence-Based Programs for Children, Youth and Families: Lessons from Outcomes and Cost-Benefits Evaluation,21.alea:
<http://www.psychosocialintervention.org/&lang=en&articulo=&numero=20120730154610093000>
- National Scientific Council on the Developing Child (Harvard University), Working papers.
http://developingchild.harvard.edu/resources/reports_and_working_papers/working_papers/
- Rodrigo, M.J.; Máiquez, M.L. eta Martín, J.C. (2010). Parentalidad positiva y políticas locales de apoyo a las familias. Orientaciones para favorecer el ejercicio de las responsabilidades parentales desde las corporaciones locales. Ministerio de sanidad y política social. Federación española de municipios y provincias. Madrid.
- Rodrigo, M.J.; Máiquez, M.L. eta Martín, J.C. (2010). La educación parental como recurso psicoeducativo para promover la parentalidad positiva. Ministerio de sanidad y política social. Federación española de municipios y provincias. Madrid.
- Rodrigo, M.J.; Máiquez, M.L. eta Martín, J.C. (2011). Buenas prácticas profesionales para el apoyo a la parentalidad positiva. Ministerio de sanidad y política social. Federación española de municipios y provincias. Madrid.

- Sigal, A., Sandler, I., Wolchik, S., y Braver, S. (2011). Do parent education programs promote healthy post-divorce parenting? Critical distinctions and a review of the evidence. *Family Court Review*, 49, 120-139.
- Yarnoz Yaben, S, Plazaola, M eta Etxeberria, J. (2008). Adaptation to divorce: An attachment-based intervention with long-term divorced parents. *Journal of Divorce & Remarriage*, 49, 291-307.
- Yáñez Yaben, S. (2010). Hacia la coparentalidad post-divorcio: percepción del apoyo recibido de la ex pareja en progenitores divorciados españoles. *International Journal of Health Psychology* 10, 295-307.
- Walsh, F. (2004). *Resiliencia familiar*. Buenos Aires: Amorrortu.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- Ausloos, G. (2005). *Las capacidades de la familia*. Barcelona: Herder.
- Asmussen K. (2011). *The Evidence-based Parenting Practitioner's handbook*. London: Routledge.
- Fine, M. A. y Harvey, J. H. (Ed.) (2006). *Handbook of Divorce and relationship dissolution*. New York: Routledge.
- López, D. (2008). *Familia y esquizofrenia*. Salamanca: Amaru Ediciones.
- Navarro, J. (2004). *Enfermedad y familia: Manual de intervención psicosocial*. Barcelona: Paidós.
- Myers, J.E.B. (Ed.) (2011). *The APSAC Handbook on Child Maltreatment (third ed.)*. Thousand Oaks, CA: Sage.

Aldizkariak

- Journal of Divorce & Remarriage
- Family Relations
- Journal of Marriage and the Family
- Journal of Family Issues
- Family Process
- Infancia y Aprendizaje
- Journal of Family Psychology
- Parenting Science & Practice
- Child Abuse and Neglect.
- Child Maltreatment
- Child Abuse Review
- Adoption and Fostering

Interneteko helbide interesgarriak

- Página Dr. Emery: <http://emeryondivorce.com>
- Página Educar y Crecer en Familia: [www.bilbao.net/educar y crecer en familia](http://www.bilbao.net/educar-y-crecer-en-familia)
- Página Parentalidad positiva del Gobierno Vasco: www.euskadi.net/gurasotasuna (Desde Septiembre de 2013)
- Página de Parentalidad positiva de FEMP y Ministerio de Sanidad: www.educarenpositivo.org (Desde Septiembre de 2013)
- Página Equipo Haezi/Etxadi: www.ehu.es/haezi
- Kids First Program: www.kidsfirstcenter.org
- The New Beginnings Program: asupreventionresearch.com/
- Focus on Kids: focusonkids.missouri.edu/
- Children's Institute (Pedro Carroll): www.childrensinstitute.net/
- The California evidence-based Clearinghouse for Child Welfare (CEBC); <http://www.cebc4cw.org/>
- The Campbell Collaboration , Social Welfare Group; http://www.campbellcollaboration.org/social_welfare/index.php
- Blueprints for Violence Prevention ; <http://www.colorado.edu/cspv/blueprints/>
- Promising practices network on children, families and communities; <http://www.promisingpractices.net/>
- Home visiting evidence of effectiveness; <http://homvee.acf.hhs.gov/>
- National Registry of Evidence-Based Programs and Practices NREPP (SAMSHA); <http://www.nrepp.samhsa.gov/>
- Child Trends. <http://www.childtrends.org/>
- Promising practice network on children, families and communities (PPN); <http://www.promisingpractices.net/>
- Social care Institute for Excellence (SCIE); <http://www.scie.org.uk/>
- Safe Start Center; <http://www.safestartcenter.org/>
- Child Welfare Information Gateway; <http://www.childwelfare.gov/>
- Child Welfare League of America; <http://www.cwla.org/>
- National Child Protection Clearinghouse; <http://www.aifs.gov.au/>
- National Institute for Health and Care Excellence; <http://www.nice.org.uk/>
- National Resource Center for Permanency and Family Connections; <http://www.nrcpfc.org/>
- National Implementation Research Network; <http://nirn.fpg.unc.edu/>
- National Scientific Council on the Developing Child ; <http://developingchild.harvard.edu/activities/council/>

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibersitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503887 - Ebidentzian Oinarritutako Tratamendu Psikologikoak

ECTS kredituak: 6

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Prozesu terapeutikoa Psikologia Klinikoa eta Osasun Psikologian. Buru-osasunaren esparruan enpirikoki balioztatutako tratamenduak (protokoloak eta tratamendurako gidak, aplikazio kliniko zehatzak, etab.). Banakako eta taldeko terapiak. Autolaguntzarako elkarte eta taldeen zeregina.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoekin, familiekin eta erizainekin.

Lana kalitatearen eta etengabeko hobekuntzaren ikuspuntutik garatu, lan profesional arduratsua izateko behar-beharrezkoa den autokritika egiteko gaitasunarekin.

Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.

Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.

Osasun Psikologia Orokorren esparruan eta osasun-arazoekin lotutako faktore psikologikoetan ebaluazio eta esku-hartze ereduak ongi ezagutu, baita haietatik eratortzen diren teknikak eta prozedurak ere, portaeraren nahasmenduei aurre egiteko.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

Conocer el concepto de los tratamientos psicológicos basados en la evidencia

Conocer los diversos niveles de evidencia

Saber utilizar las guías, los recursos de internet y las fuentes bibliográficas para obtener información sobre los tratamientos psicológicos basados en la evidencia

Aplicar en casos clínicos concretos los tratamientos psicológicos basados en la evidencia

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

1 Gaia. Tratamendu psikologikoak. Sarrera.

2 Gaia. Enpirikoki egiaztatutako tratamendu psikologikoak osasun mentalean

3 Gaia. Osasun fisikoaren hobekuntzan esku-hartze psikologikoa

4 Gaia. Prozesu terapeutikoa Psikologia klinikoa

5 Gaia. Ebidentzian oinarrituriko esku-hartzeak osasun mentalean: aplikazio zehatzak

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Azalpenezko eskolak	18	100 %
Talde-lana	30	0 %
Banakako lana	30	0 %
Irakurketak	30	0 %
Kasu praktikoaren ebazpena	42	100 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	12		48						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	27		63						

Legenda: M: Magistrala

S: Mintegia

GA: Gelako p.

GL: Laborategiko p.

GO: Ordenagailuko p.

GCL: P. klinikoak

TA: Tailerra

TI: Tailer Ind.

GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehiengo ponderazioa
Idatzizko azterketa	70 %	70 %
Lan praktikoak	30 %	30 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Aukera anitzeko edo galdera motzeko azterketa.

Kasuen analisia

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko

Ebaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazio berdinak mantenduko lirateke, baina modu birtualean egingo litzateke ebaluazioa egela eta BBCollaborate erabiliaz.

Tanto para participar en la evaluación continua como para poder entregar los trabajos prácticos se necesitará un mínimo de asistencia del 75%. El alumnado que no cumpla este requisito se tendrá que presentar a la evaluación final.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Aukera anitzeko edo galdera motzeko azterketa.

Kasuen analisia

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko

Ebaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazio berdinak mantenduko lirateke, baina modu birtualean egingo litzateke ebaluazioa egela eta BBCollaborate erabiliaz.

Tanto para participar en la evaluación continua como para poder entregar los trabajos prácticos se necesitará un mínimo de asistencia del 75%. El alumnado que no cumpla este requisito se tendrá que presentar a la evaluación final.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Pérez, M., Fernández-Hermida, J.R., Fernández, C. eta Amigo, I. (Eds.) (2003). Guía de tratamientos psicológicos eficaces. Madrid. Pirámide. 3 vols.

Fonseca, E. (coord.) (2021). Manual de tratamientos psicológicos. Adultos. Madrid. Pirámide.

Fonseca, E. (coord.) (2021). Manual de tratamientos psicológicos. Infancia y adolescencia. Madrid. Pirámide

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

American Psychological Association (2005). Report of the 2005 Presidential Task Force on Evidence-Based Practices. <http://www.apa.org/practice/resources/evidence/evidence-based-report.pdf>

American Psychological Association (2006). Evidence-based practice in psychology. *American Psychologist*, 61(4), 271-285. doi: 10.1037/0003-066X.61.4.271

Guimón, J. (2004). Eficacia de las psicoterapias en salud mental. Bilbao. Desclée de Brouwer.

Labrador, F.J. eta Crespo, M. (Eds.) (2012). Psicología clínica basada en la evidencia. Madrid. Pirámide.

Labrador, F.J., Echeburúa, E. eta Becoña, E. (2000). Guía para la elección de tratamientos psicológicos eficaces. Madrid. Dykinson.

Mace, C., Moorey, S. eta Roberts, B. (2005). Guía práctica de terapias psicológicas. Guía crítica para los clínicos. Barcelona. Ariel.

Nathan, P.E., Gorman, J.M. eta Salkind, N.J. (2002). Tratamiento de trastornos mentales. Madrid. Alianza.

Gehiago sakontzeko bibliografia

Alcázar, A.I., Olivares, J. eta Méndez, F.X. (2004). Eficacia de los tratamientos. En Introducción a las técnicas de intervención y tratamiento psicológico. Madrid. Pirámide.

Bados, A., García, E. eta Fuste, A. (2002). Eficacia y utilidad clínica de la terapia psicológica. *Revista Internacional de*

Psicología Clínica y de la Salud, 2, 477-502.

Becoña, E., Vázquez, M.J., Míguez, M.C. et al. (2004). Guías de tratamiento y guías para la práctica clínica psicológica. Papeles del Psicólogo, 87, 9-19

Echeburúa, E. eta Corral, P. (2001). Eficacia de las terapias psicológicas: de la investigación a la práctica clínica. Revista Internacional de Psicología Clínica y de la Salud, 1, 181-204.

Llovel, J.P., Frías, M.D. eta Monterde, H. (2004). Tratamientos psicológicos con apoyo empírico y práctica clínica basada en la evidencia. Papeles del Psicólogo, 87, 1-8.

Olds, D., Sadler, L. eta Kitzman, H. (2007). Programs for parents of infants and toddlers: recent evidence from randomized trials. Journal of Child Psychology and Psychiatry, 48, 355-391.

Aldizkariak

Revista de Psicopatología y Psicología Clínica

Psicología Conductual

Revista de Psiquiatría y Salud Mental

Clínica y Salud

Ansiedad y Estrés

Adicciones

International Journal of Clinical and Health Psychology

Revista de psicología clínica con niños y adolescents

Interneteko helbide interesgarriak

Guía de referencia rápida de tratamientos psicológicos con apoyo empírico

<http://pendientedemigracion.ucm.es/info/psclinic/guiareftrat/index.php>

American Psychological Association; <http://www.apa.org/>

The Campbell Collaboration , Social Welfare Group; http://www.campbellcollaboration.org/social_welfare/index.php

Blueprints for Violence Prevention ; <http://www.colorado.edu/cspv/blueprints/>

National Registry of Evidence-Based Programas and Practices NREPP (SAMSHA); <http://www.nrepp.samhsa.gov/>

National Implementation Research Network; <http://nirn.fpg.unc.edu/>

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibersitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503889 - Indarkeria eta Biktimizazio Egoeretako Esku-hartzea

ECTS kredituak: 4

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Indarkeriaren ebaluazioa, prebentzioa eta tratamendua: bikote arteko indarkeria, sexu-erasoak, hurren sexu-gehiegikeriak, parekoen arteko indarkeria... Indarkeria-egoerei aurre egiteko eta horietan esku hartzeko programak diseinatzea, euren ebaluazio-metodologia eta guzti.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoei, familiekin eta erizainekin.

Txosten psikologikoak egin hartzaileentzat, modu egokian.

Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.

Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.

Osasun Psikologia Orokorraren esparruan eta osasun-arazoei lotutako faktore psikologikoetan ebaluazio eta esku-hartze ereduak ongi ezagutu, baita haietatik eratorzen diren teknikak eta prozedurak ere, portaeraren nahasmenduei aurre egiteko.

Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu.

Norberaren eta komunitatearen osasun psikologikoa zaintzeko sustapen- eta heziketa-jarduerak egin.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

Ebaluatzeko eta tratatzeko prozesuan pazienteak eta haien senideak edo zaintzaileak lantzeko harremanetarako trebetasunak erakustea (Lotutako gaitasuna: 1.)

Aztertutako gaien inguruko eta horien hartzaileei egokitutako ebaluazio-txostenak idaztea (Lotutako gaitasuna: 2.)

Lanbide arteko komunikaziorako eta lankidetzan lanerako trebetasunak garatzea jakintza-alor anitzeko taldeetan (Lotutako gaitasuna: 3.)

Lantzen diren gaiekin zehazki lotuta dauden portaerak eta nahasmenduak identifikatzen jakitea, bai eta horiek agertzearekin eta mantentzearekin zerikusia duten faktore psikosozialak ere (Lotutako gaitasunak: 4. eta 5.).

Aztertutako gaien ondoriozko eskaerei erantzuteko ebaluazio eta esku-hartze psikologikorako prozedurak eta teknikak aplikatzen jakitea (Lotutako gaitasunak: 5. eta 6.)

Landutako gaiei buruzko prebentzio- eta terapia-lanak diseinatu, gainbegiratu eta ezartzeko teknikak eta prozedurak ezagutzea (Lotutako gaitasunak: 5., 6. eta 7.).

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

1 Gaia. Bikoteen arteko indarkeriaren ebaluazioa, prebentzioa eta tratamendua

2 Gaia. Ebaluazioa, prebentzioa eta tratamendu psikologikoa hurrekiko indarkeri sexualean.

3 Gaia. Berdinen arteko bortizkeriaren ebaluazioa, prebentzioa eta tratamendua.

4 Gaia. Saio klinikoak: eskatutako ebaluaziorako prozedurak, azalpen-hipotesien ezarpena eta esku-hartzeko plan baten garapena.

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Proiektuen aurkezpena eta defentsa	8	100 %
Azalpenezko eskolak	12	100 %
Talde-lana	15	0 %
Irakurketak	15	0 %
Banakako lana	15	0 %
Iturriak eta baliabideak erabiltzea	15	0 %
Kasu praktikoen ebazpena	20	100 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	12		28						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	18		42						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehieneko ponderazioa
Idatzizko azterketa	70 %	30 %
Lan praktikoak	30 %	70 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Eduki teoriko eta praktikoen inguruan azterketa galdera irekiak edo aukera anitzekoekin.

Lan praktikoa: jarduera desberdinei buruzko portfolioa entregatzea non irakurketa komentatuak, hedabideetan informazioa bilaketa eta azterketa, kasuen azterketa, elkarrizketa klinikoak eta moduluko gaietan egindako esku-hartze programak diseinuak aurkezten diren.

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko

Ebaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazioetan aldaketarik egin gabe, lanak, ebaluaketa frogak edo aurkezpenak modu birtualean egingo dira (Egela, BBC Collaborate, beste plataforma birtual batzuk#8230;)

Bai etengabeko ebaluazioan parte hartzeko, bai lan praktikoa entregatu ahal izateko, gutxienez %75eko asistentzia beharko da. Baldintza hori betetzen ez duten ikasleek azken ebaluazioa egin beharko dute.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Eduki teoriko eta praktikoen inguruan azterketa galdera irekiak edo aukera anitzekoekin.

Lan praktikoak: irakurgai komentatuak, komunikabideetan informazio bilaketak eta azterketak, kasuen azterketa, elkarrizketa klinikoak diseinua, esku-hartze programen diseinua#8230;

Irakasgai honetan, aski izango da azterketara ez agertzea deialdiari uko egiteko.

Ebaluaketa modu ez presentzian egin beharko balitz, ponderazioetan aldaketarik egin gabe, lanak, ebaluaketa frogak edo aurkezpenak modu birtualean egingo dira (Egela, BBC Collaborate, beste plataforma birtual batzuk#8230;)

Bai etengabeko ebaluazioan parte hartzeko, bai lan praktikoa entregatu ahal izateko, gutxienez %75eko asistentzia beharko da. Baldintza hori betetzen ez duten ikasleek azken ebaluazioa egin beharko dute.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Irakasgairako irakasle taldeak prestatu duen materiala kasu praktikoekin erlazionatutakoa.

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

- Arruabarrena, I., Polo, S. y Rivas, E. (2021). Bajo el mismo techo. La atención a los niños, niñas y adolescentes víctimas de violencia sexual en Euskadi: necesidades de mejora y aportaciones del modelo Barnahus. Save the Children.
- Baca, E., Echeburúa, E. y Tamarit, J.M^a. (2006). Manual de victimología. Valencia:Tirant lo Blanch.
- Bravo, M. y Juárez, J.R. (2022). Y tú, ¿sabes cómo preguntarme? Intervención en infancia y adolescencia frente a la violencia sexual. Recomendaciones para profesionales. Centro de Estudios Jurídicos y Formación Especializada, Dirección General de Ejecución Penal en la Comunidad y de Justicia Juvenil.
- Brochado, S., Soares, S., & Fraga, S. (2017). A scoping review on studies of cyberbullying prevalence among adolescents. *Trauma, Violence, & Abuse*, 18(5), 523-531.
- Cerezo, F., Calvo, A., y Sánchez, C. (2011). Programa CIP. Intervención psicoeducativa y tratamiento diferenciado del bullying. Madrid: Pirámide.
- Conchell, R., Lila, M, y Catalá, A. (2012). Cambios psicosociales en un programa de intervención con hombres penados por violencia contra la mujer. *Revista de Psicología*, 21, 2, 159-186.
- Dixon, L., and Graham-Kevan, N. (2011). Understanding the nature and etiology of intimate partner violence and

- implications for practice and policy. *Clinical Psychology Review* 3, 1145-1155
- Sarasua, B. y Zubizarreta, I. (2000). *Violencia en la pareja*. Málaga: Aljibe.
- Echeburúa, E. y Corral, P. (1998). *Manual de Violencia Familiar*. Madrid: Siglo XXI.
- Echeburúa, E. y Fernández-Montalvo, J. (2009). Evaluación de un programa de tratamiento en prisión de hombres condenados por violencia grave contra la pareja. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 9, 1, 5-20.
- Echeburúa, E. y Guerricaechevarría, C. (2021). *Abuso sexual en la infancia. Nuevas perspectivas clínicas y forenses*. Ariel.
- Finkelhor, D. (2009). The prevention of childhood sexual abuse. *The Future of Children*, 19, 169-194.
- Foshee, V.A., Bauman, K.E., Ennett, S.T., Linder, G.F., Benefield, T., y Suchindran, Ch (2004). Assessing the Long-Term Effects of the Safe Dates Program and a Booster in Preventing and Reducing Adolescent Dating Violence Victimization and Perpetration. *American Journal of Public Health*, 94, 619-624.
- Garaigordobil, M. (2013). *Cyberbullying: Screening de acoso entre iguales*. Madrid: TEA.
- Garaigordobil, M., y Oñederra, J.A. (2010). *La violencia entre iguales: Revisión teórica y estrategias de intervención*. Madrid: Pirámide.
- Garaigordobil, M., y Martínez-Valderrey, V. (2014). *Cyberprogram 2.0. Un programa de intervención para prevenir y reducir el cyberbullying*. Madrid: Pirámide.
- Graña, J.L., y Cuenca, M.L. (2014). Prevalence of psychological and physical intimate partner aggression in Madrid (Spain): A dyadic analysis. *Psicothema*, 26, 343-348.
- Intebi, I. (2012). *Estrategias y modalidades de intervención en abuso sexual infantil intrafamiliar*. Colección de Documentos técnicos 05. Gobierno de Cantabria. <http://www.serviciosocialescantabria.org/>
- Juárez, F.R. y Álvarez, F. (2018). *Evaluación psicológica forense de los abusos y maltratos a niños, niñas y adolescentes*. Asociación de Psicólogos Forenses de la Administración de Justicia,
- Labrador, F.J., Rincón, P.P., de Luis, P. y Fernández-Velasco, R. (2004). *Mujeres víctimas de la violencia doméstica. Programa de actuación*. Madrid: Pirámide.
- Lila, M., Catalá, A., Conchell, R., García, A., Lorenzo, M.V., Pedrón, V., y Terreros, E. (2010). *Una Experiencia de Investigación, Formación e Intervención con Hombres Penados por Violencia contra la Mujer en la Universidad de Valencia: Programa Contexto. Intervención Psicosocial*, 19, 167-179.
- Matud, M.P., Padilla, V. y Gutiérrez, A.B. (2005). *Mujeres Maltratadas por su pareja. Guía de tratamiento psicológico*. Madrid. Minerva Ediciones
- Sanmartín, J., Iborra, I., García, Y. y Martínez, P. (2010). *III Informe Internacional. Violencia contra la mujer en las relaciones de pareja*. Valencia. Centro Reina para el estudio de la violencia.
- Sonkin, D. y Dutton, D (2003). *Treatment assaultive men from an attachment perspective*. En Dutton, D. y Sonkin, D. (Eds). *Intimate Violence: Contemporary Treatment Innovations*. New York: Haworth Publishing.
- Subijana, II.J. y Echeburúa, E. (2018). Los Menores Víctimas de Abuso Sexual en el Proceso Judicial: el Control de la Victimización Secundaria y las Garantías Jurídicas de los Acusados. *Anuario de Psicología Jurídica*, 28, 22-27.
- United Nations Children's Fund (2020). *Action to end child sexual abuse and exploitation: A review of the evidence*. UNICEF.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- Boer, D.P., Eher, R. Craig, L.A., Miner, M.H. y Pfafflin, F. (2011). *International Perspectives on the Assessment and Treatment of Sexual Offenders: Theory, Practice and Research*. Oxford, UK: Wiley-Blackwell
- Della Cioppa, V., O'Neil, A., & Craig, W. (2015). Learning from traditional bullying interventions: A review of research on cyberbullying and best practice. *Aggression and Violent Behavior*, 23, 61-68.
- Echeburúa, E., Sarasua, B. y Zubizarreta, I. (2014). Individual versus individual and group therapy regarding a cognitive-behavioral treatment for battered women in a community setting. *Journal of Interpersonal Violence*, 29:1783-1801.
- Garaigordobil, M. (2004). *Programa Juego 10-12 años. Juegos cooperativos y creativos para grupos de niños de 10 a 12 años*. Madrid: Pirámide.
- Koyanagi, A., Oh, H., Carvalho, A. F., Smith, L., Haro, J. M., Vancampfort, D., ... & DeVylder, J. E. (2019). Bullying victimization and suicide attempt among adolescents aged 12-15 years from 48 countries. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 58(9), 907-918.
- Kowalski, R., Limber, S., y Agatston, P. (2010). *Cyber Bullying: El acoso escolar en la era digital*. Bilbao: Desclée de Brower.
- Moya, L. (2010). *Psicobiología de la violencia*. Madrid: Pirámide.
- Noguerol, V. (2005). *Agresiones sexuales*. Madrid: Síntesis.
- Save the Children (2011). *En la violencia de género no hay una sola víctima*. Informe Euskadi. Gobierno Vasco. Dpto. de Empleo y Asuntos Sociales.
- Sarasua, B., Zubizarreta, I. Echeburúa, E, y Corral, P. (2007). Perfil psicopatológico diferencial de las víctimas de violencia de pareja en función de la edad. *Psicothema*, 19, 459-466.
- Savignac, J. (2010). *Tools to identify and assess the risk of offending among youth*. National Crime Prevention Center. Ottawa: Canada. http://www.publicsafety.gc.ca/prg/cp/pmsnmdl/_fl/2010-tls-roay-eng.pdf

Aldizkariak

- Aggression and Violent Behavior, A Review Journal*
Aggressive Behavior

Behavioral Psychology-/Psicología Conductual
Child Abuse and Neglect, The International Journal
Child Maltreatment
Computers in Human Behavior
Crime and Delinquency
Deviant Behavior
Emotional and Behavioural Difficulties
European Journal of Education and Psychology
Informació Psicológica
International Journal of Clinical and Health Psychology
International Journal of Psychology
Journal of Adolescent Health
Journal of Aggressive Behavior
Journal of Family Violence
Journal of Interpersonal Violence
Journal of School Health
Psicothema
Revista de Psicodidáctica
Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment
Trauma, Violence & Abuse

Interneteko helbide interesgarriak

The Campbell Collaboration <http://www.campbellcollaboration.org/library.php>
Social Welfare http://www.campbellcollaboration.org/social_welfare/index.php y Crime and Justice
http://www.campbellcollaboration.org/crime_and_justice/index.php Groups
Ediciones Pirámide; <http://www.edicionespiramide.es/>
Consejo General de Colegios Oficiales de Psicólogos; <http://www.cop.es/>
Papeles del Psicólogo; <http://www.papelesdelpsicologo.es>
TEA Ediciones; <http://www.teaediciones.com>
Pearson Clinical and Talent Assessment Spain; <http://www.pearsonpsychcorp.es/>
International Assessment of Applied Psychology; <http://www.iaapsy.org>
American Psychological Association – Testing and Assessment; <http://www.apa.org/science/testing.html>
Anti-Bullying [Línea de ayuda contra el acoso escolar]; <http://www.acosoescolar.info/index.htm>
Tolerance Spinning; <http://www.tolerance-spinning.org>
Ciberbullying – Ciberacoso escolar entre menores; <http://www.ciberbullying.com>
Protégeles: Línea de denuncia - <http://www.protegeles.es>
Stop Cyberbullying – <http://www.stop-cyberbullying.com>
AFTAB Cyberbullying - <http://www.aftab.com>
Blueprints for Violence Prevention; <http://www.colorado.edu/cspv/blueprints/>
The National Child Traumatic Stress Network; <http://www.nctsn.org/>
Crimes Against Children Research Center; <http://www.unh.edu/ccrc/>
National Sexual Violence Resource Center (NSVRC); <http://www.nsvrc.org/>
California Coalition on Sexual Offending; <http://www.ccoso.org/library.php>
Center for Sex Offender Management; <http://www.csom.org/>
International Association for the Treatment of Sexual Offenders (IATSO); <http://www.iatso.org/>
National Online Resource Center on Violence against Women; <http://www.vawnet.org/sexual-violence/>
National Center on the Sexual Behavior of Youth; <http://www.ncsby.org/>

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibersitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503890 - Haur eta Gazteen Ebaluazioa eta Esku-hartzea

ECTS kredituak: 5

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Osasuna eta haurtzaroa: Arreta goiztiarra, garapen sozioemozionala eta kognitiboa, hizkuntza, gurasoekin erlazioa eta garapenaren ebaluaketa. Nahaste eta alterazio psikopatologikoak dituzten eta adingabe eta nerabeetan prebentzio eta interbentzio estrategia eta programak.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoekin, familiekin eta erizainekin.

Txosten psikologikoak egin hartzaileentzat, modu egokian.

Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.

Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.

Osasun Psikologia Orokorraren esparruan eta osasun-arazoekin lotutako faktore psikologikoetan ebaluazio eta esku-hartze ereduak ongi ezagutu, baita haietatik eratortzen diren teknikak eta prozedurak ere, portaeraren nahasmenduei aurre egiteko.

Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu.

Norberaren eta komunitatearen osasun psikologikoa zaintzeko sustapen- eta heziketa-jarduerak egin.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

1. Ebaluazio eta tratamendu prozesuan zehar, pazienteekin eta haien senideekin edo zaintzaileekin harremantzeko gaitasunak erakutsi (Erlazionatutako gaitasuna: 1).

2. Hartzaileei (bezeroak, gurasoak /zaintzaileak eta beste profesional batzuk) egokitutako haur-nerabeen ebaluazioaren eta tratamenduaren emaitzei buruzko txostenak idatzi (Erlazionatutako gaitasunak: 2 eta 3).

3. Diziplina anitzeko taldeetan, komunikazio eta lankidetzak gaitasunak garatu (Erlazionatutako gaitasuna: 3).

4. Haur-nerabeen espektro psikopatologikoaren sintomak eta nahasteak identifikatzen jakitea, baita hauen hasiera eta mantentzeari lotutako faktore psikosozialak ere (Erlazionatutako gaitasuna: 4).

5. Haur eta nerabeen zailtasunek eta psikopatologiak eragindako eskakizunei erantzuteko, eredu psikologiko desberdinen ebaluazio eta esku-hartze prozedurak eta teknikak aplikatzen jakitea (Erlazionatutako gaitasuna: 5).

6. Haur-nerabeen zailtasun eta psikopatologia desberdinei aurre egiteko, prebentzio eta terapia metodoak diseinatu, gainbegiratu eta ezartzeko teknikak eta prozedurak ezagutzea (Erlazionatutako gaitasunak: 5, 6 eta 7).

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

1. Gaia. Haur eta nerabeen klinikan ebaluaketa eta tratamenduan gerturatze berriak.
2. Gaia. Haurren nahasteen tratamendua.
3. Gaia. Nerabeen nahasteen interbentzioa.
4. Gaia. Saio klinikoak: eskatutako ebaluaziorako prozedurak, azalpen-hipotesien ezarpena eta esku-hartzeko plan baten garapena.

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Azalpenezko eskolak	15	100 %
Talde-lana	25	0 %
Banakako lana	25	0 %
Irakurketak	25	0 %
Kasu praktikoaren ebazpena	35	100 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	15		35						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	22,5		52,5						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehieneko ponderazioa
Lan praktikoa	20 %	40 %
Test motako azterketa	60 %	80 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

1. Lan praktikoa kasu kliniko eta/edo eskuhartze terapeutikoen inguruko zereginek osatuko dute. Zeregin eta kasuen materiala irakasleek eskeiniko dute.

2. Aukera anitzeko azterketa teorikoa: lau aukeraduna (erantzun zuzen bakarra).

Azken puntuazioa aurreko bi balorazioen batuketak emango du, betiere biak gainditu badira: Kasu praktikoa eta azterketa teorikoa.

Ebaluazio jarraian parte hartzeko eta lan praktikoa entregatu ahal izateko, gutxienez %75eko asistentzia behar da. Baldintza hori betetzen ez duten ikasleek amaierako ebaluazioa egin beharko dute.

Amaierako ebaluazioa egitea aukeratzen duten ikasleen kasuan (notaren %100), aukera anitzeko azterketa teoriko bat izango da (4 erantzun aukeretik, horietatik bakarra zuzena) eta beste azterketa praktikoa bat (kasu kliniko bati buruzko galdera irekiak edo izaera praktikoa duten beste galdera batzuk). Azken nota zati bakoitzean lortutako kalifikazioaren batuketa izango da, betiere biak gainditu badira.

Ebaluazioa modu ez-presentzial batean burutu beharko balitz, ebaluazio presentzialeko irizpide berberak mantenduko dira. Aldiz, irakasgaiaren lanak, ebaluazio-probak edo aurkezpenak birtualki egingo dira (Egela, Teams edo gainerako plataforma birtualetan).

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

1. Lan praktikoa kasu kliniko eta/edo eskuhartze terapeutikoen inguruko zereginek osatuko dute. Zeregin eta kasuen materiala irakasleek eskeiniko dute.

2. Aukera anitzeko azterketa teorikoa: lau aukeraduna (erantzun zuzen bakarra).

Azken puntuazioa aurreko bi balorazioen batuketak emango du, betiere biak gainditu badira: Kasu praktikoa eta azterketa teorikoa.

Ebaluazio jarraian parte hartzeko eta lan praktikoa entregatu ahal izateko, gutxienez %75eko asistentzia behar da. Baldintza hori betetzen ez duten ikasleek amaierako ebaluazioa egin beharko dute.

Amaierako ebaluazioa egitea aukeratzen duten ikasleen kasuan (notaren %100), aukera anitzeko azterketa teoriko bat izango da (4 erantzun aukeretik, horietatik bakarra zuzena) eta beste azterketa praktikoa bat (kasu kliniko bati buruzko galdera irekiak edo izaera praktikoa duten beste galdera batzuk). Azken nota zati bakoitzean lortutako kalifikazioaren batuketa izango da, betiere biak gainditu badira.

Ebaluazioa modu ez-presentzial batean burutu beharko balitz, ebaluazio presentzialeko irizpide berberak mantenduko dira. Aldiz, irakasgaiaren lanak, ebaluazio-probak edo aurkezpenak birtualki egingo dira (Egela, Teams edo gainerako plataforma birtualetan).

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Kasu klinikoen materiala.

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

- Caballo, V. (2011). Manual para la evaluación clínica de los trastornos psicológicos. Madrid: Pirámide.
- Comeche, Mª I. y Vallejo, M. A. (2012). Manual de Terapia de Conducta en la Infancia. Madrid: Ed. Dykinson.
- Cozolino, L. (2010). The Neuroscience of psychotherapy. Healing the social brain. (2nd Ed.). New York: W.W. Norton & Company.
- Diamond, G.S, Diamond, G. M. y Levy, S. A. (2014). Attachment-based family therapy of depressed adolescents. Washington D.C.: APA.
- Lieberman, A. F. y Van Horn, P. (2005). Don't hit my mommy! A manual for Child-Parent Psychotherapy for Young witnesses of family violence. Washington D.C.: Zero to Three.
- Maganto, C, Amador, J.A. y González, R. (2001). Evaluación psicológica en la infancia y la adolescencia. Casos prácticos. Madrid: TEA Ediciones.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- Ansermet, F. y Magistretti, P. (2006). A cada cual su cerebro: plasticidad neuronal e inconsciente. Buenos Aires: Katz.
- Arnedo, M., Bembibre, J., Montes, A. y Triviño, M. (2015). Neuropsicología infantil: A través de casos clínicos. Madrid: Editorial Médica panamericana.
- Bettmann, J. E. y Friedman, D. D. (2013). Attachment-based clinical work with children and adolescents. New York: Springer.
- Bragado, C. (1998). Encopresis. Madrid: Pirámide.
- Bragado, C. (2009). Enuresis nocturna. Tratamientos eficaces. Madrid: Pirámide.
- Bueno, A. (2010). Infancia y juventud en riesgo social: programas de intervención, fundamentación y experiencias. San Vicente del Raspeig: Universidad de Alicante
- Damasio, A. R. (2011). El error de Descartes: la emoción, la razón y el cerebro humano. Barcelona: Destino.
- Del Barrio V. y Carrasco M.A. (2013). Depresión en niños y adolescentes . Madrid: Editorial Síntesis.
- Dio Bleichmar, E. (2005). Manual de Psicoterapia de la relación padres e hijos. Barcelona: Paidós.
- Ezpeleta, L. y Toro, J. (2014). Psicopatología del desarrollo. Madrid: Pirámide.
- Gazzaniga, M. S. (1998). Cuestiones de la mente: cómo interactúan la mente y el cerebro para crear nuestra vida consciente. Barcelona: Herder.
- Lovett, J. (2000). La curación del trauma infantil mediante DRMO (EMDR). Barcelona: Paidós.
- Martos, J., Ayuda, R., González, A., Freire, S. y Llorente, M. (2012). El síndrome de Asperger: Evaluación y Tratamiento. Madrid: Síntesis.
- Méndez Carrillo, F. X., Espada Sánchez, J. P. y Orgilés Amorós, M. (Coords.) (2006). Terapia psicológica con niños y adolescentes: estudio de casos clínicos. Madrid: Pirámide.
- Méndez Carrillo, F. X., Espada Sánchez, J. P. y Orgilés Amorós, M. (Coords.) (2006). Intervención psicológica y educativa con niños y adolescentes. Estudios de casos escolares. Madrid: Pirámide.
- Moneta, Mª E. (2009). El apego: aspectos clínicos y psicobiológicos de la díada madre-hijo. Santiago de Chile: Cuatro Vientos.

Aldizkariak

- Revista de Psicopatología y Psicología Clínica
Psicothema
Infancia y Aprendizaje
Análisis y Modificación de Conducta
Clínica y Salud
Estudios de Psicología
Revista Española de Orientación y Psicopedagogía

Interneteko helbide interesgarriak

Generales:

- <http://www.famiped.es>
<http://www.dsm5.org/Pages/Default.aspx>

Problemas emocionales en niños y adolescentes

- <http://www.rtve.es/alacarta/videos/uned/uned-problemas-conductuales-emocionales-ninos-causas-prevencion-tratamiento-23-11-12/1588015/>
<http://edicacionespecialpr.tripod.com/id21.html>
<http://www.aorana.com/info/fobia-social/trastornos-emocionales-infanto-juveniles-mas-frecuentes/>
<http://psicopedagogias.blogspot.com.es/2008/03/trastornos-de-conducta-en-nios-y.html>
<http://adleriana.blogspot.com.es/2013/03/trastrnos-emocionales-e-ninos-y.html>
<http://escuela.med.puc.cl/paginas/ops/curso/lecciones/leccion13/m3l13leccion.html>

Violencia y trauma

<http://www.nimh.nih.gov/health/publications/espanol/ayudando-a-ninos-y-adolescentes-a-superar-la-violencia-y-los-desastres-padres/index.shtml>

Programas prevención de trastornos conducta infantil:

<http://www.orientacionandujar.es/modificacion-de-conducta/>

<http://www.psicodiagnosis.es/areageneral/problemasconductainfantil/controlconductainfantil/index.php>

<http://www.cinteco.com/profesionales/2012/05/17/problemas-de-conducta-en-la-infancia/>

<http://www.anpe.es/formacion/2012/09/campana-de-la-fad-construye-tu-mundo-sobre-prevencion-de-conductas-de-riesgo/>

<http://www.mapfre.com/salud/es/cinformativo/psiquiatria-infantil-adolescente.shtml>

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibersitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503891 - Zahartzaroaren Ebaluazioa eta Esku-hartzea

ECTS kredituak: 4

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Osasuna eta zahartzea. Bizi-kalitatea, zahartzaroan. Erretiroari eta afektibotasun-galerei aurre egitea. Adindunek izaten dituzten gorabehera emozionalen eta narriadura kognitiboaren ebaluazioa, prebentzioa eta tratamendua. Esku-hartze psikologikoen programak (tratamendua eta prebentzioa), zaintzaileekin.

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoeekin, familiekin eta erizainekin. Txosten psikologikoak egin hartzaileentzat, modu egokian.

Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.

Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.

Osasun Psikologia Orokorren esparruan eta osasun-arazoekin lotutako faktore psikologikoetan ebaluazio eta esku-hartze ereduak ongi ezagutu, baita haietatik eratortzen diren teknikak eta prozedurak ere, portaeraren nahasmenduei aurre egiteko.

Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu.

Norberaren eta komunitatearen osasun psikologikoa zaintzeko sustapen- eta heziketa-jarduerak egin.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

Zahartze aktiboa eta zahartze patologikoa sailkatzea.

Adineko pertsonen ebaluazioan, oro har, eta dementzietan, bereziki, erabiltzen diren ebaluazio-teknikak eta tresnak ezagutzea eta aplikatzea.

Arazo psikoafektiboak eta/edo narriadura kognitiboa dituzten adinekoei zuzendutako esku-hartze programak diseinatzea.

Zaintzak mendekotasuna duten adinekoen zaintzaileengan dituen ondorio negatiboak murrizteko esku-hartzeak diseinatzea.

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

- 1.Gaia. Zahartze aktiboa. Bizi-kalitatea zahartzaroan. Erretiroari eta galerei aurre egitea.
- 2.Gaia. Pertsona zaharren nahaste emozionalen ebaluazioa, prebentzioa eta tratamendua.
- 3.Gaia. Pertsona zaharren galera kognitiboen ebaluazioa, prebentzioa eta esku-hartze goiztiarra.
- 4.Gaia. Esku-hartze psikologikoa helburu duten programak zaintzaileentzat.
- 5.Gaia. Saio klinikoak: behar diren ebaluazio-prozedurak zehaztu, hipotesi azaltzaileak planteatu eta esku-hartze plana lana landu.

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Iturriak eta baliabideak erabiltzea	12,5	0 %
Talde-lana	12,5	0 %
Irakurketak	12,5	0 %
Banakako lana	12,5	0 %
Proiektuen aurkezpena eta defentsa	15	100 %
Azalpenezko eskolak	15	100 %
Kasu praktikoaren ebazpena	20	100 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	12		28						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	18		42						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehieneko ponderazioa
Idatzizko azterketa	40 %	60 %
Lan praktikokoak	40 %	60 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Azterketa idatzia galdera motzez osatua egongo da.

Lan praktikokoan irakasleek proposatzen dituzten ariketa eta lan praktikokoak egin beharko dira gelan edo gela orduetatik kanpo.

Ebaluazio jarraituan parte hartzeko eta lan praktikokoak entregatzeko, gutxienez % 75eko bertaratzea beharko da. Baldintza hori betetzen ez duten ikasleek azken ebaluaziora aurkeztu beharko dute.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Azterketa idatzia galdera motzez osatua egongo da.

Lan praktikokoan irakasleek proposatzen dituzten ariketa eta lan praktikokoak egin beharko dira gelan edo gela orduetatik kanpo.

Ebaluazio jarraituan parte hartzeko eta lan praktikokoak entregatzeko, gutxienez % 75eko bertaratzea beharko da. Baldintza hori betetzen ez duten ikasleek azken ebaluaziora aurkeztu beharko dute.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

- Fernández-Ballesteros, R. (2009). Psicología de la vejez. Una psicogerontología aplicada. Madrid: Pirámide
- Fernández-Ballesteros, R. (2000). Gerontología social. Madrid: Pirámide.
- Fernández-Ballesteros, R. (1991). Evaluación e intervención psicológica en la vejez. Barcelona: Martínez Roca.
- Leturia, F. J., Yanguas, J. J., Arriola, E. y Uriarte, A. (2001). La valoración de las personas mayores: evaluar para conocer, conocer para intervenir. Madrid: Cáritas.
- Lizaso, I. (2014). Garapen biologikoa eta kognitiboa bizi-zikloan. Bilbo: UEU.
- Lizaso, I. y Aizpurua, A. (2010). Alzheimer motako demenzia: zer da eta zer egin? Bilbo: UEU.
- Millán Calenti, J. C. (2010). Gerontología y Geriatria. Valoración e intervención. Madrid: Editorial Médica Panamericana.
- Montorio, I. (1994). La persona mayor. Guía aplicada de evaluación psicológica. Madrid: INSERSO.
- Montorio, I. e Izal, M. (1999). Intervención psicológica en la vejez. Madrid: Síntesis.
- Reizabal, L. Y Lizaso, I. (2011). Garapen psikologikoa helduaroan eta zahartzaroan. Bilbo: UEU.

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

- Bernardini, D. (2019). La segunda mitad. Aguilar.
- Crespo, M. y López, J. (2006). El apoyo a los cuidadores de familiares mayores dependientes en el hogar: desarrollo del programa cómo mantener su bienestar. Ministerio de trabajo y asuntos sociales. Madrid: Pirámide.
- Crespo, M. y López, J. (2007). El estrés en cuidadores de mayores dependientes. Cuidarse para cuidar. Madrid: Pirámide.
- Etxeberria Arritxabal, I., García Soler, A., Iglesias Da Silva, A., Urdaneta Artola, E., Lorea González, I., Díaz Veiga, P., y Yanguas Lezaun, J. J. (2011). Efectos del entrenamiento en estrategias de regulación emocional en el bienestar de cuidadores de enfermos de Alzheimer. Revista Española de Geriatria y Gerontología 46(4), 206-212.
- Etxeberria, I., Etxebarria, I., y Urdaneta, E. (2017). Emotional aging profiles. Does age matter? Aging & Mental Health, 17, 1-9.
- Etxeberria, I., García, A., Iglesias, A., Urdaneta, E., Galdona, N., Yanguas, J.J (2009). GAM: Programa psicoeducativo dirigido a la mejora emocional de cuidadores de enfermos de Alzheimer. Erein: San Sebastián.
- IMSERSO (2011). Libro blanco del Envejecimiento activo. Madrid: Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad.

- Lizaso, I. y Camio, S. (2006). Zahartzaroko antsietate eta depresio kasuei aurre egiteko baliabideak. Bilbo: Servicio editorial de la Universidad del País Vasco. <http://testubiltegia.ehu.es/>
- Lizaso, I. y Sánchez De Miguel, M. (2008). Adineko emakumeak: lan mundura sartzearen eta erretiroa hartzearen inguruko zenbait ekarpen. *Uztaro*, 66, 75-85.
- Lizaso, I. y Sánchez de Miguel, M. (2009). Erretirorako prestakuntza programak: historia laburra, helburuak eta edukiak. *Uztaro*, 68, 71-80.
- Lizaso, I., Sánchez De Miguel, M., y Reizabal, L. (2008). Factores psicológicos y de salud asociados con un nuevo perfil de jubilados. *Revista de Psicología del Trabajo y de las Organizaciones*, 24 (3), 303-324.
- Lizaso, I., Sánchez De Miguel, M., y Reizabal, L. (2009). Diferentes formas de acceder a la jubilación y su relación con la salud psicológica. *Revista Española de Geriatria y Gerontología*, 44 (6), 311-316.
- Lizaso, I., Franco, J., Bilbatua, P., Arrillaga, I., Etxeberria, I., y Aragon, I. (2013). Psikoestimulazioa lantzeko ariketak. Donostia: Erein. <http://blog.laharelkargoa.org/psikoestimulazio-liburua>
- Lizaso, I., Franco, J., Bilbatua, P., Arrillaga, I., Etxeberria, I., y Aragon, I. (2016). Ejercicios de psicoestimulación cognitiva. Donostia: Erein. <http://blog.laharelkargoa.org/psikoestimulazio-liburua>
- Losada, A. y Nogales-González, C. (2013). Familiares cuidadores de personas con demencia. En J. Pla-Vidal, J. Téllez-Vargas y R. Alarcón-Velandia (Eds.), *Psicogeriatría: una visión integral del envejecimiento humano*. Bogotá: Asociación Colombiana de Psiquiatría Biológica
- Montorio I, Losada A, Márquez M, Izal M. Barreras para el acceso a los servicios de intervención psicosocial por parte de las personas mayores. *Intervención Psicosocial* 2003; 12: 301-24
- Prieto, D., Buiza, C., Etxeberria, I., Galdona, N., Gonzalez, MF., Urdaneta, E., Yanguas, J.J. (2008). Emociones y Envejecimiento. Barcelona: Fundacion Viure y Conviure
- Scott, A. J., & Gratton, L. (2021). La nueva longevidad. Galaxia Guttemberg.

Gehiago sakontzeko bibliografia

- Baumann, D., & Ruch, W. (2022). What constitutes a fulfilled life? A mixed methods study on lay perspectives across the lifespan. *Frontiers in psychology*, 13, 982782. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.982782>
- Crespo, M. y López, J. (2007). El estrés en cuidadores de mayores dependientes. *Cuidarse para cuidar*. Madrid: Ed. Pirámide.
- Czekierda, K., Banik, A., Park, C. L., & Luszczynska, A. (2017). Meaning in life and physical health: systematic review and meta-analysis. *Health psychology review*, 11(4), 387-418. <https://doi.org/10.1080/17437199.2017.1327325>
- Deví Bastida, J. (2012). *Manual de intervención clínica en psicogerontología*. Barcelona: Herder
- Etxeberria, I., García, A., Iglesias, A., Urdaneta, E., Galdona, N., Yanguas, J.J (2009). GAM: Programa psicoeducativo dirigido a la mejora emocional de cuidadores de enfermos de alzheimer. Erein. San Sebastián.
- Fernández-Ballesteros, R (Dir.) (2009). *Psicología de la Vejez - Una psicogerontología aplicada*. Madrid: Pirámide.
- Hooker, S. A., Masters, K. S., & Park, C. L. (2018). A meaningful life is a healthy life: A conceptual model linking meaning and meaning salience to health. *Review of General Psychology*, 22(1), 11-24. <https://doi.org/10.1037/gpr0000115>
- IMSERSO (2011). Libro blanco del Envejecimiento activo. Madrid: Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad.
- Losada, A., Montorio, i., Izal, M. y Márquez-Gonzalez, M. (2006). Estudio e intervención sobre el malestar psicológico de los cuidadores de personas con demencia. El papel de los pensamientos disfuncionales. Ministerio de trabajo y asuntos sociales. Madrid.
- Pérez Ortiz, L. (2010). *La estructura social de la vejez en España*. Madrid: IMSERSO.
- Tizón, J.L. (2004). *Pérdida, pena, duelo. Vivencias, investigación y asistencia*. Barcelona: Paidós-Fundación Vidal i Barraquer.
- Tizón, J.L.; Sforza, M. (2008). *Días de duelo: encontrando salidas*. Barcelona: Alba ed.

Aldizkariak

- Aging and Mental Health
- Clinical Gerontologist
- Findings lead to action
- International Journal of Aging and Human Development
- International Psychogeriatrics
- Intervención Psicosocial
- Journals of Gerontology
- Revista Española de Geriatria y Gerontología
- Gerontologist

Interneteko helbide interesgarriak

- www.crealzheimer.es
- www.imsersomayores.csic.es/
- www.segg.es
- www.ingema.org

eman ta zabal zazu

- www.apa.org/pi/aging
- www.asaging.org/
- www.sepg.es

IRAKASKUNTZA-GIDA 2024/25

Ikastegia 231 - Psikologia Fakultatea

Zikl. Zehaztugabea

Plana PGSAN801 - Osasun Psikologia Orokorra Unibersitate Masterra

Ikastaroa Zehaztugabea

IRAKASGAIA

503892 - Osasun Psikologia Orokorra Garapen Berriak I

ECTS kredituak: 3

IRAKASGAIAREN AZALPENA ETA TESTUINGURUA ZEHAZTEA

Hautazko irakasgaia; beronen edukia aldatzen joan daiteke denbora igaro ahala. Larrialdietarako psikologia eta krisialdian egin beharreko esku-hartzea (egoera kritiko eta hondamenezko egoeretarako ohiko erantzunak, berehalako laguntza psikologikorako teknikak, jarrera suizida batean esku hartzea...).

GAITASUNAK / IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

IRAKASGAIAREN GAITASUNAK

Pertsonen artean komunikatzeko eta emozioak egokiro gobernatzeko trebetasuna izan arazoa identifikatzeko, ebaluatzeko, diagnostikoaren eta esku-hartzearen berri emateko eta jarraipen psikologikoak egiteko prozesuetan zehar eragin-truke eraginkorra gerta dadin gaixoezin, familiekin eta erizainekin.

Txosten psikologikoak egin hartzaileentzat, modu egokian.

Komunikatzen jakin, baita beste profesionalekin ere, eta lana taldean eta jakintza-alor anitzeko taldeetan egiteko beharrezkoak diren trebetasunak menderatu.

Giza portaeraren nahasmenduen izaera psikologikoa ongi ezagutu.

Osasun Psikologia Orokorraren esparruan eta osasun-arazoezin lotutako faktore psikologikoetan ebaluazio eta esku-hartze ereduak ongi ezagutu, baita haietatik eratortzen diren teknikak eta prozedurak ere, portaeraren nahasmenduei aurre egiteko.

Ebaluazio psikologikoan eta kasu bakoitzean gertatzen diren aldagai indibidual eta sozialetan oinarriturik, esku-hartze psikologikoko planak eta programak diseinatu, garatu eta, hala behar badu, ikuskatu eta ebaluatu.

Norberaren eta komunitatearen osasun psikologikoa zaintzeko sustapen- eta heziketa-jarduerak egin.

IRAKASGAIA IKASTEAREN EMAITZAK

1. Adquirir, desarrollar y poner en práctica un modelo de organización del apoyo psicológico en incidentes con múltiples víctimas.
2. Conocer en profundidad las reacciones y respuestas habituales ante situaciones críticas o grandes emergencias.
3. Conocer, planificar y aplicar técnicas y estrategias de apoyo psicológico inmediato.
4. Planificar la gestión del riesgo de colectivos vulnerables en situaciones de crisis o grandes emergencias.
5. Adquirir, desarrollar y poner en práctica las técnicas más adecuadas en la gestión del duelo.
6. Conocer las obligaciones y responsabilidades de los profesionales de la psicología en situaciones de crisis

EDUKI TEORIKO-PRAKTIKOAK

NUEVOS DESARROLLOS EN PGS I: INTERVENCIÓN EN CRISIS HUMANITARIAS, COLECTIVAS Y PERSONALES

Tema 1. Organización del Apoyo psicológico en incidentes con múltiples víctimas y desastres

Tema 2. Reacciones habituales ante situaciones críticas o catastróficas.

Tema 3. Habilidades, técnicas y estrategias para el Apoyo psicológico inmediato.

Tema 4. Intervención en situaciones específicas de crisis y colectivos vulnerables: El caso de los refugiados de guerra.

Tema 5. El proceso de duelo

Tema 6. Intervención terapéutica en el proceso de duelo

METODOLOGIA (PRESTAKUNTZA-JARDUERAK)

Prestakuntza-jarduera	Ordu.	Ikasgelako orduen ehunekoa
Proiektuen aurkezpena eta defentsa	9	100 %
Azalpenezko eskolak	9	100 %
Banakako lana	11,2	0 %
Irakurketak	11,2	0 %
Talde-lana	11,3	0 %
Iturriak eta baliabideak erabiltzea	11,3	0 %
Kasu praktikoen ebazpena	12	100 %

IRAKASKUNTZA MOTAK

Eskola mota	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Ikasgelako eskola-orduak	9		21						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	13,5		31,5						

Legenda: M: Magistrala S: Mintegia GA: Gelako p.
 GL: Laborategiko p. GO: Ordenagailuko p. GCL: P. klinikoak
 TA: Tailerra TI: Tailer Ind. GCA: Landa p.

KALIFIKAZIOKO TRESNAK ETA EHUNEKOAK

Izena	Gutxieneko ponderazioa	Gehieneko ponderazioa
Idatzizko azterketa	50 %	70 %
Lan praktikokoak	30 %	50 %

OHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Examen individual de preguntas abiertas

Proyecto grupal sobre caso presentado en el aula

Prácticas de aula sobre problemas

Entrega de un trabajo resumen de las exposiciones realizadas en el aula.

En esta asignatura, bastará con no presentarse al examen para renunciar a la convocatoria.

EZOHIKO DEIALDIA: ORIENTAZIOAK ETA UKO EGITEA

Examen individual de preguntas abiertas

Proyecto grupal sobre caso presentado en el aula

Prácticas de aula sobre problemas

Entrega de un trabajo resumen de las exposiciones realizadas en el aula.

En esta asignatura, bastará con no presentarse al examen para renunciar a la convocatoria.

NAHITAEZ ERABILI BEHARREKO MATERIALAK

Fernández, J.M (2005). Apoyo psicológico en situaciones de emergencia. Madrid: Pirámide.
 Neimeyer, R.A (2007). Aprender de la pérdida. una guía para afrontar el duelo. Barcelona . Paidós
 Parada E. (Coord.). (2008). Psicología y Emergencia. Bilbao: Editorial Desclée de Brouwer.
 Payás, A (2010). Las tareas del duelo. psicoterapia de duelo desde un modelo integrativo relacional. Barcelona. Paidós
 Pérez de Armiño, K. (2000). Diccionario de Acción Humanitaria y cooperación al desarrollo. Barcelona: Icaria.
 Robles, J.I y Medina, J.L (2002). Intervención Psicológica en las catástrofes. Madrid: Síntesis
 San Juan, C. (2001). Catástrofes y Ayuda de Emergencia: Estrategias de evaluación, prevención y tratamiento. Barcelona: Icaria.
 VV.AA. (2012). Manual Psicosocial para Intervinientes en Emergencias. Arkaute: Academia Vasca de Policía y Emergencias.
 Worden, J. Willian (2010). El tratamiento del duelo: Asesoramiento psicológico y terapia. Barcelona: Paidós

BIBLIOGRAFÍA

Oinarrizko bibliografia

Besada, R. (2007). Técnicas de apoyo psicológico y social al paciente y familiares. Vigo: Editorial Ideaspropias.
 Bowlby, J. (1993). La pérdida afectiva. Barcelona. Paidós
 García, M., Gil, J.M. & Valero, M. (2007). Psicología y Desastres: Aspectos psicosociales. Castellón: Publicaciones de la Universidad Jaume I.
 De la Herrán, A y Cortina, M. (2006) La muerte y su didáctica. Manual para educación infantil, primaria y secundaria. Madrid. Universitas
 Izagirre, P. (2010). Oroimen emozionala eta beldurraren gordelekua. Euskal herriko unibertsitatea. Ekaia aldizkaria (15-21)
 Kar, N., y Bastia, B.K. (2006). Post-traumatic stress disorder, depression and generalized anxiety disorder in adolescents after a natural disaster: a study of comorbidity. Clinical Practice and Epidemiology on Mental Health, 2(17), 17.
 Pacheco, T. (2012). Atención Psicosocial en Emergencias. Evaluación e intervención en situaciones críticas. Madrid:

Síntesis.

Ogden, P (2009). El trauma y el cuerpo. Un modelo sensoriomotriz de psicoterapia. Bilbao. Desclée de Brouwer
Ramos, R. et al (2006). Psicología aplicada a crisis, desastres y catástrofes. Melilla: UNED- Melilla.
Rodríguez, J., Zaccarelli, M. R. Pérez (eds.). Practical guide for mental health in disaster situations. Washington, D.C.: PAHO/WHO, 2006. <http://tinyurl.com/84ca92f>
San Juan, C. (2011). The role of the organizational psychologist in disasters and emergency situations. Disasters, 35 (2).346-361.
VV.AA. (2007). IASC Guidelines on Mental Health and Psychosocial Support in Emergency Settings. http://www.who.int/mental_health/emergencies/guidelines_iasc_mental_health_psychosocial_june_2007.pdf

Gehiago sakontzeko bibliografia

Alvarez, M, Jové, R y Santos, E. (2009) La cuna vacía: El doloroso proceso de perder un embarazo. Madrid la esfera de los libros
Christophe Fauré (2004). Vivir el duelo: la pérdida de un ser querido. Barcelona: Kairós
De Hennezel, M. (1996). La muerte íntima. Barcelona: Plaza&janés
Gonzalez, J.L. (2001). Sociedad y sucesos vitales extremos. Servicio de publicaciones de la Universidad de Burgos.
Kroen, W. C. (2002) Cómo ayudar a los niños a afrontar la pérdida de un ser querido. Barcelona: Oniro
Kübler-Ross, E (2000). Sobre la muerte y los moribundos. Barcelona: Grijalbo
Martín Bersistaín, C. (1999). Reconstruir el tejido social. Barcelona: Icaria.
Ruzek, J.I., Brymer, M.J. Jacobs, A.K Layne, C.M. Vernberg, E. Watson, P.J. (2007) Psychological first aid. Journal of Mental Health Counselling, 29(1), 17-49.
San Juan, C. (2006). Intervención Psicosocial y cooperación al desarrollo en catástrofes naturales. En M.I. Hombrados et al (Eds.). Intervención Social y Comunitaria. Málaga: Editorial Aljibe.
San Juan, C. (2012). Rethinking Psychosocial Interventions in Natural Disasters: Lessons from Holistic Ecocentrism and Religious Beliefs. Journal of Religion & Health. DOI 10.1007/s10943-012-9589-6.
Valero, M. Gil, J.M & Renedo, M. (2007). Profesionales de la Psicología ante el desastre. Castellón: Universidad Jaime I.
Wilber, K. (1995). Gracia y coraje. Gaia

Aldizkariak

Cuadernos de Crisis y Emergencias. <http://www.cuadernosdecrisis.com/>
Disasters
Disaster Advances
International Journal of Mass Emergencies and Disasters.
Revista de psicoterapia <http://revistadepsicoterapia.com/>

Interneteko helbide interesgarriak

Asociaciones de apoyo al duelo www.krisálida.com. www.renacer.org. www.bideginduelo.org
Bibliografía especializada en duelo www.alfinlibros.com
Dirección General de Protección Civil y Emergencias. www.proteccioncivil.org
Disaster Mental Health Institute. www.usd.edu/dmhi
Disaster Research Center. <http://www.udel.edu/DRC/>
Observatorio Psicosocial de Recursos en Situaciones de Desastres. <http://www.opside.uji.es/>
Prevención de suicidio www.suicidioprevención.com
Sociedad española de cuidados paliativos www.secpal.com

GUÍA DOCENTE 2024/25

Centro 231 - Facultad de Psicología

Ciclo Indiferente

Plan PGSAN801 - Máster Universitario en Psicología General Sanitaria

Curso Indiferente

ASIGNATURA

503893 - Nuevos desarrollos en PGS II

Créditos ECTS : 3

DESCRIPCIÓN Y CONTEXTUALIZACIÓN DE LA ASIGNATURA

La asignatura "Programas de Tratamiento en la Adolescencia y Juventud" constituye una optativa dentro del máster de Psicología General Sanitaria. Esta materia ofrece una perspectiva profunda sobre el trabajo con jóvenes y adolescentes, centrándose en estrategias de prevención e intervención. Los estudiantes explorarán diversas metodologías y programas diseñados para abordar los desafíos específicos que enfrenta este grupo demográfico, con el objetivo de promover su bienestar emocional y social.

COMPETENCIAS / RESULTADOS DE APRENDIZAJE DE LA ASIGNATURA

COMPETENCIAS DE LA ASIGNATURA

Mostrar habilidades de comunicación interpersonal y de manejo de las emociones adecuadas para una interacción efectiva con los pacientes, familiares y cuidadores en los procesos de identificación del problema, evaluación, comunicación del diagnóstico e intervención y seguimiento psicológicos.

Redactar informes psicológicos de forma adecuada a los destinatarios.

Saber comunicar y comunicarse con otros profesionales, y dominar las habilidades necesarias para el trabajo en equipo y en grupos multidisciplinares.

Conocer en profundidad la naturaleza psicológica de los trastornos del comportamiento humano.

Conocer en profundidad los distintos modelos de evaluación e intervención en el campo de la Psicología General Sanitaria, así como las técnicas y procedimientos que de ellos se derivan para el abordaje de los trastornos del comportamiento y en los factores psicológicos asociados con los problemas de salud.

Diseñar, desarrollar y en su caso supervisar y evaluar planes y programas de intervención psicológica, en función de la evaluación psicológica y de las variables individuales y sociales concurrentes en cada caso.

Realizar actividades de promoción y de educación para la salud psicológica individual y comunitaria.

RESULTADOS DE APRENDIZAJE DE LA ASIGNATURA

RESULTADOS DE APRENDIZAJE DE LA ASIGNATURA

1. Identificar y manejar intervenciones y tratamientos eficientes sobre con jóvenes y adolescentes.
2. Diseñar programas de intervención y tratamiento en población joven y adolescente dirigidos al abordaje de patologías propias de dicha etapa evolutiva.
3. Desarrollar habilidades de comunicación efectiva y empatía para trabajar con jóvenes y adolescentes en contextos de intervención psicológica.
4. Reconocer y abordar factores de riesgo que influyen en la salud mental y el bienestar de los jóvenes y adolescentes.
5. Demostrar competencia en la defensa de propuestas de programas basados en la evidencia.
6. Aplicar habilidades de trabajo en equipo y liderazgo en la planificación y ejecución de proyectos de intervención en la adolescencia y juventud.

CONTENIDOS TEÓRICO-PRÁCTICOS

PROGRAMAS DE TRATAMIENTO EN LA ADOLESCENCIA Y JUVENTUD

Tema 1. Tratamiento de los trastornos de la conducta alimentaria

Tema 2. Tratamiento del trastorno límite de la personalidad y abordaje de las autolesiones

Tema 3. Intervención en consumo de sustancias

Tema 4. Intervención en adicciones comportamentales

METODOLOGIA (ACTIVIDADES FORMATIVAS)

Actividad Formativa	Horas	Porcentaje presencialidad
Manejo de fuentes y recursos	5	0 %
Estudio individual	6	0 %
Presentación expositiva de los contenidos y discusión	9	100 %
Clases expositivas	9	100 %
Lecturas	10	0 %
Análisis de casos	12	100 %
Resolución de casos prácticos	12	100 %

Trabajo en equipo	12	0 %
-------------------	----	-----

TIPOS DE DOCENCIA

Tipo de Docencia	M	S	GA	GL	GO	GCL	TA	TI	GCA
Horas de Docencia Presencial	9		21						
Horas de Actividad No Presencial del Alumno/a	13,5		31,5						

Leyenda: M: Magistral S: Seminario GA: P. de Aula
 GL: P. Laboratorio GO: P. Ordenador GCL: P. Clínicas
 TA: Taller TI: Taller Ind. GCA: P. de Campo

HERRAMIENTAS Y PORCENTAJES DE CALIFICACIÓN

Denominación	Ponderación mínima	Ponderación máxima
Examen practico	20 %	40 %
Examen escrito (teoría)	60 %	80 %

CONVOCATORIA ORDINARIA: ORIENTACIONES Y RENUNCIA

El trabajo práctico supervisado constará de casos clínicos y/o actividades prácticas de intervención terapéutica. El material de casos y actividades será ofertado por los profesores. Se tratará de un trabajo grupal que al final será defendido en una exposición oral. Se valorará tanto el trabajo escrito como el desarrollo del proceso y la defensa del mismo.

El examen teórico será de elección múltiple, con un formato de cuatro alternativas de respuesta y una sola correcta.

La puntuación final se obtendrá de la suma de ambas valoraciones siempre que se hayan aprobado las dos partes del módulo: casos prácticos y examen teórico.

En el caso del alumnado que opte por realizar la evaluación final (100% de la calificación), esta consistirá en un examen teórico de preguntas tipo test (con 4 opciones de respuesta, de las cuales solo una es será correcta) y otro examen práctico (preguntas abiertas en relación a un caso clínico u otras cuestiones de naturaleza práctica). La calificación final será la suma de la nota obtenida en cada una de las partes, siempre que ambas hayan sido aprobadas.

En caso de que la evaluación tuviese que realizarse de forma no presencial, se mantendrán las mismas ponderaciones que para la opción de evaluación presencial, pero los trabajos, pruebas de evaluación o presentaciones de la asignatura, se llevarán a cabo de forma virtual (Egela, BBC Collaborate, otras plataformas virtuales…).

CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA: ORIENTACIONES Y RENUNCIA

El trabajo práctico supervisado constará de casos clínicos y/o actividades prácticas de intervención terapéutica. El material de casos y actividades será ofertado por los profesores. Se tratará de un trabajo grupal que al final será defendido en una exposición oral. Se valorará tanto el trabajo escrito como el desarrollo del proceso y la defensa del mismo.

El examen teórico será de elección múltiple, con un formato de cuatro alternativas de respuesta y una sola correcta.

La puntuación final se obtendrá de la suma de ambas valoraciones siempre que se hayan aprobado las dos partes del módulo: casos prácticos y examen teórico.

En el caso del alumnado que opte por realizar la evaluación final (100% de la calificación), esta consistirá en un examen teórico de preguntas tipo test (con 4 opciones de respuesta, de las cuales solo una es será correcta) y otro examen práctico (preguntas abiertas en relación a un caso clínico u otras cuestiones de naturaleza práctica). La calificación final será la suma de la nota obtenida en cada una de las partes, siempre que ambas hayan sido aprobadas.

En caso de que la evaluación tuviese que realizarse de forma no presencial, se mantendrán las mismas ponderaciones que para la opción de evaluación presencial, pero los trabajos, pruebas de evaluación o presentaciones de la asignatura, se llevarán a cabo de forma virtual (Egela, BBC Collaborate, otras plataformas virtuales…).

MATERIALES DE USO OBLIGATORIO

Documentación preparada "ad hoc" por los docentes de la asignatura con materiales relacionados con los casos clínicos que se trabajarán en la misma.

BIBLIOGRAFÍA

Bibliografía básica

- Al-Halabí, S., García Haro, J. M., Gutiérrez López, B. y Fonseca Pedrero, E. (2021). Manual de tratamientos psicológicos. Infancia y adolescencia. Pirámide.
- Aznárez-Urbieta, B. (2020). Psicoterapia breve con niños y adolescentes. Sentir.
- Becoña, E. (2016). Trastornos adictivos. Síntesis.
- Begoña, E. y Cortés, M. (2016). Manual de adicciones para psicólogos especialistas en psicología clínica en formación. Socidrogalcohol.
- Caballo, V. E. y Simón, M. Á. (2002). Manual de psicología clínica infantil y del adolescente: Trastornos generales. Pirámide.
- Ehrenreich-May, J. (2022). Protocolo unificado para el tratamiento transdiagnóstico de los trastornos emocionales en niños y adolescentes. Manual del terapeuta. Pirámide
- Haeussler, I. M. (2018). Psicoterapia de niños y adolescentes. Actividades para la práctica clínica. Catalonia.
- Méndez, F. X., Espada, J. y Orgilés, M. (2007). Intervención psicológica y educativa con niños y adolescentes: Estudio de casos clínicos. Pirámide.
- Orgiles, Méndez y Espada (2022). Tratamiento paso a paso de los problemas psicológicos en la infancia y adolescencia. Pirámide.

Bibliografía de profundización

- Comeche y Vallejo (2005). Manual de terapia de conducta en la infancia. Dykinson.
- Ezpeleta y Toro (2014). Psicopatología del desarrollo. Pirámide.
- Galvez-Lara, Corpas, Moreno, Vencesle, Sánchez-Raya y Moriana (2018). Psychological treatments for mental disorders in children and adolescents: a review of evidence of leading international organizations. Clinical Child and Family Psychology Review, 21, 366-387.
- Gonzalez y Montoya (2016). Psicología clínica infanto-juvenil. Pirámide.
- Rosa Alcazar, Olivares y Olivares (2012). Psicología de la salud en la infancia y adolescencia. Casos prácticos. Pirámide.

Revistas

- Adicciones
- Ansiedad y Estrés
- Clínica contemporánea (online)
- Clínica y Salud
- International journal of clinical and health psychology
- Papeles del Psicólogo
- Revista de Casos clínicos en salud mental
- Revista de Psicoterapia
- Revista de Psicología clínica con niños y adolescentes
- Papeles del Psicólogo
- Psicothema
- Terapia psicológica
- Análisis y modificación de conducta
- Revista de psicopatología y psicología clínica

Direcciones de internet de interés

TRASTORNOS DE CONDUCTA ALIMENTARIA:

- • AEETCA Asociación Española para el Estudio de los Trastornos de la Conducta Alimentaria (www.aetca.com)
- • Fita Fundación. Cuida tu salud mental (www.fitafundación.org)
- • NEDA Feeding Hope. National Eating Disorders Association (www.nationaleatingdisorders.org)
- • FEAST Support and resources for families affected by eating disorders (www.feast-ed.org)
- • Asociación en Defensa de la Atención a la Anorexia Nerviosa y Bulimia (www.adaner.org)

CONSUMO DE SUSTANCIAS:

- • Drogomedia (www.drogomedia.com)
- • Instituto para el Estudio de las Adicciones (www.lasdrogas.info)
- • Asociación Española de Patología Dual (www.patologiadual.es)
- • Proyecto Hombre (www.proyectohombre.es)
- • AGIPAD (www.agipad.org)
- • Ailaket! (www.ailaket.com)
- • Energy Control (energycontrol.org)
- • Askagintza (www.askagintza.com)

JUEGO PATOLOGICO:

- • ATEJ Asociación Terapéutica de Juego (www.atej.org)
- • Ludopatía (ludopatía.org)

- • Fundación Izan (www.izan.org)
- • Elisad (www.addictionsinfo.eu)
- • Adicciones no tóxicas (www.adiccionestecnologicas.es)
- • Asociación Aditu (www.asociacion-aditu.org)
- • DEE/AAD (www.dee-aad.org)

TRASTORNO LIMITE DE LA PERSONALIDAD Y AUTOLESIONES:

- • Sociedad Internacional de Autolesión (www.autolesion.com)
- • Grupo de Estudio y Tratamiento de la Autolesión (www.grupogreta.com)
- • Fundación AMAI TLP (www.amaitlp.org)

Society of clinical child and adolescents therapies: <http://abct.org/SCCAP>